TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

NR. 11 (1622) 1981 KOVAS - MARCH 12 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 35 ct.

Žodynas ir tikrovė

Pastaruoju metu pasigirdo nuomonė, kad lietuviškoji išeivija yra nepatriotiška. Ir tai dėlto, kad pagal Websterio žodyną patriotas yra tas, kuris myli savo kraštą bei remia jo reikalus. Išeivija gi neremia savo tėvynės Lietuvos, rūpinasi tik savo reikalais. Tas rūpestis savo reikalais esąs didelis, bet savanaudiškas, siekiantis savo gerovės, o ne Lietuvos. Kaikam tokia nuomonė patinka, nes sudaro pagrindą kritikuoti išeiviją, skatinant ją pakeisti savo veiklos kryptį. Mintis skamba gražiai, bet paviršutiniškai ir klaidingai. Visų pirma Websterio žodyno patrioto aptartis yra kasdieninio, o ne filosofinio pobūdžio, taikyta ne kuriai nors išeivijai, o savo krašto gyventojams. Ji pabrėžia krašto, o ne tautos meilę. Dėlto ji yra vienašališka. Tikroji patriotizmo samprata yra gilesnė ir vispusiškesnė — apima ir savos tautos, ir krašto meilę. Tokią sampratą pateikia ir žymieji mūsų mintytojai — St. Šalkauskis ir J. Girnius (žiūr. Lietuvių Enciklopedija). Dėlto rėmimasis Websterio žodynu ir darymas toli einančių išvadų yra klaidingas. Ant jo pastatyta teorija apie išeivijos nepatriotiškumą tuojau sugriūva, pajudinus silpnus pamatus. Tai turėtų įžvelgti ir jaunimas, kuris labiau pasitiki Websteriu negu tikrove. Jis yra greitas susižavėti nauja mintimi dėl jos naujumo, o ne dėl teisingumo. Bręstant ir giliau žvelgiant atsiskleidžia tikrovė ir sugriauna dirbtines teorijas.

AR YRA ženklų, rodančių mūsų išeivijos nepatriotiškumą? Taip, yra. Plačioje masėje pasitaiko savo tautos bei krašto nemylinčių tautiečių ir besirūpinančių tik savo egoistiniais reikalais, bet tai toli gražu ne dauguma. Kai pažvelgi į visas išeivijos pastangas, atliktus darbus įvairiose srityse, aiškiai matai, kad ji yra patriotiška. Kas gi skatino mūsų išeivius statyti savo šventoves, mokyklas, klubus, steigti organizacijas, laikraščius, leisti knygas . . . , jei ne savo tautos meilė? Jeigu mūsų išeivija būtų buvusi egoistiška, nepatriotiška, ar būtų vargusi bei kovojusi už tautinį išlikimą, stačiusi savo šventoves, mokyklas, centrus? Tuo atveju jinai būtų stengusis visiškai įsilieti į naujo krašto gyvenimą, kaip dažnu atveju daro olandai, vokiečiai ir panašios tautybės. Tokia išeivija, kuri skuba nutausti, iš esmės yra nepatriotiška, nors materialiai ir remtų savo kilmės kraštą. Joje nebėra savos tautos meilės, nes liko iškeista į vietinio krašto privilegijas bei turtą. Vien materialinė parama savo kilmės kraštui nebūtinai yra patriotizmo ženklas. Ji gali būti gryna labdara, kurią teikia ir visai svetimi žmonės. Pvz. amerikiečio Marshallo planas rėmė daug Europos kraštų ne dėl patriotizmo, bet dėl žmoniškumo, sakančio, jog vargšui reikia padėti. Lietuvių išeivijos pagalba savo gimtajam kraštui Lietuvai yra iš esmės patriotiška, nes kyla iš tautos meilės. Daug kas ir dabar tame pagalbos teikime neapsimoka, bet tautos meilė skatina aukotis.

AKIVAIZDŽIAUSIAI mūsų išeivijos patriotizmas reiškiasi savo tautinio išlikimo rūpesčiu. Jei kas sako, kad išeivija visa tai daro dėl savanaudiškumo, tikriausiai nepažįsta jos. Žmonės, kurie aukojasi tautiniam lietuvių išeivijos išlikimui, tuo pačiu aukojasi ir Lietuvai. Kai tautos išblaškymo laikotarpyje visos dalys stengiasi išlikti ištikimos savo tautos kamienui, negali būti kalbos apie savanaudiškumą. Jeigu išeivija saves neprižiūrės, nesirūpins tautiniu išlikimu, taps ligoniu ir sunyks be jokios naudos tautos kamienui. Dėkui Dievui išeivijoje tebėra daug pasiaukojimo, iš kurio trykšta savos tautos meilė. Pvz. kas gali sakyti, kad tautinių šokių grupės vadovų pastangos nėra patriotiškos? Kas gali sakyti, kad chorvedžių darbas nėra patriotiškas? Kas gali sakyti, kad lituanistinių mokyklų mokytojų darbas yra nepatriotiškas? Kas gali tvirtinti, kad visuomenės veikėjų darbas yra nepatriotiškas? Jis yra patriotiškesnis už darbus tų, kurie tik lėšomis remia savo kilmės kraštą arba vien retorinėmis kalbomis. Toks kultūrinis-visuomeninis darbas yra tautos gelbėjimas, ypač dabartinėse sutemose, gaivinąs tautinį organizmą. Jeigu jo nebūtų, netektų kalbėti iš viso apie partiotizmą. Kad jis gali būti apsnūdęs, tai tiesa. Jam gaivinti reikia nuolatinių paskatų tiek iš savo kilmės krašto, tiek iš stipriųjų išeivijos žibintų. Mat, tikrovė yra tokia, kad išeivijai tenka gyventi dviejose kultūrose bei rasti praktinę pusiausvyrą.

KANADOS ĮVYKIAI

Pakilo naftos kainos

Galionas benzino tik per vieną savaitgalį staiga pabrango maždaug 8 centais. Prie tokio kainos šoktelėjimo prisidėjo kovo 1 d. įsigaliojęs min. pirmininko P. E. Trudeau priimtas statinės naftos kainų padidinimas doleriu, energijos išteklių ministerio M. Lalonde įvestas papildomas 2,25 cento mokestis galionui benzino dėl Albertos naftos tiekimo sumažinimo Kanadai ir pačių naftos bendrovių pridėtas nežymus pabrangimas. Panašus kainų pakilimas palietė ir namus šildančią alyvą. Galionas benzino dabar kainuoja apie $1,48. Net ir liberalus ištikimai remiantis dienraštis "Toronto Star" konstatuoja, kad pagal konservatorių min. pirm. J. Clarko valdžios priimtą planą benzinas šiandien būtų centu pigesnis. Tie J. Clarko planai ir jo biudžetas buvo atmesti parlamente. Dėl jo rinkimus vėl laimėjo liberalai 1980 m. vasario 18 d.

Albertos naftos kaina tebėra neišspręsta. Albertos premjeras P. Lougheedas, nepatenkintas Otavos pasiūlyta peržema naftos kaina, jos tiekimo sumažinimą paskelbė prieš penkis mėnesius, bet nauji pasitarimai neįvyko pradėti dėl abiejų pusių užsispyrimo. Kovo 1 d. Alberta kasdieninį naftos tiekimą sumažino 60.000 statinių, birželio 1 d. sumažinimas pakils iki 120.000 statinių, rugsėjo 1 d. — iki 180.000. Šiuo klausimu vedamąjį parašė Toronto dienraštis "The Globe and Mail". Jame atvirai stebimasi dėl derybų nutrūkimo. Alberta pernykštėse derybose reikalavo tik dviem

(Nukelta į 8-tą psl.)

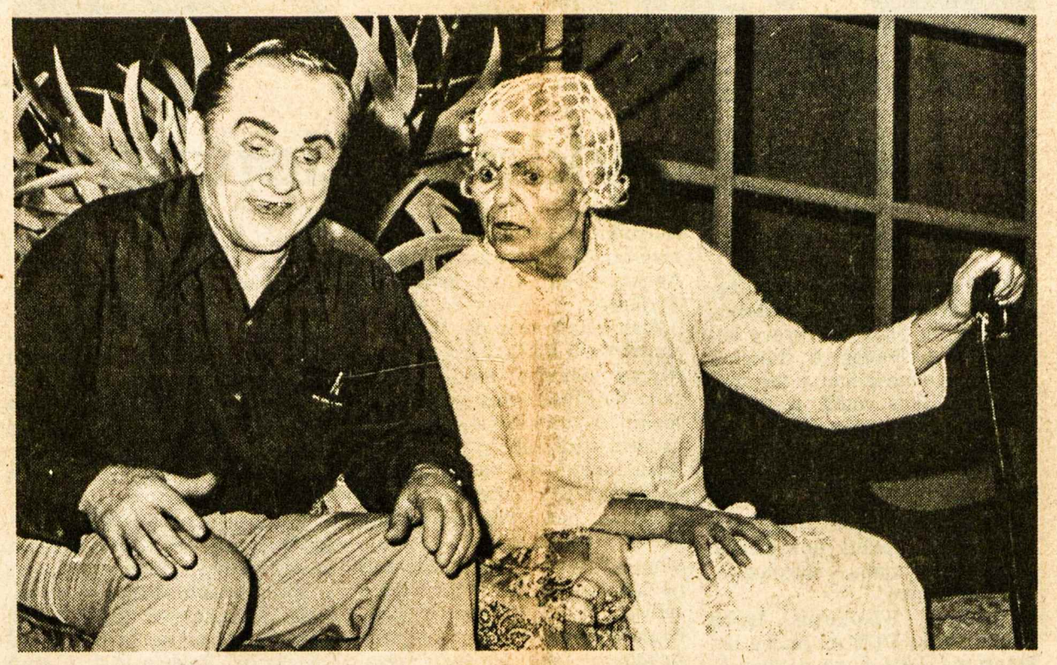

"Aukuro" aktoriai KAZYS BUNGARDA ir MARIJA KALVAITIENĖ penktajame teatrų festivalyje Čikagoje vaidina B. Pūkelevičiūtės komedijoje "Antroji Salomėja painiavose" Nuotr. P. Maletos

Reikalauja paleisti prof. Skuodį

HELSINKIO SUSITARIMŲ VYKDYMUI REMTI LIETUVOS VISUOMENINĖS GRUPĖS DOKUMENTAS Nr. 23

TSRS AUGŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PREZIDIUMO PIRMININKUI L. I. BREŽNEVUI

Nuorašai: 1. LTSR ATPP A. Barkauskui

2. Tarptautinės Amnestijos organizacijai

3. "Pergalės" žurnalo redakcijai

Helsinkio pasitarimo Baigiamuoju aktu 35 pasaulio valstybės žmogaus teisių srityje laisvai prisiėmė augštą dorovinę vertę turinčius įsipareigojimus. Buvo rašoma, kad "valstybės-dalyvės gerbs žmogaus teises ir pagrindines laisves, įskaitant minties, sąžinės, religijos ir įsitikinimų laisvę, visiems, neatsižvelgiant į rasės, lyties, kalbos ir religijos skirtumus.

. . . Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių srityje valstybės-dalyvės veiks sutinkamai su SNO tikslais bei principais ir Visuotine žmogaus teisių deklaracija. Jos taip pat vykdys savo įsipareigojimus, kaip jie nustatyti tos srities tarptautinėse deklaracijose ir susitarimuose, į tą skaičių įjungiant ir tarptautinius paktus, liečiančius žmogaus teises, jeigu jos jais yra saistomos".

Tačiau faktai kalba, kad Tarybų Sąjungoje nevisuomet paisoma minėtų tarptautinių paktų raidės ir dvasios ir Helsinkyje prisiimtų žmogaus teises liečiančių įsipareigojimų bendrai.

TSRS Augščiausioji Taryba 1975 m. ratifikavo šiuos tarptautinius paktus ir jie Tarybų Sąjungoje yra įgavę juridinę galią.

1980. I. 9 buvo areštuotas Helsinkio susitarimų vykdymui remti Lietuvos visuomeninės grupės narys, Vilniaus valstybinio universiteto hidrogeologijos ir inžinerinės geologijos katedros dėstytojas docentas Vytautas Skuodis, Petro s., gyv. Vilniuje, Vandentiekio g. 44-4. Jis, remdamasis TSRS konstitucijos 50-ju straipsniu, garantuojančiu žodžio, spaudos bei kitas laisves, o taip pat remdamasis TSRS konstitucijos 52-ju straipsniu, garantuojančiu teisę praktikuoti religinius kultus ar vesti ateistinę propagandą, parašė savo įsitikinimus atitinkančią knygą "Dvasinis genocidas Lietuvoje".

Tiesa, 1979 m. lapkričio 24 d. ir 1980 m. sausio 9 d. darytų kratų metu jo bute saugumiečiai rado keletą numerių pogrindinės spaudos leidinių (nes konstitucijos saugotojai spaudos laisvę pripažįsta tiktai "saviems"), pvz. "Aušra" nr. 12 ir 18, "Perspektyvos" nr. 5, 13, 17, "Pastogė" nr. 1, "Rūpintojėlis" nr. 6, užsienyje išleistos įvairios mokslinės-filosofinės literatūros, dvi rašomas mašinėles (lietuvių ir rusų kalba) ir daug įvairių kitų spaudinių.

Visa tai turėti jam teisę davė TSRS konstitucijos 46 str., kuriame sakoma, jog "TSRS piliečiai turi teisę naudotis kultūros laimėjimais. . .".

Pagaliau savo nuomone dalintis su kitais žmonėmis jam užtikrino TSRS Augščiausiosios Tarybos 1975 m. ratifikuotas tarptautinis paktas, liečiąs pilietines bei politines žmogaus teises. Nors visi V. Skuodžio veiksmai buvo teisėti, jis buvo apkaltintas antitarybine veikla.

Be to, docentą V. Skuodį grubiai apšmeižė (aišku, pagal saugumiečių spaudimą, kas yra praktikuojama beveik visais žmoniškumui nenusikaltusių piliečių persekiojimo atvejais) Vilniaus universiteto kadrų skyrius, kuris rektoriaus vardu įsakyme nr. 863 rašė, jog V. Skuodį "nuo 1979 m. gruodžio 31 d. atleidžiu iš einamų pareigų pagal LTSR DĮK 287 straipsnį 3 punktą". O 1978 m. išleistame "Darbo įstatymų kodekse" 287-to str. 3-me punkte yra rašoma: "kai auklėjimo funkcijas vykdančio darbuotojo amoralus poelgis nesuderinamas su tolesniu šios rūšies darbu".

Nei V. Skuodį pažįstantieji eiliniai žmonės, nei jo paskaitų klausytojai, bendradarbiai ar kas nors kitas negali pateikti nė vieno amoralaus poelgio atvejo.

Su tokiu iš einamų pareigų pašalinti pagrindu nesutiko ir pats V. Skuodis. Todėl jis ant gauto įsakymo nuorašo užrašė: "Įsakymas man parodytas 1980 m. sausio 4 d. Skaičiau. Tačiau prieš tokį "įsakymą" protestuoju, nes jis pažeidžia "tarybinę darbo teisę".

Ir, reikia pripažinti, ne vien tai. Taip pat jis pažeidžia 1958 VI. 25 Tarptautinės Darbo Organizacijos generalinės konferencijos 42-je sesijoje priimtą "konvenciją dėl diskriminacijos darbo ir profesijos srityje", kuri įsigaliojo 1962 m. birželio 15 d.

Minėtos konvencijos pirmajame straipsnyje yra rašoma, kad diskriminacijos terminas yra vartotinas visais atvejais, kai dirbti ar pasirinkti profesiją trukdoma dėl politinių, religinių įsitikinimų, nacionalinės ar socialinės kilmės ir pan.

Iš tikrųjų doc. V. Skuodis buvo pašalintas iš darbo dėl poli-

(Nukelta į 6-tą psl.)

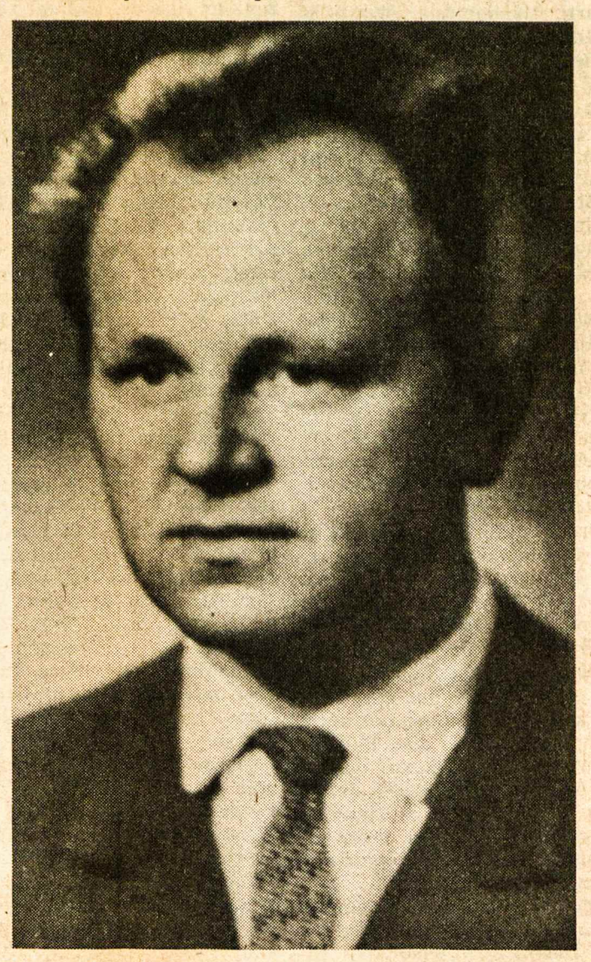

Sovietų kalinamas profesorius VYTAUTAS SKUODIS

Pasaulio įvykiai

NAUJĄ POLITINĘ ĮTAMPĄ LENKIJOJE SUKĖLĖ KETURIŲ DISIDENTŲ suėmimas ir jų apkaltinimas pasiruošimu nuversti komunistinę valdžią. Tarp suimtųjų yra R. Moczulskis, priklausantis Nepriklausomos Lenkijos Federacijai ir trys kiti šios organizacijos nariai. Keliom valandom buvo sulaikytas ir J. Kuronas, Darbininkų Savisaugos Komiteto vadas, "Solidarumo" unijos patarėjas. Jis dabar du kartus į savaitę turi registruotis vietinėje policijos nuovadoje. Akcija prieš disidentus buvo pradėta po kompartijos vado S. Kanios ir premjero W. Jaruzelskio sutikimo su L. Brežnevu Maskvoje. Atrodo, jiems buvo įsakyta imtis priemonių kompartijos prestižui ir jėgai atstatyti Lenkijoje. "Solidarumo" unijos skyrius Lodzėje pradėjo grasinti nauju tekstilės pramonės streiku dėl keturių disidentų suėmimo ir penkių unijos aktyvistų atleidimo iš darbo karinėje ligoninėje. Įtampą didina JAV žvalgybos pranešimas, kad Sovietų Sąjunga su savo satelitais ruošiasi kariuomenės manevrams R. Europoje. Tie manevrai gali pasibaigti invazija Lenkijon. Komunistų partija padarė reikšmingą nuolaidą Katalikų Bendrijai. Po 36 metų laikotarpio kunigams buvo leista aptarnauti religinius kalinių reikalus, laikyti Mišias ligoninėse ir našlaičių prieglaudose. Katalikų savaitraščio "Tygodnik Powszechny" tiražas nuo 40.000 padidintas iki 50.000, tačiau jis vis dar nėra pakankamas. Leidėjų nuomone, nepakankamas būtų ir dvigubai didesnis 100.000 tiražas. Lenkija šiuo metu yra skolinga $23 bilijonus finansinėms Vakarų pasaulio institucijoms. Londone jau pradėtos derybos dėl naujos beveik $11 bilijonų paskolos, kuri yra būtina ekonominiame akligatvyje atsidūrusiai Lenkijai.

Stiprina Ameriką

JAV prez. R. Reaganas karines krašto apsaugos išlaidas pusantrų metų laikotarpyje nori padidinti $32,6 bilijono. Papildoma suma daugiausia bus skirta naujiems bombonešiams, atominiam lėktuvnešiui, tankams, jėgų sustiprinimui Persijos įlankoje, karinei bazei Diego Garcia saloje. Dėmesio centre tebėra Salvadoras, kur pilietinį karą tęsia Sovietų Sąjungos bei jos satelitų ginkluojami marksistiniai partizanai. Prez. R. Reaganas sustiprino ginklų tiekimą Salvadoro režimui ir netgi pradėjo siųsti karinius patarėjus, kurie vietinius karius supažindina su naujaisiais ginklais. Diktatūrinė šios šalies valdžia įsipareigojo išrinkti 56 asmenų ansamblį, kuris turės paruošti naują konstituciją demokratinei santvarkai. Sustiprinta pagalba norima paralyžuoti prokomunistinių partizanų veiklą, o žemės reforma išspręsti ekonominę Salvadoro problemą. Tokia prez. R. Reagano politika liberaliesiems JAV demokratams primena Vietnamą, kur viskas taip pat prasidėjo su karinių patarėjų pasiuntimu. Otavoje buvo surengta demonstracija prie JAV ambasados, pasmerkusi prez. R. Reagano vykdomą Salvadoro ginklavimą. Joje dalyvavo ir NDP partijos vadas E. Broadbentas. Demonstrantai kažkodėl užmiršta faktą, kad pilietinį karą Salvadore kelia Maskvai tarnaujantys partizanai. Dėl eilę metų trūkusio jų ginklavimo protesto nesusilaukė nei Sovietų Sąjunga, nei ginklus jiems parūpinanti Kuba. Kalbant apie Vietnamą, užmirštamos masinės komunistų įvykdytos gyventojų žudynės Kambodijoje, pabėgėlių banga iš komunistinio Vietnamo, pasiekusi net ir Kanadą.

Valdys iki mirties?

Sovietų kompartijos kongresas pasibaigė be jokių esminių pasikeitimų. Centriniame komitete ir politbiure buvo palikti tie patys seneliai, kurių amžiaus vidurkis beveik siekia 70 metų. Atrodo, pakeitimai atidedami iki L. Brežnevo mirties. Kongresą ignoravo du V. Europos kompartijų vadai: Italijos — E. Berlingueris ir Ispanijos — S. Carrillo. Italijos komunistams atstovavo jų užsienio reikalų specialistas G. Pajetta, kuriam netgi nebuvo leistas žodis kongreso salėje. Už kongreso ribų G. Pajetta pasmerkė sovietų politiką Afganistane, pasisakydamas už tiesiogines derybas, svetimos kariuomenės atitraukimą bei kišimosi į Afganistano vidaus reikalus sustabdymą. Britų ir japonų kompartijų atstovai kongrese pasakytose kalbose puolė JAV "imperializmą", kritiškai žvelgė į Afganistano įvykius, bet pilnai pritarė sovietiniams L. Brežnevo "taikos siekiams".

Skaudi nelaimė

Egipto prez. A. Sadatą ištiko skaudi nelaimė. Malūnsparniui užkliudžius elektros laidų stulpą Libijos pasienyje, žuvo krašto apsaugos ministeris gen. S. Husseinas, dešimt kitų generolų ir trys pulkininkai. Iš malūnsparnio jie stebėjo kariuomenės manevrus. Gen. S. Husseinas buvo pasižymėjęs 1973 m. kare su Izraeliu. Jis vadovavo III-jai armijai Sinajuje, kuri Izraelio dalinių buvo apsupta, bet nekapituliavo ir apsupime tęsė kovą beveik du mėnesius. Po tragiškos gen. S. Husseino mirties prez. A. Sadatas jam suteikė maršalo laipsnį. Žuvusieji karininkai susilaukė valstybinių laidotuvių. Jų mirtis paliko didelę spragą Egipto karinių pajėgų vadovybėje.

Šiame numeryje:

Žodynas ir tikrovė
Vienašališka patriotizmo samprata, klaidinga išvada

Reikalauja paleisti prof. Skuodį
Helsinkio grupės Lietuvoje raštas Brežnevui

"Jaunieji pabėgėliai" svarstybose
Aktuali išeivijos tema torontiškių veikėjų susirinkime

Didieji įvykiai ir Lietuva
Buvęs VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas apie dabarties įvykius

Žibintas, kuris rusena jumyse . . .
Lietuvos nepriklausomybė JAV-ių kongrese ir senate

Gaivus sąjūdis
Politinių studijų savaitgaliai Los Angeles mieste

Nutautimas pavergtoje Lietuvoje
Pogrindžio "Aušra" apie nutautimą per mišrias šeimas

Įspūdžiai grįžusios iš Australijos
Pokalbis su gimnazijos mokytoja Silvija Martinkute

Kas mes esame?
Tremtiniai, išeiviai, emigrantai, pabėgėliai ar dar kitokie?

Kristaus drobulės tyrimai
Naujausi tyrimų duomenys, liečiantys Torino drobulę

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $15, pusmetinė — $8. Rėmėjo prenumerata $20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $15.00 per year, $8.00 per 6 months. Deadline for advertisements —Thursday. Second class mail registration number 0509.

Vasario 16 minėjimas Klevelande. Iš kairės: V. Šenbergas, J. Lozoraitis, kongresmanas J. Ashbrook su žmona, A. Mikulskis, dr. J. Genys
Nuotr. V. Bacevičiaus

Didieji įvykiai ir Lietuva

DR. J. K. VALIŪNAS

1980 metai JAV — Sov. Sąjungos santykiuose yra svarbūs tuo, kad du prieš tai vyravę laikotarpiai pasibaigė, ir šiandien mes žvelgiame į naują tarptautinės politikos veidą, kuris rodo rusų imperializmą be kaukės. Jis jau darosi suprantamesnis mūsų draugams Vakaruose, kurie ligi šiol netikėjo ką mes jiems sakėme apie rusų okupuotų tautų padėtį, apie skaudmą, beviltiškumą, nužmoginimą, naikinimą.

Pirmasis laikotarpis truko nuo 1945 iki 1970 m. Šiame laikotarpyje JAV buvo didžiausia pasaulio jėga. Tai buvo **pražiopsotas** ketvirtis šimtmečio. Tame laikotarpyje Vakarų valstybės (išskyrus V. Vokietiją ir Japoniją, kurios po karo pagristai nebuvo prileidžiamos prie pasitarimų stalo) leido rusų imperijai užaugti ligi tokio dydžio, kad pastaroji 1970 m. pradėjo reikalauti jau **pasaulinės jėgos** lygio pripažinimo! Tas jai pavyko pasiekti ir nuo 1970 m. (iki 1980 m.) prasidėjo vadinamasis atolydžio laikotarpis.

Maskva-Vašingtonas

1970 m. Sov. Sąjunga turėjo tokį didelį branduolinių ginklų aruodą, kad kilęs pasaulinis karas reikštų ne tik V. Europos, JAV ir Kanados sunaikinimą, bet ir visos planetos. Vakarų pasaulis, leisdamas tais baisiausią sunaikinimą nešančiais ginklais apsiginkluoti rusų imperijai, baigė savo pranašumą ne tik ideologinėje, bet ir fizinėje srityje.

Ideologinėje srityje komunizmas pareiškė esąs geriausia sistema žmonijos problemoms spręsti. Fizinėje srityje Sov. Sąjunga tapo beveik autokratine imperija, nors daugelis Vakarų istorikų bei diplomatų tai neigia. Autokratinė pirmoje eilėje todėl, kad nėra demokratinė. Jai nesvarbus jos vergų gyvenimo lygis — didesniems ponams Kremliuje pakaks ir sviesto, ir šampano.

Prezidentas Niksonas 1972 m. gegužės mėn. pasirašė Maskvoje vadinamąją "Containment" sutartį, tikėdamasis išbristi iš Vietnamo pelkių. Jau pats sutarties pavadinimas rodė, kad JAV leido Sov. Sąjungai vadinti save globalinės pasaulio politikos lygio partneriu. Vakarų Europa, ypač kolonijas turėjusios valstybės, rūpinosi ne tik savo kraštų pokarinio laikotarpio socialinėmis problemomis, bet ir stengėsi išlaikyti atsparumą prieš Sov. Sąjungą. Joms taip pat rūpėjo trečiojo junginio valstybių bei tautų (nuo Indonezijos iki Zairo) reikalavimas jas ne tik prieš kaimynus apginkluoti, bet ir ekonomiškai išlaikyti. (Man prisimena Indonezijos ūkio ministerio 1953 m. pareiškimas: anksčiau žmonės dirbo olandams, o dabar jų nėra, tad kam dirbti?).

Prez. Niksono kelionė Maskvon atkėlė vartus Helsinkio aktui, kuris buvo iškilmingai pasirašytas 1973 m. užsienių reikalų ministerių konferencijoje, o 1975 m. — prezidentų. Mes prieš tą sutartį pasisakėm todėl, kad rusai skelbė jau nuo 1972 m., kad jų pokario sienos esančios pripažintos ir kad Baltijos valstybės neturi jokios vilties šį JAV veiksma pakeisti. Iš esmės tačiau Vakarai ir šiandien nepripažįsta Baltijos valstybių įjungimo į sovietinę imperiją ir toliau nepripažins!

Įdomu, kad vadinamosios 1972 m. "Containment" sutarties tikslas buvo sustabdyti rusų veržlą, tačiau 1975, t. y. Helsinkio akto metais, rusai per savo samdinius kubiečius užėmė Angolą. Taip rusai įsitvirtino Afrikoje!

Šiame laikotarpyje V. Europa, būdama ūkiškai ir politiškai stiprus vienetas, pradėjo vesti gana nepriklausomą politiką visuose pasaulio žemynuose. Jos padėtis gana skirtinga nuo JAV. Rusų tankai gali pasiekti Hamburgą per 2½ valandos, Ruhro kraštą — per 7 valandas. Prancūzija ir V. Vokietija pradėjo labai artimai bendradarbiauti ne tik ūkinėje, bet ir politinėje srityje. De Gaulle'iso ir Adenauerio pradėta ašis, naujiena Europoje, tapo pozityvia jėga. Europiečiai aiškiai pamatė, kad JAV negali būti viso pasaulio ūkvedžiu ir prižiūrėtoju.

Sov. Sąjunga, primigdžiusi Vakarus gražiais pažadais Helsinkyje, veikė nuo Vietnamo, Afrikos valstybių, Vidurio Amerikos iki Afganistano. 1978 m. Afganistano vyriausybė, žiauriausiai marksistų išžudyta, buvo jų perimta. Marksistų suorganizuotas JAV ambasadoriaus Adolph Dubs nužudymas Kabule 1979 m. vasario mėn. iššaukė tik JAV protestą. Tai ir viskas.

Išjudino Afganistanas

Rusų įsitvirtinimas strateginėse Afrikos vietovėse neišsaukė rimto JAV atoveiksmio, tačiau kai sovietai įžygiavo į Afganistaną 1979 m. pabaigoje, baigėsi atolydžio dešimtmetis.

Mūsų jau 35 metai kartojami įtikinėjimai Vakarų draugams tik dabar atvėrė jų akis. JAV prez. J. Carteris pareiškė: "Sovietų agresija Afganistane daug dramatiškiau pakeitė mano galvoseną apie galutinius sovietų tikslus, negu visi kiti ju veiksmai man esant prezidentūroje".

Taip baigėsi 1970-80 m. Vakarų vylimasis, kad Sov. Sąjunga džiaugsis Helsinkio aktu ir pradės bresti kaip imperija, žinoma, Lietuvos saskaiton. Prezidento Carterio sankcijos prieš Rusiją visiems žinomos. Aš tikiuosi, kad prez. Reaganas pratęs javų tiekimo sustabdymą rusams, nes tik šiais metais jie pajus jo svarbą. Tai galėtų būti ženklas rusams, kad gal kapitalistai neparduos virvės, ant kurios juos komunistai galėtų pakarti.

Prezidento rinkimai JAV-se parodė, kad žmonės pabunda. Jie gal nevisi supranta, bet tik vienas sėkmingas rusų šuolis į Persijos įlanką, net ir be branduolinių ginklų įgalintų juos paklubdyti Vakarus. Tada vakariečiai vyktų Maskvon prašyti naftos, be kurios gyvenimas sustotų. 1980 m. sausio 31 d. buvęs JAV krašto apsaugos ministeris Clark Cliffordas, lankydamasis New Delhi, perspėjo Sov. Sąjungą, kad jos pajudėjimas Persų įlankos link išprovokuotų karą.

Be Artimųjų Rytų naftos sustotų beveik visi V. Europos ratai. Prileiskime, kad rusai įžygiuoja į sugriuvusį Iraną, Iraką, o tada ir į aplinkinius kraštus. Tuo būdu jie paima naftą ir laimi pasaulinį karą, nenumesdami nė vieno branduolinio-vandenilinio sprogmens. Tai yra 1980 metų pabaigos tikrovė Vakarų — Sov. Sąjungos santykiuose.

Dabar jau galime kalbėti apie naują V. Europos, ypač Prancūzijos, suartėjimą su Egiptu, kuris buvo labai pabrėžtas Sadato, techniškai privataus asmens, apsilankymu Paryžiuje. Ten jį prez. Giscard pasitiko aerodrome ir siūlė pripažinti PLO bei gelbėti JAV iš nemalonios nepajudėjimo tarp Izraelio ir Egipto derybų padėties.

JAV-bės neskaitant asmeninių ir organizuotų žydų aukų, yra iki šiol davusios Izraelio valstybei daugiau pinigų, negu visoms V. Europos valstybėms sudėjus kartu Marshallo plano metais. Bet antra vertus reikia sutikti, kad be Izraelio valstybės Artimieji Rytai šiandien atrodytų kitaip.

Rusų imperijos plėtra pasiekė tradicinę amerikiečių įtakos sferą, būtent, Kubą, Salvadorą ir kitus kraštus Vidurio Amerikoje. Salvadore ir kitur liejasi kraujas. Pasiektas tarp Sov. Sąjungos ir Vakarų tikras karo stovis, nors jis dar nesiekia JAV ir Sov. Sąjungos teritorijos. Taigi jau atverstas naujas istorijos lapas. Vakarai negali daugiau nusileisti, nes tai reikštų laisvų kraštų žuvimą, o Sov. Sąjunga, eidama į visišką vidinį bankrotą, turi savo vergams rodyti pasisekimus užsienyje.

Nelauktas smūgis

Sunkumai Sov. Sąjungai prasidėjo ten, kur ji mažiausiai jų laukė, būtent, Lenkijoje. Yra visa eilė politinių įvykių komentatorių, kurie sako, kad dabartiniai įvykiai Lenkijoje yra pats svarbiausias pasikeitimas komunistų valdomame krašte po II D. karo. Komunizmas nesugebėjo atnešti žadėto rojaus nė viename jų valdomame krašte. Stokodami maisto ir reikšdami nepasitenkinimą valdžia, Lenkijos pramonės darbininkai susikirto su Saugumo jėgomis gatvėse 1956, 1970, 1976 metais. Kas įvyko 1980 metais ir vyksta šiandien, visi gerai žinome. Kai 1980 m. rugpjūčio 13 d. 70.000 darbininkų Gdynėje užėmė Lenino vardo laivų statyklą, uždarė vartus ir ant jų pakabino didelį Šv. Tėvo Jono-Paulius II portretą, tai reiškė komunistinio valdymo pabaigos pradžią. Darbininkai reikalauja nepriklausomų darbo sąjungų. Rugpjūčio 30 d. komunistinė vyriausybė sutiko. Rugsėjo 22 d. darbo sąjungos įsiregistravo Varšuvos įstaigose, susijungė ir pasivadino Solidarumo vardu. Gruodžio 16 d. buvo atidengtas paminklas darbininkams, žuvusiems nuo komunistų valdžios kulkų 1970 metais!

Tai svaiginančio greičio įvykių raidą. Darbininkų atstovai tariasi su Vatikanu. Tarp kitko, yra sakoma, kad Lenkija šiandien esanti katalikiškesnė už Vatikaną. . .

Minėti įvykiai buvo ugnikalnio prasiveržimas. Gierekas, rusų įstatytas valdžion 1970 m., turėjo pirmoje eilėje sutvarkyti Lenkijos ūkį. Jis pradėjo statyti sunkiąją pramonę, importuoti techniką iš Vakarų daug didesniu mastu, negu tai buvo daroma iki šiol. Lenkija šiandien Vakarams skolinga daugiau kaip 22 bilijonus dolerių. Gierekas tikėjosi lenkiškas prekes eksportuoti į Vakarus ir išmokėti skolas. Vakaruose prasidėjo recesija, o lenkų prekės nepasiekė Vakarų rinkose norėto lygio. Anglių eksportas pasiekė 40 milijonų tonų per metus ir buvo didžiausias kietos valiutos šaltinis. Dabar eksportas visai sustojo, ir lenkai pranešė importuotojams, kad gal vėl galės pradėti anglies eksportą 1981 m. gegužės mėn. Javų derlius nukrito nuo 21,3 mil. tonų 1979 m. iki 19 mil. tonų 1980 m. Mėsos gamyba buvo 3,3 mil. tonų 1979 m., o 2,4 mil. tonų 1980 m. Bulvių derlius pernai pasiekė tik 40% 1979 metų derliaus. Pati Lenkijos komunistų partijos vadovybė sutinka, kad ūkiš-

(Nukelta į 3-čią psl.)

"Jaunieji pabėgėliai" svarstybose

Toronto ateitininkai sendraugiai š. m. vasario 28 d. Prisikėlimo Parodų salėje surengė svarstybas tema "Jaunieji pabėgėliai" pagal "TŽ" 1981 m. 2 nr. vedamojo mintis. Svarstybas pradėjo dail. Danguolė Stončiūtė-Kuolienė, valdybos vardu pakviesdama pirmininkauti inž. Almį Kuolą. Pastarasis pakvietė prie svarstytojų stalo Tundrą Ehlers, Eugenijų Girdauską ir kun. Pr. Gaidą.

Pirmininkaujantis išdėstė pagrindines temos mintis ir pakvietė kalbėti kun. Pr. Gaidą, "TŽ" redaktorių. Šis pirmiausia paminėjo, kad jaunųjų pabėgėlių tema pasirodė aktuali, nes minėtą "TŽ" straipsnį citavo net keli laikraščiai ir biuleteniai. Vieni atsiliepė teigiamai, kiti neigiamai arba su humoro priemaiša ("Dirva").

Kalbėtojas išdėstė "TŽ" vedamojo mintis, skirdamas dvi rūšis jaunųjų pabėgėlių, būtent, izoliuotus nuo lietuvių visuomenės iš mažens ir pabėgusius iš lietuvių visuomenės subrendusiame amžiuje. Už pirmuosius yra atsakingi tėvai, kurie sąmoningai ar nesąmoningai savo šeimose augina pabėgėlius. Antros rūšies pabėgėliai yra patys atsakingi bent didele dalimi. Kalbėtojas nurodė ir pabėgimo priežastis, būtent, įtemptas studijas, profesinius rūpesčius, nusivylimą, piktą kritiką, neįdomią lietuvių veiklą, palinkimą į vietinę kultūrą, stoką lietuviškos kultūros, kitatautę merginą ar berniuką. Jisai suminėjo ir būdus pabėgusiems grąžinti į lietuvių visuomenę, būtent, priežasties radimą bei pašalinimą (nusivylimo atveju), asmeninį kontaktą, sudominimą lietuvišku gyvenimu, organizacijų bei grupių iniciatyvą. Labai palankus momentas grįžimui būna tada, kai jaunuolis ar jaunuolė pradeda ieškoti savo kilmės šaknų. Kalbėtojas baigė savo pastabas, pažymėdamas, kad idėja ir tautybė išlieka grupėje — bendruomenėje, miršta izoliacijoje.

E. Girdauskas, jaunosios kartos atstovas, pažvelgė į šią temą iš kitos pusės — gynė pabėgėlius. Esą jie nekalti, nes eina ten, kur randa ką geresnio. Lietuvių veikloje gali dalyvauti tiktai moksleiviai ir studentai, kiti nebegali joje aktyviai reikštis dėl profesinių darbų. Lietuvių jaunimo veikla yra daugiau pramoginė, mažai duodanti rimto turinio. Ir visa lietuvių bendruomenė nedaug teduoda savo jaunimui. Dėlto reikėtų kaltinti ne jaunuosius pabėgėlius, bet bendruomenę. Daug ką blogai nuteikia nacionalistinis išdidumas ("Lithuanian power" ir pan.), nacionalistinės nuotaikos, kurios atsispindi ir "T. Žiburiuose" (pavardžių lietuvinimas, pvz. rašymas Carteris, o ne Carter). Perdaug tautiškumo esama parapijose, permažai religiškumo. Tautiniai šokiai — nuobodūs, nes vis tie patys. Dainų ansambliai remiasi daugiausia tautosaka, permažai rodo įvairumo bei kūrybiškumo (kaip ir tautinių šokių grupės).

E. Girdausko nuomone, reikėtų kelti sveiką Lietuvos padėties supratimą, pabrėžti meilę savo tautai, nesakyti, kad esame geresni, parapijose sustiprinti religinę veiklą, atnaujinti dainų bei šokių ansamblius, kad jie būtų kūrybiškesni ir kurtų lietuvišką kultūrą Kanadoje bei Amerikoje.

Tundra Ehlers, jauniausios kartos atstovė, kalbėdama angliškai, pareiškė, kad pabėgimo problema prasideda vaikystėje. Dažnai ją sudaro tėvai. Svarbu, kad vaikai ir jaunuoliai turėtų lietuvius draugus. Lietuviškos kultūros perteikimas ypač svarbus paauglių amžiuje, kai formuojasi apsisprendimas. Gaivinančiai veikia Lietuvos lankymas. Grįžtantiems į lietuvių bendruomenę svarbu sudaryti šiltą, jaukią atmosferą, nes snobiška laikysena gali neatšaukiamai atstumti.

Išsivystė gyvos diskusijos. Daug kas pasisakė prieš E. Girdausko pažiūrą, matančią nacionalizmą ten, kur tėra pasididžiavimas savo tautybe. Taip pat buvo pasisakyta prieš mintį, kad lietuvių parapijos perdaug rūpinasi tautiškumu, primenant, kad tai esminė lietuviškos parapijos žymė, kuriai išnykus, išnyksta ir parapijos egzistencijos pagrindas. Be to, lietuvių parapijos rūpinasi tautiškumu kaip krikščioniško gyvenimo dalimi ir gelbsti ten, kur yra didžiausia grėsmė. Jaunosios kartos atstovai visdėlto pageidavo, kad lietuvių parapijos sustiprintų religijos mokymą bei auklėjimą, nes jaunimo žinojimas religinėje srityje yra gana silpnas. T. Ehlers priminė, kad norint pagilinti religinį savo žinojimą yra ir kitų būdų, ypač religinė literatūra. Jaunos motinos pageidavo tinkamos literatūros bei spaudos vaikams ir paaugliams.

Svarstybos, trukusios apie dvi valandas, baigėsi bendra mintimi, kad sprendžiant jaunųjų pabėgėlių problemą, reikia ypač asmeninio kontakto ir visos lietuvių bendruomenės atitinkamo rūpesčio. **D. D.**

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Mohawk
Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbiamosios mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Padėka

Iškeliavus amžinybėn mūsų brangiam broliui

A†A
rašytojui
MARIUI KATILIŠKIUI,

pareiškusiems mums užuojautas — visiems draugams ir pažįstamiems nuoširdžiai dėkojame.

Liūdinčios seserys ir svainiai:
Juzė, Domas Ziogai
Monika, Juozas Rimkai

PADĖKA

Nepriklausomos Lietuvos kūrėjui-savanoriui

A†A
ZIGMUI ARLAUSKUI
mirus,

nuoširdžiai dėkojame kunigams — klebonui kun. Justinui Vaškiui, OFM, klebonui kun. Juozui Grabiui, klebonui kun. Jonui Staškevičiui, kun. Eugenijui Jurgučiui, OFM, už iškilmingas koncelebracines Mišias. Dėkojame choristams ir vadovui J. Adomaičiui už gražiai pagiedotas giesmes laidotuvių namuose ir šventovėje. Taip pat dėkojame muz. R. Obaliui už vargonavimą Ročesteryje.

Dėkojame sol. V. Verikaičiui už taip gražiai pagiedotas giesmes šv. Mišių metu ir muz. J. Govėdui už vargonavimą Toronte.

Gili padėka giminėms, draugams, ir pažįstamiems, lankiusiems velionį ligoninėje, laidotuvių namuose, taip pat gausiai užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, aukojusiems Tautos Fondui, Lietuvių Fondui, pareiškusiems užuojautą asmeniškai, spaudoje bei per radijo bangas ir palydėjusiems velionį į amžino poilsio vietą.

Dėkojame ramovėnams ir pirm. A. Beresnevičiui už tartą atsisveikinimo žodį laidotuvių namuose. Dėkojame p. George Savage, laidotuvių direktoriui, ir poniai už pagalbą, taip rūpestingai tvarkytas budėjimo valandas prie Velionies karsto. Ypatinga padėka šeimininkei p. Puterienei už paruoštus pietus ir Toronto "Birutės" dr-vės skautėms už pyragus bei talką prie pietų.

Jūsų parodytas nuoširdumas liks mums neužmirštamas —

LIŪDINTI ŠEIMA

Netekus brangaus
TĖVELIO

Suvalkų trikampyje, ANELĘ PAJAUJIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiu —

Bronius Agurkis

Chicago, Ill.

MYLIMAI SESERIAI
A†A
LEOKADIJAI NAVAKAUSKIENEI
Lietuvoje mirus,

brolį VLADĄ RAMANAUSKĄ, jo žmoną ALVINĄ ir visą jų šeimą nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Lietuvos Kankinių parapijos choras
Stasys Gailevičius
Jonas Govėdas

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meninį darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

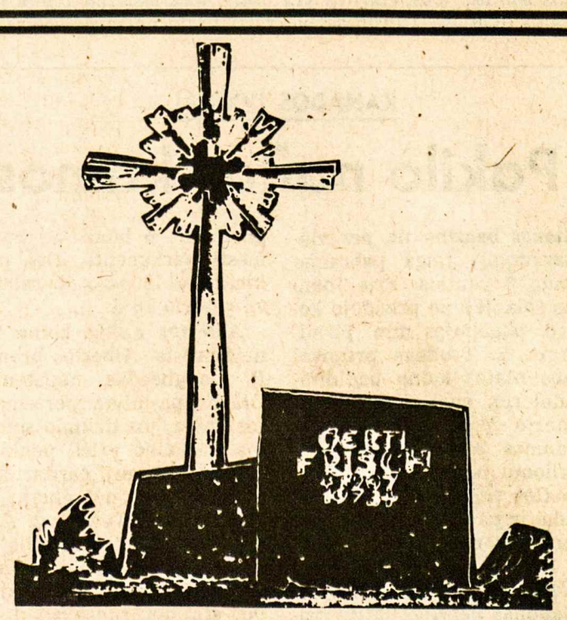
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 1Z9
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Politinių studijų savaitgalio, įvykusio 1981 m. sausio 17 ir 18 dienomis Los Angeles mieste, JAV, dalyvių dalis. Pirmoje eilėje (iš kairės): A. Mažeika, dr. V. Vardys, R. Česonis, I. Medziukas ir L. Valiukas Nuotr. L. Kanto

Žibintas, kuris rusena jumyse...

Dvylika senatorių ir 70 kongresmanų padarė pareiškimus apie Lietuvą

Mūsų bendradarbio pranešimas iš Vašingtono

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventė buvo paminėta visame laisvajame pasaulyje, kur tik gyvena lietuviai. Perskaičius "Tėviškės Žiburius", džiugino faktas, kad nepriklausomybės šventės minėjimas Toronte sulaukė atgarsio televizijoje ir kituose Kanados informacijos organuose.

Svarbiausi Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimai vyksta JAV sostinėje, kur dalyvauja ne tik vietos lietuviai, bet ir JAV senatas bei atstovų rūmai, o Lietuvos pasiuntinybėje įvyksta oficialus diplomatų, JAV pareigūnų ir kitų svečių priėmimas. Visa tai įvyko ir šiemet. Iki vasario 19 d. pareiškimus apie Lietuvą padarė ir juos įrašė į kongreso aktus 12 senatorių ir 70 kongresmanų. Kol šis pranešimas bus atspausdintas, skaičiai gali padidėti.

Šventės minėjimai Vašingtone pradėti sekmadienį, vasario 15, Mišiomis už Lietuvą sostinės katalikų Šv. Mato katedroje. Dešimtos valandos Mišios katedroje, kaip ir visos kitos, yra laikomos anglų kalba amerikiečiams ir kitų tautybių katalikams bei diplomatams. Tačiau tų Mišių pamokslas, kurį pasakė kun. R. Duffy, buvo skirtas Lietuvai. Pamokslininkas lygino anų amžiu šv. Pauliaus misiją su dabartine Lietuvos tikinčiųjų atliekama misija. Mišių aukas nešė tautiniais drabužiais pasipuošę lietuviai jaunuoliai, o Mišioms baigiantis gausiai į jas susirinkę lietuviai kartu su katedros choru sugiedojo Lietuvos himną. Mišias užprašė JAV LB Vašingtono apyl. valdyba, o po jų užkandžius suruošė Lietuvos vyčiai.

Latvių Namuose

Pagrindinis minėjimas lietuviams, rengtas LB Vašingtono apyl. valdybos, įvyko Latvių Namuose, Rockville, Md. Erdvi Latvių Namų salė buvo pilna lietuvių ir jų draugų. Trumpą ir kartu efektingą oficialią minėjimo dalį pravedė LB Vašingtono apyl. valdybos pirm. L. Kojelis. Invokaciją sukalbėjo sostinės lietuvių kapelionas kun. dr. T. Žiūraitis. Sveikinimo žodžius tarė Lietuvos atstovas Vašingtone dr. S. Bačkis, valstybės departamento Baltijos skyriaus vedėjas Thomas Longo ir estų atstovė. Pagrindinę kalbą pasakė artimas lietuvių bičiulis, kongresmanas iš Pensilvanijos valstijos Charles F. Dougherty, savo kalboje užtikrinęs: "Jūs nesate užmiršti, nes mes esame jūsų pasitikėjimo saugotojai, kol tapsite laisvi." Šia proga tenka priminti, kad kongr. Dougherty kartu su kitais yra pažadėjęs kongrese suorganizuoti specialų komitetą Baltijos valstybių reikalu.

Charles F. Dougherty, Lietuvos atstovas dr. S. Bačkis ir L. Kojelis pabrėžtinai priminė "Amerikos Balso" lietuviškų transliacijų 30 m. sukaktį. "AB" transliacijas į Lietuvą pradėjo 1951. II. 16.

Minėjimo meninę dalį atliko etnografinis Bostono lietuvių ansamblis, perdavęs folklorinę vadinamų Lietuvos "darbo dainų" pynę. Tai buvo tikrai originalus ir gilų įspūdį padaręs ansamblio pasirodymas sostinėje.

Minėjimo metu Lietuvos laisvinimo reikalams surinkta apie $900, daugiausia LB ir VLIKo Tautos fondui, žymiai mažiau ALTai.

Lietuvos pasiuntinybėje

Vasario 16 d. vakare įvyko oficialus priėmimas Lietuvos pasiuntinybėje. Pasveikinti nepriklausomos Lietuvos atstovą dr. S. Bačkį ir jo žmoną, o per juos ir Lietuvą jos tautinės šventės proga susirinko 130 svečių. Jų tarpe buvo Vatikano apaštališkasis delegatas JAV arkiv. Pio Laghi, Vašingtono arkivyskupas Hickey, einąs diplomatinio korpuso dekano pareigas Dramblio Kaulo Kranto ambasadorius T. N. Ahoua, valstybės departamento Rytų Europos skyriaus viršininkas P. Bridges, Baltijos skyriaus vedėjas T. Longo, protokolo skyriaus šefo pavaduotojas. Iš viso dalyvavo aštuoni valstybės departamento augštesnio rango pareigūnai. Taip pat dalyvavo kongr. Ch. F. Dougherty, Tarptautinės Moterų Klubo Federacijos pirm. D. Shidel, daug kitų svečių ir gražus būrys lietuvių. Pasiuntinybės rūmai buvo papuošti Lietuvos trispalve. Tačiau vaišių metu, laikantis diplomatų priimto papročio, jokių kalbų nebuvo, nors Lietuvos atstovas dr. S. Bačkis tik ką sulaukė 75 m. amžiaus.

Priėmimas Kapitolyje

JAV senate Lietuvos nepriklausomybės šventė buvo paminėta vasario 17 d. rytą, pradedant tos dienos posėdį. Apie Lietuvą kalbėjo vienas įtakingiausių šių dienų senatorių — užsienio reikalų komisijos pirmininkas Charles Percy (R-Ill.). Atstovų rūmuose Lietuvos nepriklausomybės šventė paminėta vasario 18 d., kur invokaciją sukalbėjo kun. L. Andriekus, o apie Lietuvą kalbėjo eilė kongresmanų.

Antradienio pavakaryje, po to, kai šventė buvo paminėta JAV senate, LB Vašingtono apyl. valdyba su senatorium Pete Dominici (R-N.M.) suruošė priėmimą Kapitolio S-206 kambaryje. Į šį priėmimą, kuris taip pat praėjo be jokių kalbų ir sveikinimų, atsilankė senatoriai Spark Matsunaga (D- Hawaii), Pete Dominici (R-N.M.), Robert Dole (R-Kansas), Paul Sarbanes (D-Maryland), Jesse Helms (R-S.C.), Edward Zorinski (D-Neb.), kongresmanas Brian Donnelly (D-Mass.), atstovai iš 15-kos senatorių ir 11-kos kongresmanų įstaigų, o taip pat nemažas būrys dienos darbus baigusių lietuvių, jų tarpe ir Lietuvos atstovas dr. S. Bačkis. Priėmime svečius vaišino bei globojo veiklaus Vašingtono jaunimo atstovai: LB Vašingtono apyl. v-bos pirm. Linas Kojelis, D. Vaičiulaitytė, D. Bieliauskaitė, A. Banionytė, R. Penkiūnaitė ir kiti.

Šį pranešimą baigiu kongresmano Charles F. Dougherty per "Amerikos Balsą" Lietuvai tartais žodžiais: "Žibintas, kuris rusena giliai jumyse, mano brangūs gyventojai Lietuvoje, dega giliai ir mūsų — amerikiečių širdyse. Žibintas laisvos tautos. Žibintas, kurio nei priespauda, nei baime, nei kalinimu negali užgesinti tie, kurie nežino, kas yra grožis, ryžtas, laisvos tautos įsipareigojimas. Žibintas laisvos Lietuvos. Jį mes nešiosime savo širdyse tol, mes pažadame, kol jūs netapsite laisvais. . ."

Didieji įvykiai ir Lietuva

(Atkelta iš 2-ro psl.)

kai Lenkija yra bankrote. Jos planai neveikia. Komunistų nustebimui pirmą kartą satelitiniame sovietų krašte darbininkai, ūkininkai eina kartu su inteligentais, disidentais. Prahoje intelektualai vieni išėjo prieš sistemą, todėl buvo lengva juos sutvarkyti!

Dabar Lenkijoje yra trys jėgos: komunistų partija, nepriklausomos darbo sąjungos ir Katalikų Bendrija. Kaip politinė padėtis Lenkijoje besivystytų, ji niekuomet nebebus tokia, kokia ji buvo 1980 m.

Lenkija nori gauti 7 bilijonus dolerių pagalbos iš Vakarų. Tokia pagalba būtų susieta su garantijomis, reikalaujančiomis didesnio darbingumo, ilgesnių darbo valandų, sumažinimo importo. To pat nori ir komunistai, bet ne darbininkai. Jeigu Vakarai savo sąlygomis prašomą pagalbą duotų, tai komunistai kaltintų Vakarus esą jie yra vargingo gyvenimo kaltininkai. Mano nuomone, Vakarai negali daryti tokios klaidos.

Norint būti imperija, reikia už tai ir mokėti. Tegu Sov. Sąjunga duoda Lenkijai reikalingas sumas, tegu ji moka skolų palūkanas!

Tai yra viena priežasčių, kodėl rusai iki šiol neįžygiavo Lenkijon. Daug pigiau yra rodyti savo karinę jėgą, vykdant karinius manevrus prie satelito sienų.

Jeigu sovietai įžygiuotų Lenkijon, dar aiškiau parodytų, kaip jie nepasitiki savo darbininkija. Taip, Kremlių valdo ne nauja, bet **bijanti** klasė tos dienos, kurią imperijos vergai sukils prieš ją. O ta diena gali greitai ateiti.

Mūsų pozicija

Sovietai artimai seka mūsų darbą Lietuvos laisvinimo baruose. Jie nori mus skaldyti, silpninti. Jie labai nustebę, kad mūsų eilės tvirtos, mūsų žodis girdimas visame pasaulyje. Jie seniai siekia VLIKo sunaikinimo.

Mano nuomone, mes perdaug jausmingai žiūrime į mažus, beveik išimtinai asmeninius nesutarimus tarp kaikurių veikėjų. Žmonės ateina ir išeina. Istorijos girnos sukasi lėtai o mes dažnai galvojame labai trumpalaikiškai.

Mūsų brangi Lietuva nežus, bet mes **visomis** išgalėmis turime jai padėti. Mes privalome dar artimiau su sesėmis ir broliais santykiauti. Būdas, kaip tai daryti, buvo gerai aptartas visų veiksnių konferencijoje White Plains. Kasdien žiūrėkime, kaip galim padėti okupuotai Lietuvai. Kai mums išeivijoje reikėjo naujos ugnies darbui, Lietuva mums davė Simą Kudirką, o šiandieną Vladą Šakalį.

Pakilkime virš kasdienybės. Pasaulio įvykiai veikia mūsų naudai. Gedimino kalne vėl plevėsuos nepriklausomos Lietuvos trispalvė.

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Gaivus sąjūdis

AL. GIMANTAS

Beveik kiekvienoje lietuvių kolonijoje turime įvairių klubų, draugijų, kurios atlieka netaip jau menką vaidmenį bendrosios veiklos baruose. Kartais silpniau, kartais stipriau, veikiama ir pasiekiama tam tikrų rezultatų. Gaila tik, kad jie dažniausiai lieka "parapijiniuose" savo rėmuose. Tai ne priekaištas, bet tik tikrovės pripažinimas, gerai žinant, kad daug kur nebeturima pakankamai jėgų ir visų kitų išteklių iškilesniems ir daugiau išliekančios vertės renginiams.

Spaudos puslapiuose stebint išeiviškosios veiklos aprašymus, nėra sunku pastebėti tokius visuomeninius junginius, kurie savojon veiklon stengiasi įvesti naujovių, nesustingsta senose formose, nebijo viešumon išeiti su naujom idėjom, stengiasi būti išradingais.

Gali turėti simpatijų ar ne, bet turi pripažinti, kad minėtomis dorybėmis tikrai augščiau vidurkio iškyla Lietuvių Fronto Bičiuliai Los Angeles mieste. Kaip tik jų visokeriopa veikla — politinė, kultūrinė, visuomeninė pajėgia atkreipti platesnį dėmesį, iškyla didesniu mastu, prašokančiu ir taip gana plačios vietinės kolonijos ribas. Daug kas atliekama pasitelkus talentais ir pasiruošimu turtingas vietines jėgas, nors nevengiama talkos ir iš tolimesnių vietovių.

Tokie sumanymai visada yra nepigūs ir pilni rizikos — kas žino, kiek tautiečių išgirs kvietimą ir atsilankys tame ar kitame renginyje. Tačiau, bent iki šiol, viskas praeidavo su neabejotinu pasisekimu be materialinių nuostolių rengėjams. Žinoma, naivu būtų veiklą vertinti vien tik lėšomis, tačiau pakartotiniai nepasisekimai būtų nejučiomis sužlugdę ateities užsimojimus. Kad tai neįvyko, jau yra nuopelnas ir tų, kurie drįsta organizuoti dėmesį patraukiančius renginius, ir tų, kurie gausiai pripildo auditoriją, kartais net per dvi savaitgalio dienas.

Čia reikėtų prisiminti, kad LFB adresu neretai siunčiami įvairūs kaltinimai ar net pakeikimai. Girdi, tie frontininkai baigia viską užgožti, perima LB vyr. vadovybę, kėsinasi į mūsų politinius veiksnius, kultūrinį gyvenimą. Žodžiu, niekadėjai... Platesnieji visuomenės sluogsniai, atrodo, visai dėl to nesipjaudina. O Los Angeles mieste tikrai nepakaltinsi gausios visuomenės, kuri visada moraliai ir materialiai remia LF Bičiulių renginius.

Tautiečiams yra patrauklūs visi tie seminarai, studijų dienos, diskusijos, literatūrinės popietės ir vakarai, koncertai. Pasikviečiamos iš toliau iškilios asmenybės, ryškesni veidai ir vardai iš mūsų politinių, literatūrinių, meninių sferų. Ta prasme galima tvirtinti, kad pietinės Kalifornijos lietuvių gyvenimas ne tik nėra atsilikęs nuo rytuose gyvenančių tautiečių, bet ir kaikuriose srityse net įvairesnis. Nemaža dalimi tai nuopelnus ir vietos LF Bičiulių, kurie gana nuosekliai ir sistemingai stengiasi savuosius renginius pakelti gerokai virš vidutiniškumo ribų. Turbūt čia ir bus toji magiškoji formulė, pajėgianti sujudinti tos lietuviškos salos tautiečių lūkesčius ir viltis.

Sunku būtų išvardinti visų vardus, kurie purena bičiulių užsibrėžtus veiklos dirvonus, bet negali nepaminėti P. A. Raulinaičio (jis yra LFB tarybos pirmininkas), archit. Ed. Arbo, dr. Z. Brinkio, žurn. J. Kojelio, kurių planavimas, prisidėjimas darbu ir pinigu yra pastebimas bei jaučiamas gerokai plačiau už bičiulių ratelio ribų.

Tokia prasme vertinant, gal ir galima pradėti šaukti, kad frontininkai jau yra užėmę Los Angeles, tačiau ten paviešėjus beveik porą savaičių ir pasikalbėjus su atskirais tautiečiais, nesunku suprasti, kad jie remia ir rems pozityvias pastangas, nebūtinai kreipiant pagrindinį dėmesį, kas yra tos konkrečios veiklos žadintojai. Gal tai ir yra sektina dorybė, kurios, gaila, kaip tik stinga dar daug kur mūsų tarpe.

Nutautimas pavergtoj Lietuvoj

Pogrindžio "Aušra" apie būklę okupuotoje Lietuvoje

Įvairiuose tarptautiniuose pranešimuose, simpoziumuose, SNO konferencijose visu balsu tvirtinama: žmogus nutautėja, jei šeimoje vartojamos dvi kalbos. Tų konferencijų dalyviai iš TSRS tokiai minčiai pritaria, tačiau vos tik imama kalbėti apie TSRS, jie staigiai pasisuka šimtu aštuoniasdešimt laipsnių, — pas mus, girdi, nutautėjimo problema neegzistuoja, visos tarybinės tautos vysto savo savitą kultūrą ir kuria tarybinę naciją.

Tačiau dabartinio Lietuvos gyvenimo faktai liudija ką kita. Mokyklose gausu mokinių, kurie, galima sakyti, nežino savo tautybės, o jei žino, tai iš pavardės ar vardo tikrai suabejoji jo skelbiama tautybe. Tokius jaunus žmones, gimusius vadinamose mišriose šeimose, sunku priskirti ar prie lietuvių, ar prie rusų. Mums, mokytojams, tai ypač akivaizdu. Tarp gimusiųjų po 1960-tųjų metų labai gausu tokių "dvitaučių" pavardžių, kaip pavyzdžiui, Žinaida Markevičiūtė, Algis Poliakovas, Tamara Markevičius, Birutė Ivanovaitė, Janina Ivanova ir t. t. ir pan. O kur dar kitos "užslėptos" pavardės, iš kurių neatpažinsi, kad pvz. motina yra nelietuvė. Savaime aišku, kad tokiose šeimose lietuvių kalbos vartojimas yra labai abejotinas, o jeigu lietuvių kalba jose ir panaudojama, tai su didžiausiais iškraipymais ir klaidomis, prigrūsta rusizmų. Todėl nenuostabu, kad didesniuose miestuose susidaręs netgi tam tikras gatvės žargonas, kurio didžiąją dalį žodyno sudaro svetimybės.

Caro priespauda, trukusi 120 metų, nesugebėjo sudaryti aprašyto "dvitaučių" pavardžių tarpsluogsnio. Tos priespaudos metodai buvo netokie įmantrūs, kaip dabartiniai. Anksčiau nutautėjimas sklido daugiausia per aristokratiją, t. y. per tautos mažumą. Gi tarybiniais laikais, kada "tautos vysto savo kultūrą", jau vien per 35 metus susidarė naujoji surusintų lietuvių nacija. Taip yra todėl, kad šiais laikais nutautinimas vykdomas per pačią liaudį, per tautos kamieną. Mūsų vaikai, išaugę lietuviškame kaime, išėję lietuviškas mokyklas, patarnavę 2-3 metus rusiškoje kariuomenėje, susiranda ruses, veda jas ir, pasilikę "plačiojoje tėvynėje", augina savo vaikus, nė žodelio nemokydami savo ir savo tėvų kalbos. Tai jau yra tautos tragedija, ypač tokios mažos tautos, kaip lietuvių tauta. Kiti arba kitos gi, net ir gyvendami Lietuvoje, praranda pagarbos savo tautai jausmą ir patys nutautina savo vaikus. Todėl okupantai taip ir skatina kurti "mišrias" šeimas.

Pasitaiko, kad tokioje "mišrioje" šeimoje rusiškai auklėtas vaikas vėliau pats apsisprendžia būti lietuviu. Teko kalbėtis su viena studente, kurios tėvas lietuvis, o motina rusė. Anksčiau ši mergaitė tėvų buvo "apspręsta" ruse ir todėl mokėsi rusų mokykloje. Tokių vaikų iš "mišrių" šeimų toje mokykloje buvo gana daug (maždaug tiek, kiek "grynų" rusų). Mano pažįstamą studentę labai paveikė mokytojų rusiškas nacionalizmas, kurį jie diegdavo savo mokiniams — "rusams". Mokytojai primygtinai mokė vaikus, kad jie kalbėtų tik rusiškai, nes čia Tarybų Sąjunga, o ne Lietuva. "Jūs turite vaikščioti išdidžiai, iškėlę galvas šiame krašte, čia — mūsų kraštas", — sakydavo mokytojai. Tos nacionalistinės pamokos labai paveikė būsimą studentę, ir ji, baigdama mokyklą, tapo susipratusia lietuve. Dabar ji studijuoja lietuvių kalbą.

R. Žemuogė

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Optometristas
Dr. R. J. Lapienis
SHERWAY GARDENS MALL
25 THE WEST MALL
Toronto, Ontario
Tel. 651-5050
Talkininkas (Associate)
J. S. POLLOCK, O.D.

Lietuvos vėliava, plevėsavusi prie Toronto miesto rotušės vasario 14-16 d.d. Jos pakėlime dalyvavo gausus būrys lietuvių Nuotr. St. Dabkaus

Lietuvos neužmiršta ir Venecuela

Dr. V. Dambravos kalba Vasario 16 iškilmėje

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Vasario 1 d. Karako mieste, Altamiroje Don Bosco salėje, įvyko Vasario 16 minėjimas. Kun. A. Perkumas atlaikė iškilmingas pamaldas ir pasakė šventei pritaikytą pamokslą. "Kol Gedimino kalne laisvės varpas prabilti negali, — kalbėjo jis, — mes būkime tėvynės laisvės šaukliais svetur, nes tai mūsų visų šventa pareiga". "Savanoriai tebūna mums pavyzdys, nes jie ėjo mirti vardan Lietuvos. Tankai yra bejėgiai sunaikinti tėvynės meilę kovotojų širdyse. Priešai nepajėgūs bus, jei nepalaužiama viltimi, knygnešių, savanorių ir partizanų dvasia gyvensime, kovosime ir mirsime vardan tos Lietuvos".

Po pamaldų dr. Vytautas Dambrava, neseniai atvykęs į Venecuelą, buvo pagrindiniu kalbėtoju. Įžangoje susikaupimo minute buvo prisiminti mirusieji Venecuelos Lietuvių Bendruomenės veikėjai, kurie dirbo Lietuvos ir mūsų išeivijos labui.

Dr. V. Dambrava pareiškė: "Lietuvos nepriklausomybės diena yra laisvės diena, kovos bei ryžto simbolis. Vasario 16 lietuviams — kaip krikščionims Velykos. Kaip Velykų varpai skelbia Kristaus prisikėlimą, taip Lietuvos laisvės varpas, pirmą kartą nuaidėjęs per Lietuvą ir visą pasaulį prieš 63 metus, skelbė lietuvių tautos prisikėlimą. Atsiminkime ir niekad neužmirškime, kad Lietuva yra ne 63 metų laisvėj ir priespaudoj puoselėtas mūsų istorijos kūdikis, o šimtmečiais kovų ir vėtrų grūdintas Europos milžinas. Lietuva — ne trumpas laisvės liepsnelės blykstelėjimas, o šventoji amžių ugnis. Lietuviai nėra baudžiavos ir priespaudos vaikai. Esame galingos istorinės tautos vaikai. Nesame kokie "grinoriai", "musius" ar duonėliautojai. Esame Karaliaus Mindaugo ir Vytauto Didžiojo palikuonys. To negalime užmiršti. Esame tauta, valdžiusi Europą nuo Baltijos iki Juodosios jūros."

"Vasario šešioliktoji simbolizuoja ne tik Lietuvos atgimimą, bet ir jos istorinę didybę. Manau, kad tikroji lietuvių tautos nepriklausomybės šventė turėtų siekti tryliktą šimtmetį — Karaliaus Mindaugo vainikavimo dieną".

"Tautinio snaudulio žalą pastebime kiekviename mūsų išeivijos krašte. Neužmirškime, kad, pagal prof. Juozą Eretą, tremtis ir išeivystė nėra prakeikimas, o uždavinys, misija. Toji dvejopa misija yra kūrybiškai įsijungti į naujo krašto gyvenimą, bet savo dvasia ir idealais išlikti ištikimais Lietuvos sūnumis — kietais, kaip titnagas. Lietuva išeivijai yra labai reikalinga, bet ir mes esame Lietuvai labai reikalingi. Pirmasis išeivijos uždavinys — atlikti tą darbą, kurio lietuviai okupuotame krašte negali atlikti."

"Broliai ir sesės! Dažnai giedame Lietuvos himną, tačiau tik kartais mus pagauna tikrojo himno dvasia. Dar rečiau pagalvojame, ką kiekviena eilutė kiekvienam mūsų byloja. Himno žodžiai "mūsų" ir "mums" kažkaip praslysta kaip kažkas bendro mums visiems, o ne kiekvienam asmeniškai. Broli, tas himnas yra **tavo** himnas. Sesute, himno žodžiai yra Vinco Kudirkos tarti **tau.** Dr. Kudirka irgi laikinai buvo palikęs tautą, bet grįžo tauton, ir jo himno lapas buvo ašaromis aplaistytas, nes, kalbėdamas visiems lietuviams kalbėjo pirmiausia sau. Pabandykime himno tekste vartotą daugiskaitą pakeisti vienaskaita. Pakeiskime žodį "mes" į "aš", ir jūsų kūnu nueis šiurpuliai, pajusite jėgą, kuria trikšta didžioji mūsų tautos giesmė."

"Lietuva, tu **mano** tėvynė, **mano** didvyrių žemė. Aš semiuosi stiprybės iš **tavo** praeities. Išmokyk, **mane,** tavo vaiką, eiti vien takais dorybės, dirbti tavo naudai ir žmonių gėrybei. Tegul saulė Lietuvos **manyje** prašalina tamsumus, kad šviesa ir tiesa lydėtų mano žingsnius. Tegul meilė Lietuvos dega **mano** širdyje. . ."

Paskaitai pasibaigus, VLB Karako apylinkės pirmininkas padėkojo dr. V. Dambravai už taip puikią paskaitą, kurios reikšmingos mintys pasiliks mūsų širdyse.

Po minėjimo, visi svečiai buvo pakviesti kun. Perkumo į vaišes.

Pakilus susidomėjimui **MAŽĄJA LIETUVA,**
jos pažinimui daug padės 6 plačios studijos profesoriaus M. BRAKO paruoštoje 304 puslapių su 50 žemėlapių **LITHUANIA MINOR knygoje.** Kaina — $15.00 (JAV), persiuntimas — 0,81 dol. Kreiptis į knygų platintojus arba leidėją —
Lithuanian Research Institute, Inc.
149-31 120th St., So. Ozone Park, NY 11420, USA

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MIRĖ PARTIETIS

Š.m. vasario 15 d. Vilniuje mirė Mečislovas Gedvilas, eidamas 80-tuosius amžiaus metus. Velionis, kilęs iš Šiaulių apskrities, 1923-27 m. dirbo mokytoju Palangos progimnazijoje, vėliau — tarnautoju ligonių kasoje. Į pogrindinę kompartijos veiklą įsijungė 1934 m. Telšiuose. Tada ir prasidėjo ištikima jo tarnyba Maskvai. Kai Lietuvą 1940 m. okupavo raudonoji armija, M. Gedvilui teko vidaus reikalų ministerio pareigos laikinojoje vyriausybėje. Po Maskvos inscenizuotų "liaudies seimo" rinkimų jis buvo paskirtas komisarų tarybos pirmininku, o pokaryje — ministerių tarybos pirmininku, išėmus iš jos pavadinimo "komisarus". Kaip sovietinio režimo premjeras Maskvai jis tarnavo iki 1956 m., kaip švietimo ministeris — iki 1973 m. Tada tapo "sąjunginės reikšmės personaliniu pensininku", gaunančiu gerai aprūpintą pragyvenimą. Už tarnybą Maskvai M. Gedvilas buvo apdovanotas net keturiais Lenino ordinais, visa eile kitų sovietinių medalių, gavo nusipelniusio mokytojo ir netgi kultūros veikėjo vardus. Kaip jau įprasta tokiais atvejais, po nekrologu pasirašė visi kompartijos bajorai su P. Griškevičium priešakyje. Valstybinėmis laidotuvėmis rūpinosi specialiai sudaryta komisija: pirm. A. Česnavičius, nariai — A. Rimkus, R. Šarmaitis, A. Vileikis ir K. Žemaitaitis. Palaidotas vasario 17 d. iš Vilniaus įgulos karininkų namų nusipelniusiems partiečiams skirtame Antakalnio kapinių skyriuje.

GRIAUSTINIS VIDURŽEMYJE

Vasario 7 d., 10 v.v., vilniečius nustebino žaibas su griaustiniu. Pasak Vilnaus biuro vyr. sinoptikės E. Tylienės, griaustinį sukėlė šiauriniais Pabaltijo rajonais praslinkęs gilus ciklonas, kurio pietinė dalis kliudė Vilnių. Dėl jo susidarė didelis temperatūrų skirtumas: prie žemės buvo 1-2 laipsniai šilumos, o trijų kilometrų augštyje — 18 laipsnių šalčio. Nuo 1950 m. griaustinį vasario mėnesyje metereologai yra užregistravę tik tris kartus. Jis pasikartoja tik kartą per dešimtmetį.

TRŪKSTA MALKŲ

Skaitytojų skundai dėl malkų trūkumo "Tiesos" 1980 m. gruodžio 11 d. laidoje privertė atsiliepti miškų ūkio pramonės ministerijos valdybos viršininką Praną Šaltenį. Jis prisipažįsta, kad nevisos įstaigos ir nevisi gyventojai, artėjant žiemai, suspėja laiku įsigyti malkų. Jas tiekia miškininkai ir kuro kontoros, tiekimu rūpinasi vykdomieji rajonų ir miestų komitetai: "Kuro kontoros yra visuose miestuose ir rajonuose. Tačiau jų gamybinė bazė labai silpna: stinga s a n d ė l i ų, krovimo mechanizmų, transporto. Malkas iš miškų ūkio įmonių parsivežti arba nuvežti vartotojams tiesiog nėra kuo. Norima, kad tai padarytų miškų įmonės savo transportu. Pirkėjo kelias pasidarė pernelyg sudėtingas: malkas jis perka kuro kontorose, jų ieško girininkijose ar miškų ūkiuose. O kur gauti transportą? Apsukresni šiaip taip susitvarko, tačiau senyvo amžiaus gyventojams, pensininkams tai tikras vargas. Miškų įmonės kasmet paruošia apie vieną milijoną kietmetrių malkų. Pusė jų patiekiama medžio apdirbimo pramonei kaip technologinė žaliava, likusios — kurui. Miškų kirtėjų darbui palengvinti statomi galutiniai sandėliai, į kuriuos vežami nukirsti stiebai. Miške lieka tik šakos, medžių viršūnės ir smulki jaunuolynų ugdomųjų kirtimų mediena. Miškavežiai — tai galingi automobiliai, su priekabomis ir pasikrovimo įrenginiais. Bet su jais išvežioti malkas vartotojams į kiemus neįmanoma . . ." Šiemet malkų ypač trūko Akmenės rajone, o Jonavos, Kauno, Kretingos, Molėtų, Skuodo, Tauragės rajonuose malkinio kuro ruoša vos tik pradėta. Nepriklausomos Lietuvos laikais miestiečius malkomis aprūpindavo daugiausia ūkininkai su arklių traukiamais vežimais, o dabartinėje technikoje malkų pristatymui trūksta sunkvežimių. Atrodo, tie arkliniai vežimai buvo patikimesnė tiekimo priemonė.

MIRĖ ŠIRVINSKAS

Igametis politinis kalinys Zigmas Širvinskas mirė 1980 m. sausio 13 d. po ausies būgnelio operacijos, kuri jam buvo padaryta 1979 m. gruodžio 28 d. Velionis buvo gimęs 1925 m. gruodžio 20 d. Dalyvavo rezistencinėje veikloje ir buvo pasirašęs 45 baltiečių memorandumą, reikalaujanti atšaukti Molotovo-Ribbentropo sutartį. Ši žinia yra išspausdinta naujausiame pogrindžio "Aušros" numeryje (22-me).

PETKAUS ADRESAS

"Keston News Service" š.m. vasario 28 d. laidoje paskelbė, kad laisvės kovotojas Viktoras Petkus iš Čistopolio kalėjimo perkeltas į griežto režimo lagerį. Dabartinis jo adresas: 618263 Perm Oblast, Čusovsky rajon, pos. Kučino, Už. VS-389/36, USSR. Pakeliui į naują vietą V. Petkus Kazanės kalėjime vieną parą praleido bausmės vienutėje ir kelias dienas ligoninėje. Jis yra nuteistas 15 metų kalėjimo bei lagerio bausme. Jo darbas lageryje — sudėlioti elektrinių įrankių dalis. Yra parašęs straipsnių apie krikščionybę, judaizmą ir mahometizmą. Bandė juos persiųsti Lietuvon, bet buvo atimti.

EISMO NELAIMĖS

Automobilių eismo inspektorius R. Strakšas "Valstiečių Laikraščio" 13 nr. apžvelgia visokias 1980 m. eismo nelaimes. Lietuvoje tais metais buvo 6.192 nelaimės su 779 žuvusių žmonių ir 4.730 sužeistų. Nemažą problemą sudaro pėstieji, nesilaikantys eismo taisyklių. Daug kas šaligatvių neturinčiu keliu eina dešine puse, nepastebėdami, ypač nakties metu, atvažiuojančio automobilio. Taip kelyje Vilkaviškis-Kybartai mirtinai buvo sužalotas Z. Angarietčio kolchozo narys A. Murauskas. Jeigu būtų ėjęs kaire kelio puse, būtų spėjęs pasitraukti pakelėn. Dėl pėsčiųjų kaltės pernai įvyko 1.543 eismo nelaimės, kuriose žuvo 261 pėsčiasis, o 1.301 buvo sužeistas. Kita paplitusi eismo nelaimių priežastis — neblaivūs eismo dalyviai, įskaitant ir į automobilius sėdančius vairuotojus. Šiame straipsnyje žymi vieta priklauso mechanizatoriais vadinamiems traktorininkams. Dėl jų 1980 m. įvyko 174 eismo nelaimės. Beveik pusė jų buvo susieta su traktorininkų neblaivumu. Skuodo rajono Barstiečių kolchozo girtas traktorininkas J. Valančauskas, važiuodamas tiltu, įkrito į upelį ir jame prigėrė.

V. Kst.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $15,000,000

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A) 6%
santaupas 12¾%
term. depoz. 1 m. 12½%
term. depozitus 3 m. 12%
reg. pensijų fondo 13%
90 dienų depozitus 14%
IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 14-15%
asmenines paskolas 16%

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

Simon's travel service

LIETUVA 11 dienų

VILNIUS — birželio 8 — 22,

Kaunas, Trakai, Druskininkai, Anykščiai, Rumšiškės

13 DIENŲ SU GIMINĖM ! ! !

Gegužės 14 — 28 — Gegužės 28 — birželio 11
Liepos 9 — 23 — Liepos 23 — rugpjūčio 6
Rugpjūčio 13 — 27 — Rugsėjo 3 — 17

Sutvarkome iškvietimus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos.
Nuperkame Lietuvoje giminėms automobilius.

Smulkesnių informacijų teirautis: tel. (416) 537-3060 arba 532-8772

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2

(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto — **Tel. 532-8772**

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

Toronto lietuvių choras "Volungė" Vasario 16 iškilmėje universiteto salėje. Dirigentė — muz. D. VISKONTIENĖ
Choras atliko visą eilę lietuviškų ir kitokių kūrinių
Nuotr. M. Sungailos

HAMILTON ONT

ARTĖJANT PROVINCINIAMS RINKIMAMS, vis dažniau apsilanko parlamento atstovai ir ministeriai su gausiais rinkiminiais pažadais. Vasario 20 d. Hamiltone lankėsi daugiakultūrių reikalų ministeris J. Flemingas. Hamiltono centro liberalų organizuotas pobūvis-šokiai, kurių metu turėjo kalbėti ministeris etninių grupių atstovams CUPE (Canadian Union of Public Employees) unijos salėje, nebeįvyko. Unijos atstovas, sužinojęs, kad tai politinis pobūvis, salę atsakė keletą valandų prieš pobūvio pradžią. "Mūsų pareiga remti NDP partiją, bet ne liberalų" — pareiškė atstovas.

Tuoj pat buvo gauta netoli esanti graži vengrų Šv. Stepono parapijos salė. Savo kalboje J. Flemingas pareiškė, kad etninių grupių aspiracijos jam yra žinomos, nes jo žmona yra latvių-vokiečių kilmės. Skatino puoselėti ir dalintis savo kultūra, papročiais ir tradicijoms, tuo prisidedant prie Kanados praturtinimo. Baigdamas savo kalbą, ministeris pristatė Hamiltono centro liberalų kandidatą, buvusio Hamiltono miesto burmistro Victor Copps dukrą Sheila Copps. Savo ugningoje kalboje p. Copps nurodė, kaip ji padėsianti išlaikyti miesto daugiakultūrį pobūdį, prašydama už ją balsuoti.

Bendruomenės valdybos pakviesta, lietuviams atstovavo L. Skripkutė.

Dalyvis

AUKOS VASARIO 16-GIMNAZIJAI. Apylinkės valdybos aukų vajus Vasario 16 gimnazijai sutelkė $414. Visiems hamiltoniečiams taip mielai prisidėjus, apylinkės valdyba iš savo iždo pridėjo $386. Taigi iš viso surinkta Vasario 16 gimnazijai $800.

Aukojo $25: p. Gudinskai, $20: J. Bersėnas, S. Dalius, Z. Didžbalis, V. Kėžinaitis, J. Kolakauskas, V. Seniūnas, E. Apanavičius; $15: p. Agurkiai, K. Mikšys.

$10: p. Bajoraičiai, A. Garkūnas, St. Jankauskas, M. Jonikas, J. Jūraitis, K. Meškauskas, J. Otto, p. Pajarskai, dr. A. Saunorįs, P. Šiūlys, V. Stanaitienė, J. Steiblys.

$5: V. Apanavičius, A. Barkauskas, J. Bubnys, Z. Čečkauskas, F. Enskaitis, P. Kvedarienė, G. Melnykas, O. Mikšytė, K. Mileris, B. Orvidas, A. Petkevičius, S. Pilipavičius, J. Pleinys, B. Šopys, Z. Stanaitis, A. Tumaitis.

Be parašų gauta $19.

Ačiū visiems,

KLB Hamiltono apylinkės valdyba

METINIS "TALKOS" SUSIRINKIMAS. Kredito Kooperatyvo "Talka" 26-tas metinis narių susirinkimas įvyko vasario 22 d. Jaunimo Centre, dalyvaujant 144 užsiregistravusiems nariams. Susirinkimą 4 val. po pietų pradėjo valdybos pirm. J. Krištolaitis. Sekretoriavo R. Kontenis. Mandatų komisiją sudarė B. Grajauskas, J. Deveikis, J. Jokūbynas, J. Tarvydas, P. Kanopa ir P. Lukošius. Buvo pagerbti susikaupimo minute pernai mirę 14 narių.

Praėjusių metų susirinkimo protokolas, atspausdintas ir nariams išsiuntinėtas, buvo neskaitytas ir narių balsavimu priimtas be jokių pataisymų. Pirm. J. Krištolaitis ir ižd. St. J. Dalius paminėjo sunkumus, surištus su nuolatiniu palūkanų kilimu bei infliacija. "Talkos" augimas dėlto buvo irgi lėtesnis. Balansas suvestas virš 15 mil. dol. Metinis prieaugis buvo $724.805 arba 5,05%. Narių indėliai padidėjo $675,709 arba 4,9%. Nariams idšuotos nekilnojamo turto paskolos padidėjo $515,194 arba 4,6 %. Asmeninių paskolų išduota su labai nežymiu padidėjimu — nepilnu 1%. "Talka" iš gautų pajamų išmokėjo nariams 90% už įvairius indėlius ($1,465,720), o su likusiais 10% reikėjo padengti visas raštinės, tarnautojų, namo išlaikymo ir kt. išlaidas. Metų eigoje teko nurašyti iš atsargos kapitalo $9,002 neišjieškomų paskolų. Lietuviška veikla paremta $3,450. Metai užbaigti su $4,387 pelno.

Kredito komiteto pirm. A. Stanevičius pranešė, kad 1980 m. buvo leista išduoti 198 paskolas $3,108,-653 sumai. Revizijos komisijos sekr. J. Sadauskas perskaitė revizijos aktą, kuriuo viskas rasta tvarkoje. Auditorius E. P. Nolan perskaitė savo metinio patikrinimo pranešimą, pažymėdamas, kad balansas ir apyskaitos sudarytos teisingai.

Auditorium 1981 m. balsų dauguma patvirtino E. P. Nolan, kuris šias pareigas eina "Talkoje" jau 18 metų. Taipgi patvirtino valdybos prašomą leidžiamą laikyti keitimo kasoje sumą iki $7,000.

Rinkimuose į valdomuosius organus buvo pasiūlyti kandidatai ir gavo balsų: į valdybą J. Stankus 116, St. J. Dalius 90, Vytas Stukas 53; į kredito komitetą: J. Bajoraitis 96, M. Gudinskas 45; į revizijos komisiją: A. Patamsis 86, dr. V. Kvedaras 84, A. Jonikas 88. Išrinkti į valdybą — J. Stankus ir St. J. Dalius, į kredito komitetą — J. Bajoraitis, į revizijos komisiją — A. Patamsis ir A. Jonikas.

Narių buvo pageidauta, kad visi valdomųjų organų pranešimai turėtų būti atspausdinti, nes skaitomi pranešimai sunku įsidėmėti; kad auditorium būtų samdomas lietuvis, kuris yra išlaikęs egzaminus ir įsigijęs tam teises. Taipgi pakartotinai kaikurių narių buvo reiškiamas pageidavimas, kad valdyba turėtų dar daugiau mokėti palūkanų už indėlius, nors ir dabar 90% visų gautų pajamų išmokama nariams už indėlius. Žiauriai skambėjo sugestija, kad reikėtų nebeduoti paramos lietuviškų reikalų palaikymui, o verčiau tuos pinigus atiduoti nariams, išmokant didesnes palūkanas.

Susirinkimas truko apie dvi valandas. Nariai po to vaišinosi kava ir pyragaičiais.

Po susirinkimo valdyba pasiskirstė pareigom: pirm. J. Krištolaitis, vicepirm. J. Stankus, sekr. R. Kontenis, ižd. St. J. Dalius, narys J. Pleinys.

Stasys Dalius

Sudbury, Ontario

VASARIO 16 MINĖJIMAS, surengtas KL Bendruomenės Sudburio apylinkės valdybos ukrainiečių salėje, praėjo su dideliu pasisekimu. Minėjimą pradėjo pirm. J. Bataitis. Sugiedojus "O Canada", lietuviškai turininga paskaitą skaitė vicepirm. Petras Venskus, o angliškai poetišką paskaitą skaitė baltiečių bičiulė mokytoja Julia E. MacLean. Sveikino miesto burmistras Jim Gordon, ukrainiečių ir estų atstovai. Meninę dalį puikiai atliko vietiniai talentai — šešetą lietuviškų dainų smuikais ir gitara atliko keturios sesutės Stankutės — Teresė, Diana, Joana ir Vida. Pianinu palydėjo Teresė. Trijulė "Jaunimo garsai" (Danguolė, Erikas Rotkiai ir Gediminas Remeikis) padainavo šešetą lietuviškų dainų, bet, audringai publikai plojant, pridėjo ir septintą. Lietuvos himnu buvo užbaigta meninė dalis. A. Albrechtienė visiems programos dalyviams prisegė po gėlę.

Po to buvo šokiai, veikė bufetas ir loterija. Be valdybos, prie parengimo prisidėjo A. Gatautis, A. Stepšytė ir L. Paulaitis. Loterijai laimikius padovanojo A. Braškys, J. Labuckienė, J. A. Kručai, K. Ramonas, G. Petrė-O. Stepšienė ir M. Venskienė.

Sekmadienį buvo atlaikytos pamaldos su pritaikytu pamokslu. Užprašė KLB Sudburio apylinkės valdyba.

ONTARIO DAUGIAKULTŪRĖ ISTORIJOS DRAUGIJA neseniai Toronte turėjo suvažiavimą. Sudburio lietuviams atstovauti buvo nuskridusi šeštadieninės mokyklos vedėja Nijolė Paulaitienė. Ten dalyviai buvo supažindinti su archyvais. Dabar N. P. čia renka archyvinę medžiagą ir įrekorduoja pasikalbėjimus su senaisiais ir naujaisiais ateiviais apie jų atvykimą ir kūrimąsi Kanadoje. Seniau valdžia nesirūpindavo smulkiomis grupėmis ir paprastais imigrantais, o dabar skatina ir duoda paramą, kad neišdiltų jų pėdsakai ir įnašas į Kanados gyvenimą, bet liudytų apie jų kilmę ir kultūrą. Tad mūsų pareiga remti tą iniciatyvą. Kas turite kokios archyvinės medžiagos, nedelsdami kreipkitės į Nijolę Paulaitienę.

Dėkojame švietimo komisijai už $200 paramą mūsų šeštadieninei mokyklai.

Mirė senosios kartos lietuvis Tadas Imbrasas, 81 m., aprūpintas šventais sakramentais ir palaidotas katalikų kapinėse. **K. A. S.**

London, Ontario

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS atstatymo 63-ji sukaktis Londone buvo paminėta vasario 15 d. "Althaus" auditorijoje. Minėjimas buvo pradėtas Kanados himnu ir giesme "Apsaugok Augščiausias tą mylimą šalį" (giedojo "Pašvaistės" choras). Kun. J. Staškui perskaičius invokaciją, įvadinį žodį tarė apylinkės pirm. Miras Chainauskas, pabrėždamas, kad lietuviai Kanadoje niekada negalės pilnai džiaugtis šio krašto laisvėmis, kol jų gimtoji žemė tų laisvių neturi. Kalbėtojas tvirtino, kad rusų sukurta imperija sugrius, bet jos sugriuvimo laikas priklausys nuo Vakarų pasaulio. Kanados valdžia ir jos politikai turi prisidėti prie Rusijos imperijos sugriuvimo.

Sveikinimo kalbą pasakė pietinio Londono atstovas Ontario parlamente Gord Walker, provincinės valdžios ministeris. Jo kalba buvo rinkiminio pobūdžio. Nuoširdžiai ir tai dienai tinkamą žodį pasakė Londono centro atstovas parlamente David Peterson. Lietuvius sveikino ir kitų tautybių atstovai.

Po kalbų ir sveikinimų prasidėjo meninė dalis. Ją atliko "Baltijos" ansamblis, "Sugrįžk jaunyste" veteranų šokėjų grupė, "Pašvaistės" choras ir sol. Irena Černienė. Visi vienetai labai stipriai pasirodė. Jie džiugino savąją publiką ir nustebino svečius. Latvių atstovas profesorius Dreimanis džiaugėsi ir sveikino Londono lietuvius už jų darbštumą ir pajėgumą. Jis nusiskundė, kad latviai Londone nieko neveikia ir labai mažai ką turi.

Galima pasidžiaugti, kad šiuo metu "Baltijos" ansamblyje dalyvauja taip pat Rodney ir Delhi jaunimas. Iš minėtų vietovių šiame minėjime dalyvavo daug lietuvių.

Galima tik apgailestauti, kad "Althaus" auditorija mums, Londono lietuviams, darosi kiekvienais metais vis didesnė ir didesnė. **M. Ch.**

Carberry, Man.

ŠIOS APYLINKĖS LIETUVIAI neteko mielo kaimyno a.a. **Juozo Butkevičiaus.** Jo bičiuliai McGregg kaimelio lietuviai ūkininkai savo aukomis įamžino jo atminimą Kanados Lietuvių Fonde, Aukojo $25: K. Strikaitis; $21: Lietuvių Klubas Manitoboje kaip nariui vietoje gėlių; $20: Alf. Balčiūnas, Nikas Balčiūnas ir šeima, G. Vl. Giedraičiai, P. Liaukevičius, Razmų šeima; $10: Z. Brazauskas, J. Demereckas, St. Bortkevičius, C. Jankauskas, M. Januška, V. E. Januškos, A. J. Koncaičiai, M. E. Šarauskai; $5: L. Balčiūnas, K. Bartininkas, St. L. Bartininkai, Enny ir Judy Baranauskas, O. Barkauskas, S. F. Kračikai, Statkūnų šeima; $2 ir mažiau: H. K. Beniušiai, V. Mockus, V. Zavackienė, P. Bagdonas, A. Kleinys, V. Kureckas, J. Rimkus, J. Radzevičius, V. F. Steponavičiai. **K. L.**

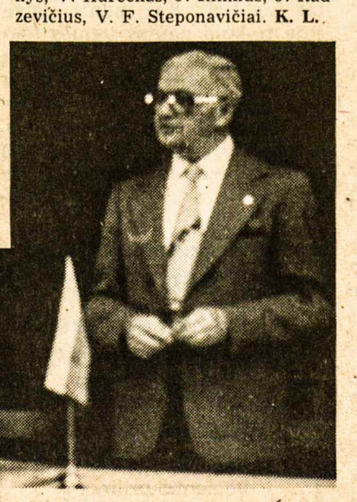

Australijos Lietuvių Karių Veteranų Sąjungos "Ramovė" skyrių atstovų suvažiavimo prezidiumas. Iš kairės: sekr. V. Statnickas, I. Taunys, B. Straukas, pirm. ir garbės narys V. Šalkūnas
Nuotr. V. Vosyliaus

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

ZMOGAUS TEISIŲ PROBLEMAS Sovietų Sąjungoje sausio 31 d. nagrinėjo speciali vakaronė, kurią JAV sostinėje surengė "Amnesty International" organizacijos Vašingtono skyrius. Kalbėtojų eilėse buvo ir du Lietuvos disidentai — Tomas Venclova ir Vladas Šakalys. Pirmasis kalbėjo angliškai, prašydamas vakaronės dalyvius nesutapatinti visos Sovietų Sąjungos vien tik su rusais. Ji juk turi 15 respublikų su savita istorija, kalba, kultūra, tradicijomis bei siekiais. Kaip Lietuvos Helsinkio grupės narys, T. Venclova priminė amerikiečiams, kad ši trijų milijonų tauta turi neproporcingai daug politinių kalinių. Iš bendro jų skaičiaus Lietuvai tenka net 30%. Atskirai paminėjo Viktorą Petkų, bet sakėsi turįs ir kitų disidentų sąrašą, jeigu juo domėtųsi "Amnesty International" organizacija. Vakaronėje buvo prisiminta ir Nijolė Sadūnaitė, pernai atgavusi laisvę, nes ją savo globon buvo paėmęs "AI" Vašingtono skyrius. V. Šakalys palietė gėdingą Ribbentropo-Molotovo sutartį, kurios atšaukimo reikalavo baltiečiai. Jų eilėse jam teko būti ir vėliau per Suomiją bėgti į laisvuosius Vakarus.

KOMPOZ. BRONIŲ BUDRIŪNĄ, gyvenantį Los Angeles, Kalifornijoje, sausio 26 d. buvo ištikęs stiprokas širdies smūgis. Jis buvo pagultydytas Northrich ligoninės specialios priežiūros skyriuje. Sveikata pagerėjo, bet dar reikės ilgesnio gydymosi.

VALSTYBĖS DEPARTAMENTE Vašingtone vasario 6 d. lankėsi JAV LB atstovai: krašto valdybos vicepirm. Aušra Zerr, visuomeninių reikalų tarybos pirm. A. Gečys, narys ir Lietuvių Informacijos Centro vedėjas kun. K. Pugevičius, LB ryšininkas Vašingtone A. Gureckas ir LB Vašingtono apylinkės pirm. L. Kojelis. Juos pakvietė ir priėmė VD Rytų Europos skyriaus direktorius P. Bridges su Baltijos skyriaus viršininku Th. Longo. Jiedu norėjo susipažinti su lietuvių nuotaikomis dėl įvykių Lenkijoje bei jų galima įtaka Lietuvai. Delegacijos nariai pritarė Sovietų Sąjungai skirtiems JAV vyriausybės perspėjimams, ekonominei Lenkijos pagalbai, bet patarė neatšaukti grūdų pardavimo sustabdymo sovietams. Lenkų laimėjimai ateityje gali atnešti ir dalinį palengvėjimą Lietuvoje. Šiuo metu betgi Vilniun neįleidžiami užsieniečiai žurnalistai, spauda iš Lenkijos, esąs sustiprintas "Amerikos Balso" ir "Laisvės Radijo" transliacijų trukdymas. Stengiamasi sukiršinti lietuvus su lenkais gąsdinimu, kad Lenkija nori atgauti Vilniaus kraštą ir netgi užimti visą Lietuvą. Dėlto lenkų pogrindžio spaudoje pasirodė straipsnių, kad Lenkija į Vilnių ir Lietuvą neturi pretenzijų. Valstybės Departamento pareigūnus kun. K. Pugevičius supažindino su naujausiais "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" ir "Aušros" numeriais.

DAIL. ČESLOVUI JANUŠUI, turėjusiam jau kelis širdies priepuolius, Šv. Vincento ligoninėje Niujorko Manhattene vasario 11 d. buvo padaryta sunki širdies operacija.

DEIMANTINIO AMŽIAUS sukakties proga sausio 30 d. Klevelando Lietuvių Namuose buvo pagerbta skautininkė Apolonija Šenbergienė. Gautus sveikinimus perskaitė R. Nasvytienė, gimtadieniui skirtą kūrybą — N. Gaidžiūnienė, J. Račylienė ir B. Gaidžiūnas. Dovaną sukaktuvininkei įteikė J. Žilionis.

Brazilija

LIETUVIŲ IMIGRACIJOS PENKIASDEŠIMTMEČIO minėjimu rūpinosi specialiai šiam tikslui sudarytas komitetas. Jo veiklos apžvalga padaryta paskutiniame posėdyje vasario 12 d. Sao Paulo mieste. Jame paaiškėjo, kad išde liko 15.000 kruzeirų, apmokėjus šiai sukakčiai skirtos knygos išleidimą. Ši suma paskirta būsimajam šios kolonijos lietuvių archyvui ir muzėjui. Tos institucijos įsteigimą paskatino, deja, jau neatitaisomas faktas, kad penkiasdešimtmečio laikotarpyje dingo daug vertingų dokumentų bei istorinę vertę turinčios medžiagos. Jos betgi dar galima nemažai išgelbėti archyvui ir muzėjui. Didžiausią problemą sudaro neturėjimas patalpos. Aldona Valavičienė buvo paprašyta sušaukti specialų lietuvių pasitarimą archyvo bei muzėjaus steigimo reikalu kovo 12 d. V. Zelinos Jaunimo Namuose.

PALANGOS SKAUTAI, veikiantys Sao Paulo mieste, sausio 25-31 d.d. surengė savo stovyklą Lituanikoje. Ją jie pavadino "Santaka", primindami lietuviško jaunimo susitelkimą bei jo susitikimą su Brazilijon atvykusiu kun. A. Saulaičiu, SJ, savo dvasios vadu. Dalyvių susilaukta apie 60. Jie buvo suskirstyti į aštuonias skiltis. Stovyklos vadove buvo Eugenija Bacevičienė, komendantu — Flavijus Bacevičius, slauge ir laikraštėlio redaktore — Rosana Jurčiukonytė, šeimininkėmis — Ona Ausenskienė ir Silvija Ausenskienė. Pirmiausia prie stovyklos buvo pastatyti vartai, kryžius, įrengtas Lietuvos žemėlapis. Gražiai praėjo Šeimos Diena, kuriai visi stovyklautojai buvo paskirstyti į šešias šeimas. Jos turėjo kartu atlikti darbus, valgyti, spręsti šeimoje kylančias problemas, pasirodyti su atskira savo programa. Iškylai buvo pasirinkta 4,5 km kelionė į vieno Brazilijos skauto ūkį. Prie upelio buvo sukurti visų skilčių laužai, pasigamintas maistas. Ketvirtadienis buvo skirtas "Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikai". Stovyklautojai suvaidino šešis vaizdelius apie dabartinius įvykius Lietuvoje. Mišias stovyklautojams atnašaudavo kun. A. Saulaitis, SJ. "Santakos" stovykla užbaigta bendromis pamaldomis, kuriose dalyvavo ir stovyklautojų tėvai bei svečiai.

Australija

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDAS savo metinę premiją už lietuvišką veiklą paskyrė jaunajai Sydnėjaus lietuvaitei Vidai Viliūnaitei, kuri yra studijas baigusi kaip vaistininkė. Nuo pat mažų dienų V. Viliūnaitė priklauso skautams, šoko tautinius šokius, yra "Dainos" choro narė. Ji taipgi talkina lietuviškai radijo valandėlei, aktyviai dalyvauja ALB susirinkimuose, drąsiai pareikšdama savo numonę įvairiais klausimais.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJOS leidžiamas savaitraštis "Tėviškės Aidai" sulaukė 25 metų sukakties. Pirmasis jo numeris buvo išleistas 1956 m. vasario 11 d. Valdybos narių lėšomis buvo užpirktas linotipas, o vėliau įsigytos ir kitos spausdinimo mašinos. Pirmuoju redaktorium buvo kun. dr. Petras Bačinskas 1956-57 m., antruoju — Bronius Zumeris 1957-63 m., trečiuoju — kun. Pranas Vaseris 1964-73 m., ketvirtuoju — dabartinis savaitraščio red. kun. Pranas Dauknys. Savaitraštis taipgi yra turėjęs daug rinkėjų, pradedant Vytautu Dumskiu ir baigiant dabartiniu Marijum Opanavičium. Savaitraštį yra rinkęs ir kun. Pr. Vaseris, šiuo metu jau tapęs visų spaustuvės mašinų specialistu, atliekančiu pataisymus bei remontus. Leidimo pradžioje administratoriais buvo kun. J. Kungys ir Monika Šeštakauskienė, o dabar administracijos reikalus tvarko Juozas Seliokas.

Britanija

VASARIO 16 MINĖJIMĄ Londono lietuviai pradėjo Šv. Kazimiero šventovėje vasario 15 d. Lietuvos atstovo V. Balicko užprašytas Mišias atnašavo klebonas kun. dr. J. Sakevičius, MIC, pasakęs ir šiai progai skirtą pamokslą. Oficialioji minėjimo dalis įvyko Socialiniame Lietuvių Klube. Ją trumpomis kalbomis pradėjo D. Britanijos Lietuvių Sąjungos centro valdybos pirm. Z. Juras ir Lietuvos atstovas V. Balickas. PLB valdybos sveikinimus perdavė iš JAV atvykęs rašytojas Algirdas Landsbergis, kuris taipgi skaitė ištrauką iš savo dramos "Penki stulpai turgaus aikštėje". Dainų programon įsijungė: Vincento O'Brien vadovaujamas Londono moterų chorelis, P. Senkuvienės ir V. O'Brien paruošti jaunieji dainininkai ir mišrus Londono lietuvių choras su savo vadovu J. Černiu. Programą tautiniais šokiais papildė "Lietuvos" grupė. Šiltai buvo sutiktas filmas "Spirits of an Amber Past" apie Kanadoje gyvenančius dailininkus Anastaziją ir Antaną Tamošaičius bei jų sodybą prie Kingstono, Ont. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Vasario 16 d. vakarą Lietuvių Namuose buvo surengtas priėmimas lietuviams ir svečiams, sutraukęs apie 80 asmenų.

BOLTONO BALTIEČIŲ KOMITETAS vasario 7 d. surengė karnavalinius šokius, kuriems vadovavo lietuvių atstovai. Penki svečiai buvo apdovanoti už geriausias kaukes ir karnavalinę aprangą. Karnavalo dalyviai buvo paprašyti aukų Suvalkų trikampio lietuviams. Jų paramai pavyko sutelkti 33 svarus.

BRADFORDO LIETUVIAI Vasario 16 paminėjo vasario 14 d. "Vyčio" klubo salėje. Susirinkusius gausius dalyvius pasveikino klubo pirm. V. Gurevičius. Paskaitą apie garbingą Lietuvos praeitį, jos vergiją ir laisvės kovas skaitė D. Banaitis. Po jo kalbėjo nepriklausomybės kovų savanoris J. Reinys, dalindamasis atsiminimais, pranašaudamas dabartinės vergijos pančių subyrėjimą. Meninę programą atliko P. Vasio vadovaujamas vyrų sekstetas, dainas papildęs bendrai atliekamomis deklamacijomis. Mišias už Lietuvą vasario 15 d. laikė Bradfordo lietuvių kapelionas kun. J. Kuzmickis, pamokslan įjungęs Putino eilėraštį "Bijau nakties", liečiantį naktinius lietuvių suėmimus bei jų trėmimą Sibiran. "Vyčio" klubas šiemet ruošiasi švęsti sidabrinę savo veiklos sukaktį su literatūrine vakarone, išvyka ir kitomis pramogomis.

Vokietija

KAUKIŲ BALIŲ HAMBURGE sausio 10 d. surengė vietinė Lietuvių Moterų Draugija. Dalyvius, kurių buvo apie 150 iš Hamburgo ir Luebecko apylinkių, linksmino vienos hamburgietės paruošti kupletai apie Hamburgo lietuvius bei kita saviveiklininkų programa. Jų taipgi laukė linksma muzika, bufetas, loterija, amerikietiškos varžytinės ir magiko Leono triukai.

Į VASARIO 16 GIMNAZIJOS ROMUVĄ prieš aštuonerius metus buvo perkeltas Seligenstadto stovyklos lietuviškas kryžius. Atnaujinimo išlaidas padengė JAV įsikūrusieji tos stovyklos lietuviai. Kryžių iškilmingai pašventino vysk. A. Deksnys. Per aštuonerius metus oras bei kitos priežastys kryžių vėl apgadino. Jo atnaujinimui reikia apie 2.000 DM. Šiam tikslui renkamos aukos.

Kandidatės į "Vilniaus" paviljono karalaites Toronte 1981 m. vasario 14 d. Iš kairės: Apolonija Paliulytė, Aldona Biretaitė, Daiva Krivaitė, Ramona Murauskaitė, Birutė Nakrošiūtė, Vilija Gataveckaitė, Audronė Bartninkaitė, Regina Verbylaitė

Nuotr. St. Dabkaus

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja RITA RUDAITYTĖ ir JULIJA ADAMONYTĖ

Įspūdžiai grįžusios iš Australijos

Pasikalbėjimas su Silvija Martinkute, gimnazijos mokytoja ir Toronto tautinių šokių grupės "Atžalynas" vadove

S. Martinkutė buvo išvykusi Australijon, kur vienoje gimnazijoje VII-XI klasėse dėstė anglų literatūrą ir ispanų kalbą. Neseniai ji grįžo Kanadon. Man teko su ja pasikalbėti apie Australijos mokyklų sistemą.

R. Rudaitytė: Jūs dėstėte Australijos Katoomba gimnazijoje vienerius metus. Turbūt teko susidaryti nuomonę apie Australijos švietimą ir palyginti su Kanados sistema. Pirmiausia norėčiau paklausti, kodėl pasirinkote Australiją?

Silvija: Pagal mokytojų pasikeitimo programą galėjau pasirinkti Angliją, Vokietiją, Prancūziją ir Australiją. Turbūt svarbiausia priežastis, kodėl atkrito visos kitos šalys, buvo ta, kad jau buvau jas aplankius. Australijos nebuvau mačiusi, mažai težinojau. Norėjau pamatyti šią "necivilizuotą", vyrų valdomą įspūdingą šalį.

R. R.: Kaip atrodo ten mokyklinės drausmės reikalai?

Silvija: Drausmės klausimas Australijoje gan sudėtingas — galima palyginti su abipusiu pinigu. Iš vienos pusės Australijos švietimo sistema stengiasi laikytis britų tradicijos, reikalaujančios karinės tvarkos, traktuoti mokinius kaip nusikaltėlius, kaip kareivėlius, kuriuos viršila turi nubausti ir tuo kitus išgąsdinti. Australijoje tebėra vartojama "cane", t. y. lazdelė, kuria muša vaikus per ranką. Visi Australijos mokiniai nešioja uniformą. Iš kitos pusės matyti priešingas elementas, sunkiai suderinamas su praeitimi, būtent, australas, jaunas ar senas, protestuoja prieš autoritetą. Pirmieji šio krašto gyventojai buvo Britanijos kaliniai, ištremti Australijon. Dėlto sakoma, kad dabartinis jų pasipriešinimas autoritetui turi šaknis praeityje.

Kai pamatai abidvi puses, paaiškėja kodėl drausmė taip sunkiai įgyvendinama Australijos mokyklose. Amžinai abi šio pinigo pusės nesiderina.

R. R.: Kokie yra mokinių santykiai su mokytojais?

Silvija: Tie mokytojai, kurie valdo klasę viršilos metodu, stengdamiesi įvaryti mokiniui baimę, turi savotiškai gerus santykius su mokiniais. Mokinys bijo ir kartu gerbia jį. Daugiausia šiuos metodus vartoja vyrai mokytojai, bet nevisi. Aš noriu, kad brėstantis vaikas sąmoningai dirbtų ir elgtųsi gerai bei dorai ne todėl, kad bijo, bet todėl, kad jam parodytas pavizdys, iš kurio jis pats pasirinks teisingą kelią. Praėjo daug laiko, kol vaikai priprato prie mano bendravimo su jais kaip su jaunais suaugusiais. Nekartą teko griebtis viršilos metodo, nes tik tokiu būdu galėjau išlaikyti tvarką klasėje.

R. R.: Kaip Jūsų mokiniams patiko mokytoja iš Kanados? Ar neturėjote sunkumų šioje srityje?

Silvija: Aš visiems Australijoje buvau iš "Amerikos". Jie neskiria Kanados nuo Amerikos. Kai pasakydavau, kad esu iš Kanados, atsiprašydavo, manydami, kad mūsų santykiai su Amerika labai blogi. Įdomiausias mokiniam buvo mano akcentas ir daugelis skirtingų žodžių. Aš irgi vos supratau ką jie man sakė, turėjau vis klausti. Jų tarsena tokia savotiška, nors jie man sakė, kad turiu amerikietišką akcentą, o jie neturi jokio.

Aplamai, mūsų santykiai buvo įvairūs — teko ir susikirsti, ir susitaikyti, ir viens kitą pagaliau pamilti bei pažinti. Jau esu gavusi keturis laiškus iš buvusių savo mokinių Australijoje.

R. R.: Prieš Jums atvykstant, ar mokiniai buvo šiek tiek susipažinę su Kanada ir jos gyvenimu?

Silvija: Ne. Kaip ir Kanadoje mažai žinoma apie Australiją. Jie mano, kad Kanadoje viešpatauja nuolatinė žiema ir šaltis, nors man sugrįžus čia iš vasaros klimato irgi taip atrodo. Istorijos ir geografijos klasėse apie šiuos kraštus nekalbama nei ten, nei čia, nors Kanada ir Australija priklauso Britų Bendruomenei. Daugiau žinoma apie Ameriką. Aš stengiausi supažindinti su Kanados literatūra, kiek galėjau, rinktiniais darbais, poezija ir t. t.

R. R.: Ar mokiniai Australijoje bėga nuo mokslo, norėdami kuo greičiau įsijungti į duoną pelnantį darbą?

Silvija: Kadangi eilinės gimnazijos Australijoje daug dėmesio teikia akademiniam mokslui, daug mokinių turi pasitraukti iš mokyklos pabaigę dešimtą skyrių. O ir mokykla ragina negabiuosius mokinius pasišalinti, pradėti kokį nors darbą arba eiti į technikos mokyklą, tinkamą jų sugebėjimui. Kadangi britų švietimo sistema didelį dėmesį kreipia į rašymą, Australijos jaunimas, mano nuomone, taisyklingiau rašo, negu mūsų Kanados jaunimas, bet pati šnekamoji kalba nepavyzdinga — vartoja daug tarmiškumų, vadinamųjų "slang".

Aplamai Australijos švietimo sistema panaši į Kanados. Kurie turi sąlygas ir gabumų mokytis, baigia mokslus, o kiti randa darbus ar kitaip pragyvena. Daugelis renka "pogy", t. y. mokestį nedirbantiems.

Vaikai, kurių tėvai atvažiavo po karo, kaip ir lietuviai, mokosi, nes tėvai nori, kad jų vaikai turėtų geras gyvenimo sąlygas.

R. R.: Jeigu reikėtų parinkti vieną didžiausią skirtumą tarp Australijos ir Kanados, ką pasakytumėt?

Silvija: Į tai man nesunku atsakyti, Rita. Pirmiausia, mokyklinis gyvenimas, nebūnant klasėje, visiškai skirtingas, nes Australijos klimatas šiltas ir palankus gyvenimui gamtoje. Per ritmečio ir pietų pertraukas vaikai būna lauke, pietus valgo lauke, kur nori atsisėdę ant žolės ar ant suolų. Apsiaustai, botai, šilta apranga nereikalinga. Savaitinis mokinių susirinkimas, t. y. assembly, vyksta lauke. Per visas pertraukas mokiniai žaidžia tinklinį, krepšinį ar kriketą.

Vieną popietę į savaitę visa mokykla išeina sportuoti už mokyklos ribų. Kai būdavo labai karšta, eidavom į Katoombos maudyklą. Taip pat galima pasirinkti golfą, tenisą, skvašą, pievos ritulį ir t. t.

Ši Australijos savybė man ir padarė didelį įspūdį. Ten niekad nereikia būti užsidarius tarp sienų — nuolat jauti erdvumą, laisvę, nes oras ir gamta visuomet vilioja.

R. R.: Ar galėtumėt pareikšti savo nuomonę kuri sistema geresnė, artimesnė Jūsų širdžiai?

Silvija: Sunku atsakyti tiksliai į šį klausimą. Kanadoj švietimo sistema augščiau stovi, priemonės geresnės, mokytojų algos didesnės, mokyklos įvairesnės, pritaikytos gabiam ir negabiam vaikui. Bet ir Australijos sistema turi savo pliusų. Ten mokytojai lengviau gauna laiko patobulinti savo profesiją įvairiuose kursuose. Po dešimties metų mokytojavimo gauna tris mėnesius atostogų ("long service leave"). Yra ir vienodų bruožų, pvz. Kanadoje ir Australijoje mokytojai nesigaili nei jėgų, nei laiko dirbti su mokiniais po darbo valandų klasėse — sporte, dramoje, papildomose pamokose, jei atsiranda problemų. Patyriau, kad jaunas žmogus, gyvenantis šiaurės ar pietų klimate, mažai kuo skiriasi. Jo augimo procesas labai panašus — pergyvenimai, nusivylimai, pasisekimai yra tie patys, kur jis beaugtų.

Abiejų kraštų mokyklų sistemos turi tuos pačius rūpesčius, kuriuos stengiasi išspręsti skirtingais būdais ir metodais.

R. R.: Labai ačiū, kad su manim pasidalinai mintimis apie Australiją.

Ką man reiškia lietuvybė?

Man tenka kalbėti apie lietuvybę tik tada, kai mano anglai draugai paklausia mane kur yra Lietuva. Tarp lietuvių klausimas, kas yra lietuvybė man beveik niekad neiškyla. Dabar turiu progą pasakyti ką man lietuvybė reiškia.

Mano nuomone, norint būti lietuviu reikia išlaikyti lietuviškus papročius, veiklą ir kalbą.

Papročiai yra svarbūs, nes be jų tauta neturi praeities. O be praeities tauta nieko neturi. Jei norime išlaikyti papročius, reikia jais gyventi, juos pažinti per šeimą ir organizaciją.

Lietuviškos organizacijos išlaiko lietuvybę. Mes, lietuviai, jaunesni ir senesni, per organizacijas ne tik pažįstame papročius, bet ir vartojame lietuvių kalbą, bendraujame kaip vienas lietuviškas junginys.

Montrealyje lietuvių skaičius mažėja, bet mūsų organizacijų skaičius vis lieka tas pats. Tas veiklumas yra svarbus ir reikalingas, bet nereikėtų užmiršti, kad mes privalome turėti ir vieną organizaciją, kuri visas kitas organizacijas jungia. Ta organizacija yra mūsų Bendruomenė. Pvz. Bendruomenės surengtame Vasario 16 minėjime matosi beveik visos Montrealio lietuvių organizacijos: dainuoja chorai, šoka jaunimo "Gintaro" ansamblis, šauliai iškilmingai neša Lietuvos vėliavą, skautai ir skautės išdalina vėliavėles, šeštadieninės mokyklos mokiniai platina savo laikraštėlį "Liepsna".

Dėlto Bendruomenė yra mūsų ašis. Kokia ji išliks, tokia bus ir lietuvybė Montrealyje. Mūsų skaičius yra permažas, kad organizacijos tarp savęs kovotų. Nebūkime užsispyrę — dirbkime kartu per Bendruomenę.

Linas Staškevičius

Didelė šventė, negausūs lietuviai

Lietuvos nepriklausomybės šventė Toronte

DANA SKUKAUSKAITĖ

Kas metai Toronto lietuvių bendruomenė pasiruošia iškilmingai švęsti didžiąją Lietuvos šventę — Vasario 16. Širdyje daugumas lietuvių, išsklaidyti po pasaulį, mini šią svarbią Lietuvos istorijos dieną. Jauni ir seni išeivijoje susiburia išgirsti lietuviško žodžio arba kitų tautų bei valdžios atstovų. Ši atmosfera dažniausiai sudaro jaukią nuotaiką lietuvių tarpe, nes kartą į metus visi tautiečiai gali švęsti didžiąją Lietuvos dieną.

Sveikinu KLB Toronto apylinkės valdybą, surengusią tokią įspūdingą šventę "Convocation Hall" salėje ir po to — svečių priėmimą Prisikėlimo parapijos patalpose. Pagarba Jums už didelį darbą — Jūsų pastangos atspindi Jūsų rūpestį sujungti lietuvius Toronte ir supažindinti kitataučius su mūsų Lietuva.

Nebūčiau realistiška, jeigu tiktai girčiau vieną pusę. Aktyviai dalyvavusi lietuvių, kanadiečių ir kitų etninių grupių veikloje, drąsiai galiu sakyti: jeigu lietuviai Kanadoje ir ypač Toronte nori išlikti stipria etnine grupe, tai pats laikas sustiprinti solidarumą.

Nepriklausomybės šventė oficialiai prasidėjo Lietuvos vėliavos iškėlimu Toronto miesto rotušės aikštėje vasario 14 d. Susirinko neperdidelis būrys lietuvių — jaunų ir senų. Vieninteli organizacija, kuri dalyvavo, buvo Maironio mokyklos vyresnių klasių mokiniai, lydimi mokytojų, dalis jų tėvų ir kitų suaugusių. Iš mūsų vadovaujančių asmenų dalyvavo generalinis Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas, KLB Toronto apylinkės pirmininkė Ramūnė Jonaitienė ir KLB krašto valdybos pirmininkė Joana Kuraitė.

Toronto miesto valdybos vardu kalbėjo Parkdale rajono atstovas Tony Ruprecht. Jis efektingai kalbėjo, smerkdamas rusų okupaciją Lietuvoje, ir skatino boikotuoti rusų gamybos "Lada" automobilius bei kitus jų gaminius.

Bet gaila buvo matyti tokį mažą būrį lietuvių dalyvių. Prieš tai minėjimo rengėjų vardu buvo paraginta dauguma organizacijų prisidėti, bet nė viena jų nepasirodė. Tai reiškia, kad šios mūsų lietuvių organizacijos perdaug rūpinasi savo gerove, bet nesistengia prisidėti prie visuomeninių pareigų, iš kurių jos neturi materialinės naudos. Dėlto aš pritariu kunigo J. Sarausko kritikai, kad turime daugiau organizacijų, negu organizuotumo.

Tokioje šventėje, kaip Vasario 16-ji, turėtume **visi** dalyvauti. Apsnūdimas jaučiamas mūsų visuomenėje ir organizacijose. Mes neturėtume laukti, kad kiti mus ragintų, mes patys turim susiprasti ir eiti, demonstruoti, skelbti mūsų tėvų mintį, kuri buvo išreikšta 1918 m. Senais laikais reikėjo griebtis ginklo paremti nepriklausomybės kovoms, o mums reikia tik į požeminį sėsti, nuvažiuoti į miesto rotušę ir sugiedoti Tautos himną. Kun. J. Sarauskas nusiskundė, kad permažai yra lietuviai Lietuvoje informuoti apie mūsų veiklą išeivijoje. Aš manau, kad geriau tegu jie visai nežino, nes jie tikrai nusiviltų pamatę negausų būrį prie lietuviškos vėliavos iškėlimo rotušės aikštėje.

Pačiame minėjime Toronto universiteto rūmuose pastebėjau, kad, kaip visada, lietuvių dalyvavimas buvo nepakankamai gausus. Tai labai apgailėtina, kai reikia pasirodyti prieš kitataučius svečius ir valdžios atstovus. Toronto lietuviai turėtų parodyti daugiau entuziazmo tokiam parengimui. Jeigu to nebus, tai mūsų minėjimai suirs ir vieną dieną visai užges kartu su mūsų jaunosios kartos silpna ir fragmentine lietuvybe.

Sveikinu kun. dr. Jurgį Sarauską, jaunosios kartos atstovą, kuris taip puikiai nagrinėjo mūsų lietuvių politinių organizacijų veiklą ir bendradarbiavimą su Lietuva. Suprantu, kaikurie žmonės, ypač vyresni, jaučia, kad jo mintys buvo kontroversinės. Bet pakalbėkite su kokiu nors užsidegusiu jaunuoliu ir sužinosite, kad dauguma jaunimo yra nepatenkinta politine lietuvių išeivijos veikla. Visos kalbėtojo mintys buvo lengvos suprasti ir, manau, nesunkios įgyvendinti. Man buvo nejauku, kad keli asmenys visai neplojo nei atsistojo su visais kitais pritarti kun. Šarausko kalbai.

Pastebėjau, kad lietuvių jaunimas svečių priėmime nelabai stengėsi susipažinti su kitataučiais ir valdžios atstovais svečiais. Jaučiu, kad kas nors yra netvarkoj, jei mes pasikviečiame svečius, bet nepriimame jų į savo tarpą. Pavyzdžiui, per visą vakarienę du stalai jaunimo sėdėjo kartu, šalia vienas kito, bet nekalbino kitataučių. Kaip būtų gražu, jei ir jaunoji, ir senoji karta įsijungtų į visuomenės darbą, pradedant naujomis pažintimis. Gaila, kad šie jaunuoliai praleido progą susipažinti su įdomiais asmenimis, kitų tautybių atstovais. Mums reikėtų sudaryti bendrą frontą su kitų tautų bei Kanados politiniais atstovais prieš bendrą priešą — komunizmą.

Sudburio lietuvių dainos grupė "Jaunimo garsai", koncertuojanti metiniame žūklautojų ir medžiotojų vakare. Iš kairės: Erikas Rotkis, Gediminas Remeikis, Danguolė Rotkienė

Nuotr. Justo Stankaus

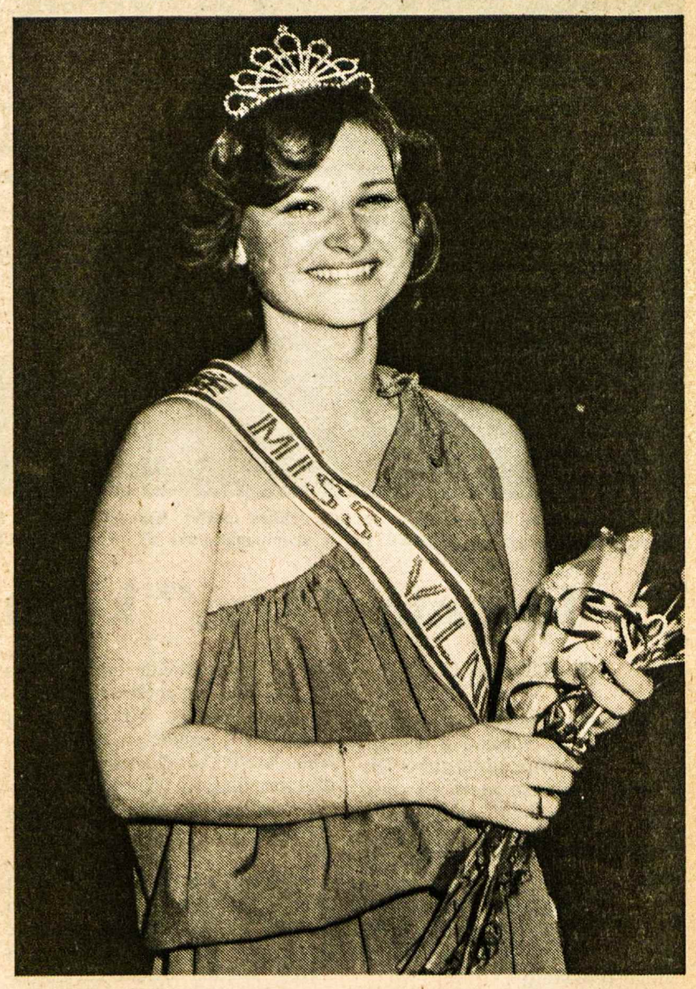

Torontiškio "Vilniaus" paviljono karalaitė ALDONA BIRETAITĖ, išrinkta šiom pareigom vasario 14 d. Lietuvių Namuose. Tautybių savaitės metu "Vilniaus" paviljone ji informuos kitataučius lankytojus apie Lietuvą ir atstovaus lietuviams įvairiose iškilmėse

Nuotr. St. Dabkaus

Lietuviškumas - asmeninis apsisprendimas

Kaip gera būti lietuviu! Tau nereikia nieko daryti, tik laikytis tam tikrų taisyklių, ir žinai kas esi. Tu gimei lietuvių šeimoje, užaugai kugelio ir trispalvės atmosferoj. Tu žinai, kad reikia sudaryti lietuvišką šeimą, vaikus siųsti į lietuvišką mokyklą. Už visa tai gauni didelį atlyginimą: gali laikyti save garbingu senos tautos su gražiom tradicijom nariu. Širdį virpinantys pasakojimai apie knygnešius, apie dabartinius laisvės kovotojus yra tavo nuosavybė. Tu esi tiesiogiai surištas su apdainuotais ir neapdainuotais karžygiais. Tau niekad nereikia vargint galvos klausimu: kas aš? Kiek mažai pareigų ir koks didelis atlyginimas! Atsitinka kartais, kad tu, išgirdęs dar vieną paskaitą apie okupuotą Lietuvą, kaip ten žmonės negali už save kalbėti, o mes tik tegalime kalbėti už juos, išmintingai palinguoji galva ir pasakai: "Taip yra, taip yra!"

Palauk, aš noriu tave paklausti, kodėl mums nekovoti už čekoslovakus ar vengrus, kodėl nepaaukot laiko ir pinigų Pietu Amerikos problemoms spręsti. Juk ir tenai yra daug skausmų!

— O, — tu atsiliepsi — bet aš esu lietuvis. Mano tėvai buvo lietuviai ir mano seneliai. Aš kalbu jų kalba ir lankau jų šventoves. Mums užtenka savų rūpesčių.

Taip, visa tai yra teisinga, bet aš sakau, kad to neužtenka. Neužtenka save vadinti lietuviu vien todėl, kad kugelį valgai. Nes kaip tu išaiškinsi tokių vyrų darbus, kaip prof. J. Ereto? Argi jam nebūtų pakakę savų rūpesčių? O kaip išaiškinsi veiksmus tokių žmonių, kurie kilę iš mišrių šeimų atsiranda lietuviškoje bendruomenėje, užuot prisišlieję prie daug gausesnių tautų, kaip lenkų, vokiečių ar anglų? Kas yra ta ypatinga magnetinė jėga, kuri traukia tave prie lietuvių kaip žmonių ir prie jų veiklos? Atsakyti gali tik tu vienas, kai žinai atsakymą į klausimą, kodėl tu pats esi lietuvis?

Užgimti krikščioniškoje šeimoje yra vienas dalykas, bet būti krikščioniu — kitas. Tai reiškia asmeniską, sąmoningą apsisprendimą kada nors tarp gimimo ir mirties. Panašiai yra ir su lietuviškumu. Jei gimei lietuviškoje šeimoje, tai reiškia gerosios laumės tave įdėjo į tokį lopšį, bet jei tu nori būti lietuviu, tai negali įvykti be tavo asmeniško apsisprendimo, be tik tau vienam težinomo kodėl. Nėra vieno ir to paties atsakymo į tą klausimą, kuris tiktų kiekvienam lietuviui. Niekas negali apspręsti tavo motyvų. Tai noras, tai būtinybė, kuri tave verčia būti tuo, kuo esi. Iš šitų norų sumos — didelių ir mažų išaugo lietuvybė, kuri yra tūkstančių metų senumo. Didelio noro pavyzdys gali būti Vytautas, kuris norėjo sukurti didelę valstybę. Ir jam tai pasisekė. Mažo noro pavyzdys gali būti paprasta kaimietė motina, kuri **norėjo** savo vaikams perduoti lietuvybę kaip kažką be galo svarbaus, kad jie norėtų surasti savo norų priežastis. Vytauto imperija subyrėjo, bet lietuvybė toliau kovoja už savo būvį. Didelis noras gali tapti tik istorine praeitimi, o maži norai gali daugeliu būdų išaugti į didelę jėgą. Ir tavo noras būti lietuviu nebūtinai turi turėti didelės valstybės kūrėjo dimensijas. Galbūt tu apsisprendei būti lietuviu, girdėdamas knygnešio ar laisvės kovotojo už spygliuotų vielų istoriją, o gal vien todėl, kad savo senelio akyse įžiūrėjai liūdnumą, kai nemokėjai žmoniškai ištarti "ačiū" ar "sudiev". Tavo, kaip lietuvio, gimimo valanda yra tik tau vienam težinoma, bet nesvarbu, kokia motyvacija bebūtų, svarbu, kad ji būtų tikra, sąmoninga.

Taigi, jeigu kitą kartą sakysi "aš esu lietuvis", žinok, kodėl juo esi. Gal tą apsisprendimo valandą tavo siela buvo didelis kovos laukas, o gal ramus vidudienis, bet neužmiršk tos valandos ir tos priežasties, kai pasiryžai lietuvių būti. O gal dar negimei ir pasilikai tiktai lietuviu ar vien lietuvių tėvų vaiku. Aš klausiu tave, nesvarbu ar tu esi 18-kos ar 65-rių metų amžiaus.

Kaip gaila tų, kuriems niekad neteko kovoti už apsisprendimą būti lietuviu.

Vaikams, kurie yra kilę iš mišrių šeimų (kitas net kalbos nemoka), lietuvybė yra brangia kaina laimėta vertybė.

Okupuotos Lietuvos lietuviams lietuvybė reiškia gyvybę, o visa kita yra tautos mirtis. Nors apsispręsti už moralinę mirtį būtų fiziškai lengviau, bet kova už gyvybę yra savo esmėj būtinybė.

Taip kiekvienam lietuviui nieko kito nelieka, kaip peržengti apsisprendimo-subrendimo slenkstį. Apsidairyk aplinkui ir pamatysi nemažai tokių, kurie nenori per tą slenkstį žengti, ar jie būtų 15-kos ar 55-rių metų amžiaus. Tai tie, kurie atsisako subrendusio žmogaus atsakomybės. Tai mūsų tautiniai neužaugos. O, ne, atsiprašau, nesižvalgyk aplinkui, turbūt jų čia iš viso nėra.

Tundra Ehlers

• Atsiųskite adresus savo pažįstamų, kurie dar neskaito "Tėviškės Žiburių" — jie gaus keletą numerių susipažinti nemokamai.

Toronto Lietuvių Vyrų Choras "Aras", atlikęs metinį koncertą vasario 8 d. Lietuvių Namuose. Viduryje — choro dirigentas sol. V. VERIKAITIS ir akompaniatorius ST. GAILEVIČIUS Nuotr. Strods

Toronto "Aras" kelia sparnus

T. STANULIS

Toronto lietuvių vyrų choras "Aras" š. m. vasario 8 d. Mindaugo menėje, Lietuvių Namuose, koncerto metu pranešė, kad skelbia "Aro" dainų plokštelės vajų. Tam reikalui jau yra surinkta $1,150. Mecenatu tampa kiekvienas, paaukojęs nemažiau kaip $100.00. Jų pavardės bus įrašytos plokštelių viršeliuose ir kaipo dovaną gaus po vieną plokštelę.

Šis vajus yra tęsiamas ir toliau, nes plokštelės išleidimas kainuos tarp $7-8,000.00 (2000 egz.). Mecenatų sąrašas ir vajaus informacija yra išspausdinta "TŽ" specialiame skelbime.

Vyrų choras įsisteigė 1978 m. vasario mėnesį. Steigimosi pradžia buvo sunki. Šalta žiema ir daug sniego trukdė choro repeticijas. Nežiūrint to, chorvedžio sol. V. Verikaičio entuziazmas ir choristų pasiryžimas nugalėjo visas kliūtis. Tik po dviejų mėnesių pasiruošimo vyrų choras kartu su Lietuvių Namų dainos vienetu "Antroji jaunystė" atliko meninę programą Tillsonburgo medžiotojų baliuje.

1979 m. gegužės 2 d. Lietuvių Namuose įvyko metinis choro koncertas — krikštynos, kur vyrų choras buvo pavadintas "Aro" vardu. Krikšto tėvais buvo: J. Danaitis, O. Delkus, muz. S. Gailevičius, A. Karkienė, Klevelando Čiurlionio ansamblio vadovai muz. A. ir O. Mikulskiai, L. Namų pirm. A. Senkus, ir "Volungės" vadovė muz. D. Viskontienė.

Trejų metų laikotarpyje "Aras" atliko 26 koncertus Kanados ir Amerikos kolonijose. Vyrų choras aktyviai prisideda prie Toronto apylinkės lietuviško kultūrinio gyvenimo ugdymo, dalyvaudamas: Vasario 16, Kanados Lietuvių Dienų, kariuomenės šventės, sibirinių trėmimų minėjimuose ir t. t. Taip pat koncertavo Toronto Prisikėlimo parapijos ir Lietuvių Namų svarbesniuose parengimuose. Choras taip pat laiks nuo laiko gieda per Mišias Prisikėlimo ir Lietuvos Kankinių parapijos šventovėse. "Aro" chore yra 46 vyrai; keturi jų — A. Paulius, A. Povilauskas, P. Zubas ir K. Žilvitis atvažiuoja į repeticijas iš Hamiltono, o A. Grigaitis — net iš Kičenerio. Tokio pasiryžimo bei pasiaukojimo lietuviškai dainai dėka "Aras" išaugo į tokį stiprų meninį vienetą.

Prie choro pasisekimo daug prisidėjo darbšti ir veikli "Aro" valdyba: pirm. J. Karasiejus, vicepirm. P. Murauskas, reikalų vedėjas — iždininkas T. Stanulis, sekr. V. Pečiulis, meno vadovas M. Slapšys, parengimų vadovas V. Melnykas.

Nuo pat pradžios "Arui" vadovauja talentingas ir neišsemiamos energijos sol. muz. V. Verikaitis. Be jo entuziazmo, muzikinio pajautimo ir "vyriškų dainų" melodijos supratimo Kanados lietuviai nebūtų turėję vyrų choro "Aras". Jam priklauso nuoširdi visų mūsų padėka.

Mūsų chorą praturtina akompaniatoriai — Stasys Gailevičius ir Jonas Govėdas. Jų puikiai atliekamos orkestracijos palengvina ir pastiprina mūsų dainuojamas melodijas.

Toronto lietuvių vyrų choras "Aras" kreipiasi į Kanados lietuvius ir lietuviškas organizacijas, kviesdamas prisidėti prie plokštelės išleidimo. Ši "Aro" plokštelė tegu būna liudininkė neužmirštamos lietuviškos dainos ir mūsų įnašo į kultūrinę veiklą išeivijoje.

Kanados Lietuvių Fondas

NAUJI NARIAI IR ĮNAŠAI:

929. Žilys, T., Tor.	$100
930. Empakeris, Mečys, Tor.	100
931. Monkų, Jono ir Jievos atm. Tor.	650
932. Hamiltono Lietuvių Namų b-vė	407
933. Paketūro, Edvardo atm., W. Lorne	100
934. Lelienės, Genės atm., Tor.	100
935. Lelis, Danius, jn., Tor.	100
936. Domeikos, Vaclovo atm., Ham.	100
937. Gražio, Antano atm., Montr.	1575
938. Demereekas, Juozas ir Ona, Winpg.	100
939. Petrulis, Marius, Tomas, Tor.	100
940. Pleinys, Jeronimas, Ham.	100
941. Kregždės, Kosto atm., Tor.	105
942. Tillsonburgo medžotojų klubas	100
943. Dobilas, Justinas, Tor.	100
944. Vadišiaus, Kazimiero atm., Montr.	265

ĮNAŠŲ PAPILDYMAI:

23. KLB Otavos apyl. val. iki	$5600
98. Prisikėlimo par. Kredito Koop.	1200
147. Lazdutis, Motiejus	400
153. Kantautas, Adomas	4800
198. Karbūno, Leono atm.	1000
243. Mingėla, Antanas	1000
483. Kubilius, dr. Vincas ir Veronika	400
484. Butkevčiaus, Juozo atm. ir Veronika	474
547. Vikauskaitės, Elenos atm.,	520
587. Jakubonis, Zenonas	500
596. Čepo, Stasio atm.	255
608. Latauskas, Petras	800
649. Karaliūnas, P.	2100
655. Tumosa, Zenonas	200
701. Mažeika, Juozas	250
718. Agurkiai, W.ir G.	630
790. Gaputytė, Monika	300
797. Žaldokas, Stepas	500
807. Rakauskas, J. P. ir E.	2000
832. Sinkaus-Sinkevičiaus, Vacio atm.	1000
890. Jakimavičiaus, Antano atm.	405

Fondas džiaugiasi ir sveikina naujus ir įnašus papildžiusius narius, ypač tuos kurie savo įnašus skyrė Vasario 16 dienos proga. Praėjusiame pranešime buvo praleista pažymėti: partizano Viktoro Lapo atminimui įnašą atsiuntė brolis H. Lapas. Leopoldas Balsys įrašė a.a. Bernardą Šturmaitį, Stasys Paketuras — savo brolį Edvardą į Fondo narių sąrašą. Vaclovo Domeikos įnašą atsiuntė draugas Vladas Bagdonas. Kiekvienas gali didžiuotis tokiais draugais!

Elenos Vikauskaitės atminimui aukojo $30 M. Šenferienė, A. Jakimavičiaus atminimui aukojo $20 Ontario Hydro tarnautojų soc. klubas, S. Čepo atminimui — $100 dr. James Sorbara.

Kanados Lietuvių Fondo vadovybė primena visiems suinteresuotiems, kad pašalpų prašymai bus priimami iki 1981 m. balandžio 1 d. Prašymus siųsti: 28 The Palisades, Toronto, Ont. M6S 2W8; arba 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6P 1A6.

KLF valdyba

• **Kas neskaito lietuviškos spaudos, bėga ir nuo Lietuvos**

Dešimtasis ateitininkų kongresas

Dešimtasis ateitininkų kongresas rengiamas 1981 m. rugsėjo 3-7 dienomis Čikagoje — Ateitininkų Namuose ir Jaunimo Centre. Posėdžių, pasitarimų, pamaldų ir įvairių renginių vieta bei laikas bus netrukus paskelbti. Kongreso techniniais reikalais rūpinasi Čikagoje sudarytas rengėjų komitetas, o programa — Federacijos valdyba ir "Ateities" redakcija.

Kongresas rengiamas ryšium su "Ateities" žurnalo pasirodymo 70 metų sukaktimi, draugeminint ir viso ateitininkijos sąjūdžio tokio pat amžiaus sukaktį. Kongreso antrą dieną, rugsėjo 4, yra numatytos moksleivių, studentų ir sendraugių sąjungų konferencijos. Pirmas dvi dienas posėdžiaus atskiros darbo grupės ir komisijos, svarstydamos ir narpliodamos organizacinius klausimus bei rūpesčius. Paskutines tris dienas vyks bendri posėdžiai.

Visi ateitininkų vienetai yra prašomi pasirūpinti, kad jiems visiems būtų atstovaujama kongrese. Federacijos valdybos nutarimu, pagal konstituciją, atstovai renkami po vieną nuo vieneto dešimties narių. Ši taisyklė taikoma vienodai sendraugių, studentų ir moksleivių skyriams, draugovėms ir kuopoms. Ateitininkai, gyveną vietovėse, kuriose nėra organizuotų vienetų, galės išrinkti savo atstovus atvykę į Čikagą. Jiems taikomas tas pats nuostatas — vienas atstovas nuo dešimties narių.

Kongrese atstovo teisę, be rinkimų, kaip nurodo mūsų konstitucija, turi Federacijos taryba, Federacijos valdyba, kontrolės komisija ir sąjungų centro valdybos. Patariamąjį balsą kongrese turi kiekvienas ateitininkas.

Kaip pažymi mūsų konstitucija, "ateitininkų kongresas yra vyriausias Ateitininkų Federacijos reikalų sprendėjas". Jis gali pakeisti Federacijos konstituciją, nustatyti gaires ateities veiklai ir spręsti įvairius kilusius reikalus.

Ateitininkų vienetai kviečiami aktyviai domėtis savo kongresu, sekti pranešimus apie jį ir ruoštis jame gausiai dalyvauti.

Ateitininkų Federacijos valdyba

Reikalauja paleisti prof. Skuodį

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tinių bei religinių įsitikinimų. Taigi jis buvo diskriminuojamas, ir tuo prieš jį buvo vykdoma nusikalstama veikla.

Kaip matome, ypatingai garbingo žmogaus, įžymaus kultūros veikėjo ir talentingo mokslininko V. Skuodžio viešas apšmeižimas bei diskriminacija buvo pagrindu pašalinti jį iš einamų pareigų, o TSRS konstitucijos ir prisiimtų tarptautinių įsipareigojimų piktavališkas pažeidinėjimas iš augštus postus užimančių valstybės tarnautojų pusės buvo "teisė" pradėti prieš jį dvasinio genocido akciją, buvo pretekstas atimti ir tuos tikrosios laisvės trupinius, kurių ribose jis veikė gėrio labui, buvo pagrindas uždaryti jį už grotų.

Mes pačiu griežčiausiu būdu protestuojame prieš TSRS konstitucijos ir prisiimtų tarptautinių įsipareigojimų, liečiančių žmogaus teises, pažeidinėjimą.

Mes reikalaujame tuojau pat iš įkalinimo vietos paleisti Vytautą Skuodį, reikiamai atlyginti jam padarytą moralinę bei materialinę žalą ir patraukti teisminėn atsakomybėn sąmoningai pažeidinėjančius teisėtumą — nusikaltėlius prieš žmoniškumą.

HELSINKIO SUSITARIMŲ VYKDYMUI REMTI LIETUVOS VISUOMENINĖS GRUPĖS NARIAI:

1. **Lukauskaitė-Poškienė O n a, rašyt.**
2. **Laurinavičius Bronius, kun.**
3. **Jurevičius Mečislovas, darb.**
4. **Statkevičius Algirdas, gyd.**

1980 m. sausio mėn. ("Aušra" 22 nr.)

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Tel. 533-7954

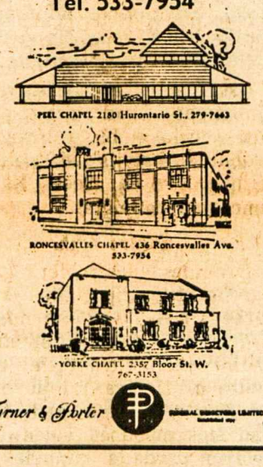

Ošava - automobilių centras

Etninės spaudos atstovų grupė aplankėme "General Motors" įmonę Kanadoje

V. MATULAITIS

Š. m. vasario 17 d. Kanados "General Motors" bendrovės vadovybė pakvietė etninės spaudos atstovus į Ošavos sunkvežimių gaminimo įmonę. Dalyvavo per 60 atstovų, kurių tarpe keli buvo ir iš kitų provincijų. Ekskursija truko visą dieną.

Įdomiausia buvo stebėti sunkvežimių surinkimo bei gaminimo eigą. Vieno milijono kvadratinių pėdų ploto patalpoje be pertraukos pamažu slenka juosta, o ties ja sukabinti įvairūs elektriniai įrankiai, kuriais darbininkai atlieka reikalingus darbus. Ant specialios rėmėnės platformos iš 10 pėdų augščio nusileidžia apverstas būsimo sunkvežimio plieninis rėmas. Darbininkas paima iš dėžės kelių plieninių lazdelių dalį, porą veržlių ir uždeda ant dviejų iškyšulių. Tuoj pat ima naują dalį, nes artėja iš viršaus antras rėmas, o pirmasis rieda toliau. Sekantis darbininkas prideda kitą dalį ir atlieka atitinkamą darbą.

Nuo pat pradžios linijos prie riedamo gaminio yra prisegti popieriaus lapai, sužymėti įvairiais numeriais ir raidėmis. Pagal tuos ženklus kiekvienas darbininkas žino, kokios rūšies, formos, spalvos dalis priklauso tam gaminiui. Sunkvežimis turi apie 3.000 dalių, o automobilis apie 15.000. Jų skaičius priklauso nuo automobilio modelio ir nuo pirkėjo pageidavimų. Apie 95% gaminių daromi pagal parduotus užsakymus, kuriuose būna sužymėti visi pageidavimai. Įdomiausia, kad prie ant linijos riedančio gaminio šalutinės linijos atneša atitinkamos rūšies, spalvos, formos, dydžio dalį ir prijungia prie to gaminio. Reikalinga dalis pristatoma tinkamu laiku ir reikiamoj vietoj laikrodžio tikslumu. Žiūri į slenkančius gaminius ir matai, kad beveik kiekvienas sunkvežimis yra skirtingos spalvos. Taip ir stebi, ar prie raudonos apačios nepridės mėlyno viršaus? Spalvos vis būna suderintos.

Kitoje šoninėje linijoje iš sunkvežimio šoferio būdelės rėmų padaroma visa metalinė būdelė. Toje linijoje ant kablių kabo daug įvairių elektrinių lydinimo aparatų, kuriais darbininkai prilydina atitinkamas dalis. Kiekvienas daro tik jam pavestą darbą. Šoninė ir pagrindinė linijos juda tuo pačiu greičiu be sustojimo. Jei linija sustotų tik pusę minutės, tuojau atsirastų specialistai prie tos vietos, kurioje būtų pastebėta sustabdymo priežastis. Visas linijos judėjimas, gaminio dalių išdėstymas ir prinešimas yra tvarkomas elektroniniais skaitytuvais.

JAMES R. REINEHART, naujasis autovežimių bendrovės "General Motors of Canada" prezidentas ir generalinis reikalų vedėjas. Gimęs, studijas baigęs ir iki 1981 m. sausio 5 d. dirbęs JAV-se

Kai visos dalys būna sudėtos į apatinę rėmo dalį, automatiškai visas gaminys apverčiamas ir iš šoninės linijos automatiškai ateina viršutinė sunkvežimio dalis — šoferio būdelė. Kitoje šoninėje linijoje surenkamas motoras, kuris linijos prinešamas prie pagrindinio gaminio. Čia du darbininkai pagelbsti prijungti motoro jėgos ašį su užpakaline dalimi. Toliau seka kiti darbai. Kitoje šoninėje linijoje paruošiami ratlankiai ir ant jų automatai uždeda atitinkamas padangas per porą sekundžių. Toliau jos pripučiamos oro pagal reikalingą spaudimą tai padangai. Taip paruoštas ratas šios linijos prinešamas prie pagrindinėje linijoje slenkančio sunkvežimio. Ratai paduodami iš abiejų pusių ir uždedami ant ašių. Uždėtą ratą ant ašies vienas darbininkas prisuka su elektriniu įrankiu iš karto visus aštuonis ar šešis varžtus per porą sekundžių. Tenka pastemėti, kad "GM" padangas gauna iš šešių geriausių padangų gamintojų. Padangų yra 32 rūšys pagal stiprumą, dydį, spalvą, bet visos paduodamos laiku prie pagrindinės linijos.

Toliau prieina inspektorius su specialiu įrankiu ir patikrina kiekvieno varžto užsukimo stiprumą. Inspektoriai nuolat tikrina visoje linijoje atliekamus darbus. Toje pačioje vietoje inspektorius pasirodo bent kartą į valandą. Taip vykdomi darbai yra tikrinami, kol sunkvežimis išvažiuoja nuo linijos. Ošavoje per dieną pagamina per 700 sunkvežimių.

Atskiras dalis gamina 300 įmonių. Privačių įmonių pagamintas dalis nuolat tikrina "General Motors" laboratorijos.

Ošavos "General Motors" bendrovė buvo sudaryta 1918 m. iš "McLaughlin Motor Car Co." ir "Chevrolet Motors". McLaughlin pradėjo 1867 m. gaminti roges ir vežimus Tyrone vietovėje, apie 15 km nuo Ošavos. Jo gaminiai buvo geros kokybės. 1908 m. jis įsteigė McLaughlin Motor Car" bendrovę. Vėliau sudarė "Chevrolet Motor Car" bendrovę Kanadoje. Sam McLaughlin buvo "General Motors" prezidentu nuo įsteigimo ligi 1945 m., o valdybos pirmininku — ligi mirties 1972 m. Nuo š. m. sausio 5 d. bendrovės prezidentu ir generaliniu reikalų vedėju yra išrinktas James R. Rinehard, aktyviai pasireiškęs Europoje ir JAV "General Motors" vadovybėje.

"General Motors" Kanadoje nuo 1918 m. ligi 1938 m. pagamino pirmą milijoną automobilių, o 1980 m. gruodžio mėnesį pabaigė 14.000.000 sunkvežimių. Kanadoje "General Motors" bendrovėje dabar dirba per 40.000 darbininkų. Teko matyti apie 10 moterų, kurios dirbo greta vyrų įvairius darbus prie linijos.

"General Motors" Kanadoje pagrindinė įstaiga yra Ošavoje. Bendrovė turi septynias gamybos ir penkias surinkimo imones, kurios yra Ontario ir Kvebeko provincijose. Ošavoje yra automobilių ir sunkvežimių surinkimo įmonės. Gretimai yra baterijų gaminimo įmonė, kurioje per dieną pagamina 7.200 baterijų. Tame pačiame rajone yra kontrolinis gamybos pastatas ir laboratorijos.

Scarborough įmonė (apie 2.300 darbininku) surenka "Chevrolet" ir "GM" dengtus sunkvežimius, kurių išleidžia 26 per valandą. St. Catharines įmonė gamina motorus (2.900 motorų per dieną), ašis, stabdžius, degimo pompas ir kita. Ten yra vieno milijono kvadratinių pėdų dydžio liejykla, kurioje gaminamos įvairios dalys Kanados ir JAV "General Motors" skyriams. Windsore veikia transmisijų ir baigiamųjų dalių (Trim plant) įmonė. Londone (2.800 darbininkų) yra dyzelių skyrius. Ten gamina garvežius, žemkases ir šarvuočius kariuomenei. Kvebeko provincijoje yra dvi surinkimo įmonės.

1980 m. Kanados "General Motors" eksportavo 81.000 automobilių į Venecuelą, Pietų Afriką, Čilę, Zairą, Kolumbiją, Ekvadorą ir Australiją. Pernai visoje Kanadoje buvo parduota 48% "General Motors" sunkvežimių. 1980 m. "General Motors" pardavė 451.276 automobilius ir 158.587 sunkvežimius. Iš eilės septyneri metai buvo rekordiniai gamyboje.

1981 m. Ošavoje yra gaminami įvairūs sunkvežimiai. Jie yra lengvesni ir suvartoja mažiau kuro už ankstesnių metų modelius, nes priderinamos geresnės medžiagos ir tobulinama konstrukcija.

"General Motors" 1981 m. gamina įvairių rūšių automobilius. Paprastam žmogui net sunku žinoti, nes automobilių modelių su skirtingais vardais yra labai daug. Noriu paminėti bent dalį. Pvz. "Chevrolet" vardu yra septynios rūšys — linijos: **Chevrolet** (Bel-Air, Impala, Caprice Classic), Monte Carlo, Malibu (Malibu ir Malibu classic), Camaro, Citation, Chevette, Corvette. Kiekvieno skirtingo vardo (serijos) yra dar 1-4 modeliai. Taip iš čia minėtų yra 31 modelis, kurie dar turi skirtingos formos paviršių, skirtingą durų skaičių. **Oldsmobile** gaminamas 5 linijų, 14 serijų, kurių yra 23 modeliai. **Cadillac** — 3 linijos, 5 serijos, 8 modeliai. **Pontiac** — 6 linijos, 9 serijos ir 29 modeliai. **Buick** — 6 linijos, 6 serijos ir 25 modeliai. Tokiu būdu susidaro 116 modelių, iš kurių pirkėjai gali pasirinkti norimas spalvas, formą ir t. t. Modelių kainos prasideda virš $5.000 ir siekia $31.000 už brangiausią modelį Seville (Cadillac).

Remkite Bill Davis

Padėkite ištesėti Ontario lūkesčius

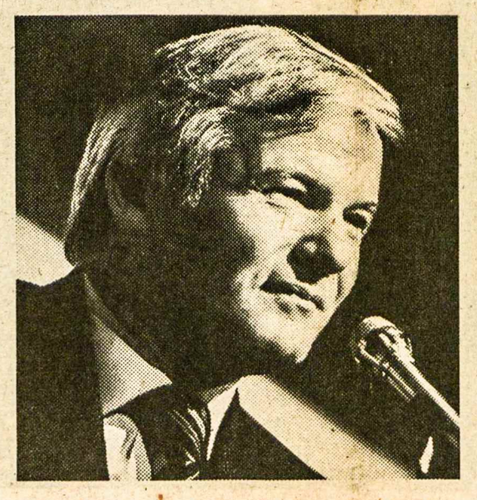

Ontario provincija yra pilna galimybių. Tačiau jeigu norime jas išnaudoti bei tęsti ateities statybą, kuria galėtume didžiuotis prieš visą pasaulį, — privalome turėti stiprią, patyrusią vadovybę.

Vienintelis žmogus, galintis būti tokiu vadovu, yra premjeras Bill Davis.

Bill Davis jau įrodė, kad gali Ontario balsą padaryti girdimą Kanados ir viso pasaulio forumuose. Jis įrodė, kad jo pajėgumas gali užtikrinti mums visas turimas asmenines ir politines laisves. Tai įrodė jis savo pažangiųjų konservatorių vyriausybės atliktu darbų parūpinimu, būtent, po 100,000 naujų darbų kasmet per pastaruosius penkerius metus.

Dabar nauja Davis B. I. L. D. programa sudarė naują plačios apimties veiklos planą, liečiantį beveik visas sritis, įskaitant gamtos išteklius, pramonę, transportą, turizmą, tyrimus, ūkinį plėtimą, paruošimą profesiniams bei specializuotiems darbams. Visa tai ir daugelį kitų žmogaus gyvenimo sričių apima Davis vyriausybės $1.5 bilijono B. I. L. D. programa, siekianti stiprios Ontario ekonomijos.

Ontario provincija yra reikalinga vadovaujančios Bill Davis rankos. Šiai vadovybei išlaikyti premjeras Davis yra reikalingas jūsų paramos pažangiųjų konservatorių kandidatui jūsų apylinkėje. Balsuodami už pažangiųjų konservatorių kandidatą savo apylinkėje, padėsite ištesėti Ontario lūkesčius.

Kovo 19 išrinkite premjero Davis kandidatą!

Balsuokite už pažangiuosius konservatorius PC

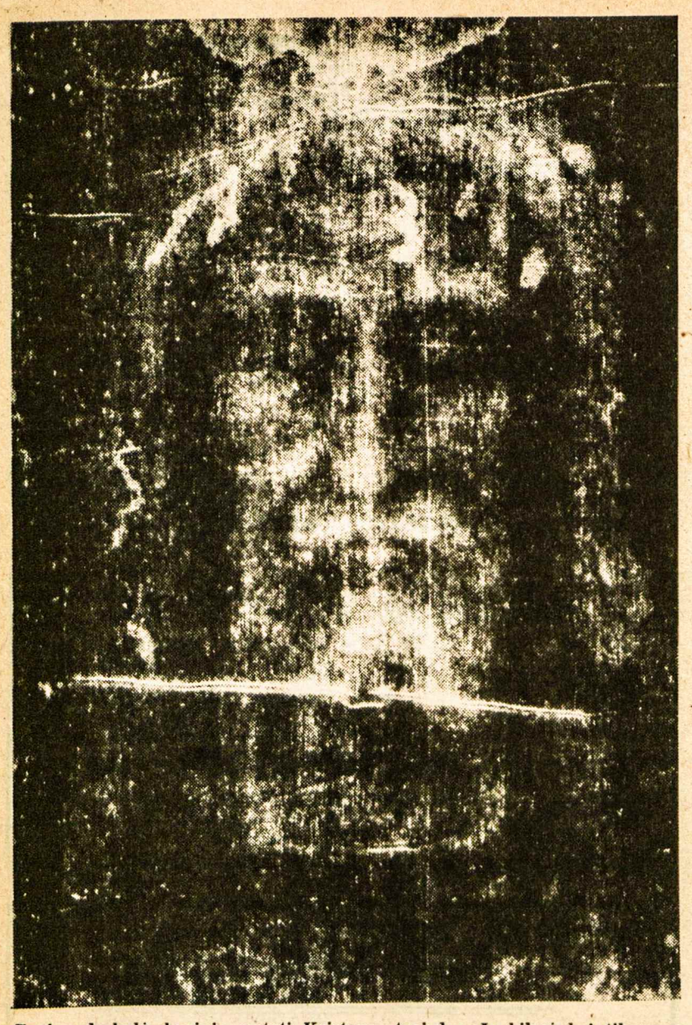

Torino drobulė, kurioje matyti Kristaus atvaizdas. Jo kilmė bei tikrumas tebėra mįslė ir mokslininkams, tyrinėjantiems šią relikviją

Kristaus drobulės tyrimai

Žurnalas "National Geographic" apie naujausius tyrimus

1978 m. Italijoje, Torino mieste, Šv. Jono Krikštytojo katalikų katedroje, buvo viešai išstatyta drobulė 434 cm ilgumo ir 221 cm platumo, kurioje yra nuogo, barzdoto ir su ilgais galvos plaukais vyro atvaizdas. Veido išraiška rodo mirties rimti. Kūno dalys 180 cm augščio vyro anatomiškai yra tikslios. Vaizde yra aiškus žmogaus nukryžiavimas, prikalant kūną per rankų riešus ir kojas, kraujuotos žaizdos aplink galvą, krūtinės perdūrimas jietimi ir viso kūno nužymėjimas mažomis žaizdelėmis nuo nuplakimo romėnišku bizūnu, kurio virvučių galuose buvę švino ar kaulų svareliai. Viena veido pusė yra žymiai patinusi nuo smarkaus sumušimo. Visa tai tinka, pagal Evangelijų aprašymą, drobulei, kurioje buvo palaidotas Kristus.

Istoriniai bruožai

Istoriškai ši drobulė yra žinoma nuo 14 š. vidurio, kai ji buvo Prancūzijoje didiko Geoffrey de Charny iš Lirey nuosavybė. Kitas asmuo mini kronikoje, kad jau 1203 m. buvo matęs drobulę su Kristaus atvaizdu Konstantinopolyje, bet niekas nežino, ar ši drobulė ta pati. Kai 1389 m. ši drobulė buvo viešai rodoma, vietos vyskupas nepripažino jos tikrumo. Vėliau popiežius Klemensas VII leido ją rodyti kaip atitikmenį tikrajai Kristaus įkapių drobulei.

1453 m. ši drobulė atiteko Liudvikui, Savojos kunigaikščiui. Pasakojama, kad Charnio dukterėčia gabenusi šia drobulę ant asilo į Burgundiją. Kai pasiekė Savojos sostinės vartus, esą asilas sutojo, ir niekas negalėjo pavaryti. Nuo tada ši drobulė buvo palikta Chambery mieste specialiai jai pastatytoje koplyčioje, kur buvo garbinama maldininkų.

1532 m. šventosios koplyčios zakristijoje kilo gaisras. Kol gaisrą užgesino, ištirpęs sidabras nuo uždegimo apdegino drobulės kraštus, o vandens paliestose vietose pasiliko žymės. Išdegę kampai buvo užlopyti. Tai aiškiai matoma. 1578 m. Savojos kunigaikštis perkėlė drobulę į naują savo sostinę Toriną. 1978 m. suėjo 400 metų nuo drobulės buvimo Torino mieste. Ta proga drobulė buvo išstatyta viešam maldininkų lankymui. Paskutinį kartą ji buvo rodoma viešai 1931 m. 1978 m. per 6 savaites drobulę aplankė per 3,000,000 maldininkų. 1978 m. spalio 8 d. viešas drobulės rodymas buvo užbaigtas. Tada ji buvo pernešta į gretimus buvusius karaliaus rūmus, kuriuose per penkias paras be pertraukos buvo daromi įvairūs moksliniai tyrimai. Tyrimams sutikimą davė teisėtas savininkas Umbertas II, buvęs Italijos karalius, ir Torino arkivyskupas Anastasio Ballestrero, kaip įgaliotas relikviją saugoti. Leista daryti tyrimus su sąlyga, kad drobulė nebūtų sugadinta ar pažeista.

Gausūs tyrinėtojai

Tyrimuose dalyvavo Italijos, Šveicarijos ir JAV mokslininkai su daugybe moderniausių aparatų iš šių mokslo įstaigų: Lockheed Corp., US Air Force Weapons Lab., Brooks Institute, Harris County (Texas) Medical Examiner's Office, Cceanographic Services Inc., University of Colorado, Los Alamos National Scientific Lab., Nuclear Technology Corp., St. Agnes Medical Center (Philadelphia), Oriel Corp., Rocky Mountain Thermograph, New England Institute, US Air Force Academy, Jet Propulsion Lab., Walter C. McCrone Associates Inc., Sandia Lab., Santa Barbara Research Center, Societa Progettazione Riggi, Barrie M. Schwortz Photography. Po penkių parų nuolatinių tyrimų be pertraukos drobulė buvo grąžinta į išpuoštą specialią koplyčią, kurioje buvo laikoma 400 metų.

Tyrinėjimų rezultatai

Po pusantrų metų tyrimų analizės paaiškėjo, kad drobulėje vaizdo spalva laikosi tik ant drobulės vienos pusės paviršiaus medžiagos. Jokių spalvos dažų nėra įsisunkusių į drobulės siūlus ar siūlų tarpą. Tai neišvengiamai būtų atsitikę, jei vaizdas būtų buvęs dažytas ar piešta. Būtų natūralu, jei prie apdegusios medžiagos po 1532 m. gaisro būtų pasikeitusi vaizdo spalva, tačiau ji yra visur vienoda iki apdegimo kraštų. Užlietas vanduo ant dažytos drobės galėjo praskiesti dažus ir persunkti dažais gilesnius medžiagos sluogsnius, tačiau vaizdo spalva liko ta pati ir tik paviršiuje, kaip ir visur kitur, be jokių dažų dulkelių medžiagos tarpeliuose.

Nuostabu tai, kad tik kraujo dėmės yra persisunkusios per visą medžiagą, ir kraujo dėmių vaizdas yra skirtingas. Visas matomas vaizdas yra negatyvus (kaip fotografijos filme), o kraujo dėmių vaizdas yra tikras (pozityvus). Kraujo dėmės yra persisunkusios per visą medžiagą, bet kūno vaizdas ant drobulės yra tik ant vieno medžiagos šono pačiame paviršiuje. Rentgeno ir ultravioletinių spindulių tyrimai patvirtino, kad kraujo dėmės yra tikros, ir net surado kraujo hemoglobino kristalų. Kaikurie mokslininkai dar norėtų papildomų tyrimų dėl kraujo dėmių.

Chemikas Ray Rogers iš Los Alamos National Scientific Laboratory pareiškė, kad "beveik visi iš mūsų tvirtina, kad drobulės vaizdas nėra piešinys. Išskiriant labai mažą kiekį geležies deginio (rūdžių), mes nerandame pigmento. Nemanome, kad skystis ar garai būtų galėję išvystyti drobulės vaizdą."

Nė vienas archeologinis radinys nebuvo taip nuosekliai ir įtemptai tirtas su įvairiausiais ir moderniausiais aparatais. Mokslininkai švietė drobulę su ultravioletiniais, infraraudonais, rentgeno spinduliais ir kitokiomis šviesomis sekė florescencijos atspindžius. Kiekvienas drobulės kampelis iš abiejų pusių buvo įvairiai specialistų fotografuotas su įvairaus ilgumo bangomis, mikroskopiškai.

Buvo panaudotas VP-8 Image Analyzer, kuris parodė, jog drobulės vaizdas turi trijų matavimų duomenis, iš kurių su skaitytuvo pagalba mokslininkai sugebėjo padaryti trijų matavimų veido modelį. Paprastos fotografijos ar paveikslai tokių matavimų neturi. Kaikurie mokslininkai spėja, kad vaizdas galėjo būti specialiu būdu išdegintas drobulėje, bet jis tada neturėtų trijų matavimų. Todėl šis spėjimas yra paneigtas.

Drobulės amžius

Drobulės amžius nėra galutinai ištirtas. Specialiu (radiocarbon) metodu galėtų nustatyti drobės amžių, bet reikėtų sugadinti vieną kvadratinį centimetrą medžiagos. Iki šiol nebuvo leista medžiagos gadinti. Tikimasi, kad dabar Torino arkivyskupas leis daryti tyrimą minėtu metodu.

Mikroskopiniai tyrimai rodė, kad drobulėje yra augalų dulkelių, kurie auga prie Mirties jūros ir kitose vietose Palestinoje. Chemikai ir tekstilės žinovai surado, kad drobulės siūlai plauti specialiu muiliniu vandeniu (saponaria officinalis). Tada audinys negenda nuo mikrobų ar pelėsių ir neturi stiprių sulenkimo žymių. Dalis medžiagų taip buvo paruošiama Palestinoje Kristaus laikais. Drobė austa dvinyčiu raštu iš rankomis verptų siūlų.

Katalikų Bendrija neprieštarauja ir neįsako tikėti, kad ši drobulė yra iš Kristaus įkapių. Mokslininkai neranda nieko prieštaraujančio, kad ji negalėtų būti Kristaus įkapių drobe, bet nėra jų uždavinys tvirtinti, kad ji tikrai yra tokia.

Kristaus drobulės tyrimus bei istoriją plačiai aprašo š. m. birželio mėnesio "National Geographic" žurnalas, pridėdamas daug iliustracijų. **V. Ma.**

Solistė PRAURIMĖ RAGIENĖ iš Čikagos. Ji atliks koncertinę programą trijų Toronto lietuvių parapijų moterų draugijų rengiamoje popietėje Toronto Lietuvių Namuose kovo 15 d. Yra daug kur koncertavusi ir išleidinusi plokštelę

Kas mes esame?

Tremtiniai, išeiviai, emigrantai ar pabėgėliai

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

1980 m. gruodžio mėnesio "Kario" numeryje perskaičiusi Ed. Vg. straipsnį apie Montrealio "Neringos" jūrų šaulių sukaktuvinės šventės minėjimą, nutariau su skaitytojais pasidalinti mintimis apie straipsnyje aprašytą LSST pirmininko K. Miklovaičio kalbą ir joje iškeltus klausimus. Nedalyvavusi minėjime, turiu pasikliauti straipsnio autoriaus perduotu kalbos turiniu. Kalba turininga, patriotiška, su geroku žiupsniu patarimų, kaip kovoti su sovietine propaganda ir tarpusavyje vieningai "kaltinti ir reikalauti", abu veiksmus nukreipiant į Lietuvos laisvinimą. Kalbėtojas nuolatos kartoja reikalą "taisyti klaidas", kurių bene viena svarbiausių esanti mūsų pačių atsisakymas ar nenoras vadintis "tremtiniais". Kalbėtojas tremtį apibūdina taip: "Tremtis yra, — arba žmogus tremtyje, kada jis priverstas apleisti gimtąjį kraštą būtinybės, kitaip tariant, prievartos verčiamas". Kalbėtojas pripažįsta, kad "tremtinio" sąvokos vartojimo į Sibirą ištremtiems lietuviams negalima neigti, tačiau jie esą tremtiniai su "skirtingais laisvės ir rezidencijos aspektais". Taigi, logiškai galvojant, tie skirtumai ir apsprendžia sąvoką bei jos praktišką pritaikymą gyvenime.

Kalbėtojas tvirtino, kad tremtiniai yra tie, kurie savo kraštą paliko "būtinybės" priversti. Būtinybė nėra įsakymas, o tik laisvas apsisprendimas, į būtinybę žvelgiant iš asmeninės perspektyvos. Daugeliui mūsų besiartinanti sovietų okupacinė kariuomenė, nešusi terorą ir vergiją, buvo bėgimo būtinybė, tačiau pasitraukimas į Vakarus buvo mūsų kiekvieno asmeninis sprendimas. Vakaruose, t.y. Vokietijoje, mes buvome klasifikuojami kaip "pabėgėliai" (Fluechtlinge). Gyvenome Vokietijoje pabėgėlių teisėmis, o vėliau mums buvo primestas "Displaced persons" statusas, kuris reiškė, kad mes tapome išvietinti be galimybės grįžti į gimtuosius kraštus. Bet mes niekada nebuvome ištremti.

Atsiradus emigracijos galimybėms, visi veržėmės į sau pasirinktą kraštą, kuriame tapome imigrantais, t.y. savo noru atvykome į Ameriką, Kanadą, Australiją, Pietų Amerikos kraštus. Niekas mūsų į čia netrėmė.

Ilgainiui įleidome šaknis ir tapome pasirinktų kraštų piliečiais. Mes naudojamės visomis demokratinėmis santvarkos laisvėmis, balsuojame, kandidatuojame, uždarbiaujame, įsigyjame turtą. Taigi, šiuo atveju tremtinio sąvoka tampa mums svetingo krašto įžeidimu. Čia gimė mūsų vaikai, čia eina mūsų spauda, veikia organizacijos, kultūriniai vienetai. Savo vaikams mes negalime primesti "tremtinių" vardo, jei norime, kad jie jungtųsi į mūsų visuomenės veiklos barus, lygiai kaip ir mums tremtinių vardas yra veidmainiškas.

Ne semantikoje yra esmė, o pačiame savęs vertinime. Būdama laisvo krašto pilnateisė pilietė, aš nenorėčiau, kad man būtų primestas tremtinės vardas. Bet taip pat nenorėčiau, kad mumyse nublanktų tikroji tremtinio sąvoka, tinkanti tik mūsų sesėms ir broliams Sibire. Jie ten atsidūrė ne "būtinybės" siunčiami, o policinių teroristinių įsakymų priversti. Jiems nepaklusti jie neturėjo jokio pasirinkimo.

Nepatinka kalbėtojui ir "išeivijos" sąvoka. Neapibūdinęs skirtumo tarp "išeivio" ir "emigranto", kalbėtojas tas dvi sąvokas sujungia, nejausdamas jokio skirtumo, tik pabrėždamas, kad toks "emigrantas-išeivis neturi intencijos grįžti į savo gimtąjį kraštą". Mano supratimu tas, kuris "išeina", gali ir "ateiti", t.y. sugrįžti. Nepriklausomos Lietuvos laikais daugybė į Ameriką emigravusių lietuvių grįžo į Lietuvą, ten įsikūrė ir liko gyventi. Taigi, būsimo veiksmo intencija ar jos spėliojimas dar nenusako pačios sąvokos esmės.

Iš kitos pusės, vienoks ar kitoks terminas neapsprendžia asmens ateities veiksmų. Ir nepriklausomybės laikais dalis mūsų studentų liko užsienyje, būdami laisvos Lietuvos piliečiais. Pasikeitus politinėm sąlygom, nei išeivio-emigranto vardas, nei pilietybės turėjimas nesulaikys nuo grįžimo į gimtąjį kraštą tų, kurie grįžti norės. Tačiau šiuo metu mums, gyvenantiems laisvame pasaulyje, tremtinių vardo naudoti nederėtų ne vien dėl pačios sąvokos netikslumo, bet ir todėl, kad užtikrintume savo prieauglio įsijungimą į mūsų visuomenės eiles, neatstumdami jų "tremtinio" sąvokos baubu. Neseniai su pasipiktinimu nagrinėję Sovietų Sąjungos pilietybės įstatymą, pagal kurį ir mes ir mūsų vaikai nenustoja būti jos piliečiais, mes tremtinio sąvokos naudojimu paraleliai mėgdžiojame to įstatymo dvasią. Būkime dėkingi Augščiausiam, kad neteko būti tremtiniais. Tos stigmos nepalikime savo vaikams, o tremtinio tragiškai liūdną vardą palikime Sibire kenčiantiems. Mes esame "išeivija", kuriai durų į gimtuosius namus niekas neuždarys. Mes esame gyva tautos dalis, suvienyta bendruomenės idėjos, kuri, kaip ir kiekvienas žmogaus sukurtas dalykas, gal nėra tobula, bet ir jos tobulėjimas yra mūsų pačių geroje valioje. Tačiau mes nesame tremtiniai!

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Užsisakykite Anatolijaus Kairio knygas

UNDER THE SWORD OF DAMOCLES, romanas angliškai; vertė N. Gražulienė; kietais viršeliais, praplėsta ir pataisyta lietuviškos laidos versija, 251 p. $10.00

VYSKUPO SODAS ir KRYŽKELĖ, dvi dramos vienoje knygoje iš vysk. M. Valančiaus laikų, 144 p. $6.00

PO DAMOKLO KARDU, (lietuviškai), premijuotas romanas, 219 p. $4.00

LAISVĖS SONATA, poema apie vieną jūrininką; 40 dail. D. Kizlauskienės iliustracijų; kietais viršeliais, didelio formato, tinkama dovana jaunimui, 78 p. $4.00

TRYS DRAMOS — Rūtelė", "Saulės rūmai", "Žmogus ir tiltas" — vienoje knygoje; kietais viršeliais, 158 p. $4.00

TRYS KOMEDIJOS — "Kūkū", "Didysis penktadienis", "Rūtos ir Bijūnai" — vienoje knygoje, 224 p. $4.00

KARŪNA, istorinė trilogija-poema iš Mindaugo laikų, trys atskiri veikalai; kietais viršeliais, 318 p. $4.00

SIDABRINĖ DIENA, 3 v. komedija ir libretas vienoje knygoje; kietais viršeliais, 155 p. $3.00

Kainos — įskaitant persiuntimo išlaidas

Lithuanian Literary Associates
P.O. Box 29060
Chicago, Ill. 60629, USA

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

"ATEITIES" KLUBO VAKARONĖJE Klevelande vasario 5 d. prof. dr. Kęstutis Kliorys kalbėjo įdomia tema "Matematika ir menas Lietuvoje". Jis dėsto matematiką Pensilvanijos universitete ir Vilniun buvo nusiųstas pagal JAV ir Sovietų Sąjungos pasikeitimo profesoriais sutartį. Vilniaus universitete prof. dr. K. Kliorys tris mėnesius vadovavo matematikos seminarui, kurį lankė universiteto profesoriai bei augštesnio laipsnio siekiantys studentai. Vakaronės dalyvius prof. dr. K. Kliorys supažindino su lietuvių matematikų pasiektais laimėjimais, ypač universiteto rektorium J. Kubilium, kurio tikimybių teorija yra žinoma ir Vakarų pasaulyje. Jis taipgi kalbėjo apie lietuvius studentus, jų mokslo salygas, jiems užkrautas prievoles ūkiuose. Buvo atsivežęs sukaktuvinį Vilniaus universiteto medalį, studentu laikraščių, apie 200 spalvotų Vilniaus vaizdų skaidrių. Vakaronei vadovavo "Ateities" klubo pirm. R. Bridžius.

JURGIO GLIAUDOS apsakymą "Neišniekintoji mirtis" paskelbė latvių savaitraštis "Latvija-Amerika", leidžiamas Toronte, pasinaudodamas Anšlavs Egličio atliktu vertimu į latvių kalbą.

MACMILLAN KNYGŲ LEIDYKLA Britanijos sostinėje Londone išleido 20-ją laidą muzikinės enciklopedijos — "The new Grove dictionary of music and musicians". Ją sudaro 20 tomų, turinčių po 900 psl., apimančių viso pasaulio muzikus. Pirmoji laida, pasirodžiusi 1878 m., turėjo tik keturis tomus. Naujosios laidos spausdinimą prižiūrėjo jauna muzikologė Mara Vilčinskienė. Ji ypač rūpinosi, kad straipsniuose apie lietuvių, latvių ir estų muzikus bei tų tautų muziką nebūtų klaidų, kad lietuvių kompozitorių pavardės, kūrinių ir vietovių pavadinimai enciklopedijon būtų įtraukti pagal lietuvių rašybos taisykles. Išsamų straipsnį apie tautinę lietuvių muziką enciklopedijai parašė Vilniuje gyvenanti muzikologė Jadvyga Čiurlionytė. Už penkerius metus trukusį darbą M. Vilčinskienė iš Macmillan leidyklos gavo $2.000 dovaną — pilną naujosios enciklopedijos laidą.

ROMO BARTUŠKOS NUOTRAUKŲ PARODĄ kovo 13-22 d.d. Čikagoje, M. K. Čiurlionio galerijoje, rengia Akademinio Skautų Sąjūdžio FSS Čikagos skyrius.

JAUNOJI SOL. MARYTĖ BIZINKAUSKAITĖ, gilinanti dainavimo studijas Bostone, kovo 21 d. dainuos metiniame Tarptautinio Instituto baliuje, kuris rengamas "Park Plaza" viešbutyje. Šis renginys sutraukia nemažą skaičių užsienio diplomatų, Bostono miesto ir Massachusetts valstijos diduomenės. Ji jau yra dainavusi Čikagoje, Bostono 350 metų sukakties minėjime prie šio miesto rotušės, o balandžio mėnesį koncertą turės Los Angeles mieste.

LIETUVIŠKOJI "GALERIJA" ČIKAGOJE vasario 27 — kovo 14 d.d. surengė čikagiečio dail. Vytauto Virkau darbų parodą. Jai jis buvo sutelkęs ape 20 didelių akrilinės tapybos kūrinių, sukurtų pastarųjų penkerių metų laikotarpyje. Jiems yra būdinga geometrinių figūrų sąveika su organiniais elementais. Debesys, jūros ir kiti vaizdai tampa dalimi didelės kompozicijos. Šiuose prizminių abstraktų ir natūralių formų deriniuose vyrauja švelnios pastelinės spalvos. Dail. V. Virkau yra gimęs Lietuvoje 1930 m., studijavęs Muenchene, Čikagos universitete, magistro laipsnį gavęs Čikagos meno institute. Savo pirmą parodą Čikagoje turėjo 1956. Nuo to laiko yra dalyvavęs daugelyje parodų ir už JAV ribų — Kanadoje, Jugoslavijoje, Portugalijoje, Šveicarijoje, Lenkijoje, Danijoje, Italijoje, Vengrijoje. Dail. V. Virkau yra sukūręs eskizų scenovaizdžiams, o grafikos srityje reiškiasi knygų iliustracijomis ir jį labiausiai išgarsinusiais knygženkliais, kurie buvo įjungti į daugelį tarptautinių parodų.

ARCHITEKTAS PETRAS · RIMGAUDAS KABAILA, pernai baigęs studijas New South Wales universitete, Sydnėjuje, gavo Australijos Lietuvių Fondo $500 premiją, kuri jam buvo įteikta Vasario 16 minėjime Sydnėjuje AL Fondo įgaliotinio B. Stašionio. Premiją jaunajam akademikui, gimusiam 1955 m. rugpjūčio 9 d. Melburne, laimėjo diplominiam darbui pasirinkta tema "Traditional Lithuanian Architecture", turėjusi net 267 puslapius. Už ją jis gavo bakalauro laipsnį su pagyrimu. Iš tikrųjų ta tradicinė lietuvių architektūra liečia tik medinius pastatus nuo senovės laikų iki dabarties. Savo įvade P. R. Kabaila pateikia nemažai duomenų apie Lietuvos istoriją, geografiją, lietuvių kalbos kilmę, senąją lietuvių tikybą, lietuvių tautos papročius. Kaimo pastatų skyriun yra įjungtos sodybos su namais, klėtimis bei kitais ūkiniais statiniais. Jų vaizdą atskleidžia iliustracijos. Baigminis skyrius tenka medinėms šventovėms, sinagogoms ir smuklėms. Trūksta tik medinėse statybose naudotų lietuviškų papuošalų. Atrodo, P. R. Kabaila savo diplominiam darbui stropiai rinko medžiagą, gerai susipažno su architektūros istorikų — J. Baršausko, F. Bielinskio, K. Šešelgio, K. Čerbulėno, V. Zubovo, J. Gimbuto moksliniais darbais.

ZIGMO ZINKEVIČIAUS "LIETUVIŲ KALBOS ISTORINĘ GRAMATIKĄ" Vilniuje išleido "Mokslo" ledykla. Pirmoji veikalo dalis nagrinėja lietuvių kalbos garsų ir morfologinių daiktavardžio formų sistemos raidą. Antroji dalis, jau atiduota leidyklai, apims kitų kalbos dalių morfologiją bei sintaksės pradmenis. Pirmosios šio veikalo dalies turinį "Literatūroje ir Mene" apibūdina kalbininkas Vytautas Ambrazas: "Lietuvių kalbos garsų ir formų istorija Z. Zinkevičiaus darbe išdėstyta labai nuosekliai. Įvade aptartas istorinės gramatikos objektas, šaltiniai ir metodologija, toliau pateikiama ligšiolinių tyrinėjimų apžvalga. Istorinės fonetikos skyriuje aprašytas lietuvių kalbos kirčiavimo sistemos susidarymas, priegaidžių kilmė ir raida. Toliau parodoma, kokiu būdu susiformavo dabartinė balsių, dvibalsių priebalsių bei mišriųjų dvigarsių sistema, apžvelgiami kiekvieno fonetinio vieneto istoriniai pakitimai nuo indoeuropiečių kalbų bendrystės laikotarpio ligi šių dienų. Istorinės morfologijos skyriuje aprašyta visų daiktavardžio gramatinių kategorijų ir formų kilmė, atskirų linksniavimo tipų raida ir jų tarpusavio sąveika, įgalinanti geriau suprasti ir dabartinės kalbos daiktavardžių kaitybą..." Svarbiu istorinės gramatikos šaltiniu Z. Zinkevičiui buvo jo dvi monografijos — "Lietuvių dialektologija" (1966) ir "Lietuvių kalbos dialektologija" (1978), nuodugniai išnagrinėjusios lietuvių kalbos tarmes.

ĮDOMŲ KONCERTĄ VILNIEČIAMS surengė vargonininkas B. Vasiliauskas, tarprespublikinio M. K. Čiurlionio konkurso laureatas, ir merginų choras "Liepaitės", vadovaujamas L. Palinauskaitės ir P. Vailionio. Koncertą pradėjo B. Vasiliauskas B. Borisovo trijų dalių "Pateitiniu koncertu", S. Vainiūno "Preliudu ir fuga", G. Kuprevičiaus "Pirmąja sonata vargonams". "Liepaičių" choras savo programon buvo įtraukęs K. Kavecko "Elegiją Liudvikui Rėzai", V. Barkausko "Tėviškės dvelkimą", A. Žigaitytės "Senelės pasaką", A. Budriūno harmonizuotą liaudies dainą "Koks ten lengvas poilsėlis", ištrauką iš J. S. Bacho kantatos "Febo ir Pano ginčas", D. Šostakovičiaus "Romansą", I. Stravinskio "Lydeką", ištraukas iš H. Purcellio odės "Ateikite pas mane, mano sūnūs" bei kitų kompozitorių kūrinius. Be abiejų vadovų, chorui dirigavo ir jaunosios jo chormeisterės — A. Steponavičiūtė, N. Timofejeva, H. Šečkuvienė.

KAUNO PAVEIKSLŲ GALERIJA surengė zoninę liaudies meistrų darbų parodą. Lankytojus žavėjo V. Sabataičio, P. Peleckio medžio drožiniai, O. Bakanauskienės lėlės, A. Didžgalvienės juostos, O. Pusvaškytės grafikos kūriniai.

MENO DARBUOTOJŲ RŪMUOSE Vilniuje sostinės gyventojai turėjo progą susitikti su poetu Eugenijum Matuzevičium. Jis kalbėjo apie literatūrinio savo darbo ištakas, skaitė kelis savo eilėraščius. Pagrindinis jų krūvis teko dramos aktorei Gražinai Urbonaitei. E. Matuzevičius taipgi yra pasižymėjęs ir kitų poetų kūrinių vertimais į lietuvių kalbą. Pradžia buvo padaryta su Puškinu, Lermontovu, Mickevičium, Slovackiu, Ševčenka, o vėliau žvilgsnis nukrypo į dabartinius latvių, rusų, gudų, ukrainiečių poetus. Vakarą gražiai jungė E. Matuzevičiaus eilėraštis "Budėkit, atminimai . . ."

MUZIKINIUS TREČIADIENIUS kauniečiams savo patalpose rengia viešoji J. Paleckio vardo biblioteka. Iniciatyvos prieš septynerius metus ėmėsi kaunietis kompoz. Giedrius Kuprevičius. Šiame laikotarpyje jau surengta šimtas muzikinių trečiadienių. Juose susipažinta su įvairiais muzikos žanrais. Bibliotekos lankytojams surengti susitikimai su kompoz. prof. E. Balsiu, Kauno muzikinio teatro vyr. dirigentu S. Domarku, varpų muzikos atlikėjais iš R. Vokietijos, lietuviais dainininkais, instrumentalistais, muzikologais. Ypatingo dėmesio susilaukė ciklai, skirti muzikos filosofijai, XX amžiaus kompozitoriams, M. K. Čiurlionio, Miko Petrausko, Kipro Petrausko, J. Švedo gimimo metinių minėjimai, muzikinių spektaklių aptarimai, naujų kūrinių perklausos.

ESTRADINIS VILNIAUS FILHARMONIJOS ANSAMBLIS, vadovaujamas M. Suraučiaus, vilniečius pakvietė į dviejų dalių koncertus, kuriuose netrūko "rock and roll" muzikos. Čia ypač išsiskyrė senosios šio stiliaus muzikos pynė "Mano mėlyni batai", tapusi įvadu į paties M. Suraučiaus kompoziciją "Velnių malūnas", kuriai jis panaudojo A. Baltakio "Baladę apie velnių malūną". Scenarijų buvo parašiusi I. Ašakaitė su koncerto rež. V. Kernagiu. Pastarasis atliko ir Fantomo vaidmenį. Ši koncerto dalis buvo susieta su vaidybiniais elementais, velnių malūnan atėjusio žmogaus lošimu kortomis, velniams kailio išvanojimu susilaukus pralaimėjimo. Pagrindinis ansamblio dainininkas yra jo vadovas M. Suraučius, kurio balse netrūksta vibracijos, primenančios estradinius užsienio dainininkus. "Velnių malūne" savo improvizacijomis pasižymėjo gitaristai A. Antanovas, A. Ivanauskas, neblogą įspūdį sudarė ansamblio grojimo bei vaidybos scenos. **V. Kst.**

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

DĖMESIO, LIETUVIAI!!!

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555
PRANAS KERBERIS namų 239-5923
ANTANAS GINIOTIS namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10 - 3
Antradieniais 10 - 3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10 - 8
Penktadieniais 10 - 8
Šeštadieniais 9 - 1
Sekmadieniais 9.30 - 1

MOKA UŽ:
90 dienų termin. indėlius 14 %
term. indėlius 6 mėn. 13¼ %
term. indėlius 1 metų 12½ %
term. indėlius 3 metų 12 %
pensijų s-tą 13 %
taupomąją s-tą 10¼ %
spec. taup. s-tą 13 %
depozitų-čekių s-tą 6 %

DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo 15 %
mortgičius nuo 14 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's checks). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West.
406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Sniegines ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Vokiečių futbolo klubo KSK komanda 1926 m. Kaune. Iš kairės (pradedant trečia eile): F. Toepffer, R. Raclauskas, E. Efischoff, A. Lingis, W. Kruck, H. Goetz, W. Felgenhauer, W. Toepffer, T. Buinevičius, W. Černis, A. Wagner. Globėjai: E. Foerster, W. Puskepalaitis, R. Gottkewitsch

Vokiečiai Lietuvos sporte

K. BARONAS

Daugkartinis Lietuvos futbolo rinktinės žaidėjas (atstovavo Lietuvai 29-niose rungtynėse) Fr. Tepferis Lietuvos vokiečių metraštyje "Heimatgruss" (Tėvynės sveikinimas) gan plačiai ir objektyviai aprašo mūsų krašto pirmuosius sportinius žingsnius.

Kaip futbolo mėgėjas, Lietuvos vokietis ilgiau ir sustoja prie futbolo, pažymėdamas, kad jau pirmaisiais nepriklausomybės metais gyvai pradėjo reikštis ir sportininkai, ypač lengvosios atletikos ir futbolo mėgėjai. Sportinis gyvenimas telkėsi Ąžuolyne ir Petersberge (?), kur lietuviai, vokiečiai, lenkai, rusai ir žydai puoselėjo jaunatvišku džiaugsmu kūno kultūrą. Nebuvo ten jokių rasinių nesusipratimų: geras sportininkas buvo gerbiamas ir laukiamas svečias. Nebuvo sporto aikščių su baltomis linijomis, nebuvo nusirengimo ir nusiprausimo kambarių, tačiau visus jungė magiškas žodis "sportas".

Jau 1921 m. buvo įsteigtas pirmas vokiečių klubas KSK. Tais pačiais metais ir lietuviai įsteigė LFLS ir Šančių "Kovą" (autorius kiek suklydo, kadangi LFLS buvo įsteigta 1920 m. — K. B.) bei futbolo lygą.

Lietuvių klubų žaidimo lygis buvo bent keliom klasėm žemesnis už vokiečių, nes pastarųjų eilėse buvo gerų futbolininkų ir lengvaatlečių. Paminėtinas ypač Eugenijus Fersteris, dalyvavęs 1912 m. Stockholmo olimpiadoje. Jis 1922 m. laimėjo lengvosios atletikos rungtynėse Kaune beveik visus bėgimus ir šuolį su kartimi.

Autorius tvirtina, kad vokiečiai buvo lietuvių sportininkų mokytojai. Nenuostabu, jei 1924 m. Paryžiaus olimpinėse žaidynėse daugumą Lietuvos futbolo rinktinės žaidėjų sudarė vokiečiai: Goetz, Wagner, Garbatscherski (Garbačiauskas?) ir kt.

Sportininkų skaičius KSK klube gerokai išaugo, prisijungus VDR (Verein der Reichsdeutschen — Reicho vokiečių draugija) nariams. 1925-1927 m. vokiečiai Lietuvos futbolo pirmenybėse dalyvavo net su keturiom komandom. Žymiausi Lietuvos futbolo rinktinės žaidėjai — Schukovski (Žukauskas?), R. Marcinkus, Antanas Lingis, R. Rackauskas buvę vokiečių klubo nariai, kur jie ir skynė pirmuosius laurų vainikus.

Futbolas Kaune populiarėjo (gaila, kad F. Tepferis, gyvenęs laikinoje sostinėje rašo Kowno — K. B.), rengiant tarpvalstybines rungtynes su Švedija, Suomija, Baltijos valstybėmis bei Baltijos taurės žaidynes.

Prisiminė F. Šepferis ir Klaipėdos vokiečių žaidėjus — brolius Gvildžius, Nopensą, Chmilevskį, Rutkovskį, žaidusius taip pat Lietuvos rinktinėje. Tarpvalstybinės rungtynės į futbolo stadijoną sutraukdavo 8000-10.000 žiūrovų.

Laikui bėgant, geri lietuvių kilmės žaidėjai paliko vokiečių KSK klubą, pereidami į sustiprėjusių lietuvių klubų gretas. KSK futbolo komandos žaidimo lygis silpnėjo, o lietuvių konkurencija darėsi vis stipresnė.

1925-26 m. įsisteigė antras vokiečių klubas "Kultus". Jo nariai daugiausia buvo Šančių vokiečiai ir tarnautojai bei darbininkai Šmito ir Tilmannso fabrikų. Savo buveinę "Kultus" buvo įrengęs vokiečių mokykloje Vytauto prospekte. Naujas klubas, be futbolo, puoselėjo stalo tenisą, gimnastiką, šachmatus, turėjo ir biblioteką.

KSK sportinis nuosmukis prasidėjo 1929 m., kai geriausi lietuviai žaidėjai paliko vokiečių klubo eiles. Dėlto KSK turėjo pasitraukti iš Lietuvos futbolo lygos. Tačiau vokiečiai, norėdami dar kartą stipriai atsistoti ant kojų, nutarė susijungti ir įsteigti iš dviejų klubų vieną — "KSK Kultus". Autorius mini 1930 m. balandžio 27 d. surengtas žaidynes, kai po pergalių prieš LFLS "Kovą", lenkų "Sportą" ir žydų "Makabi" buvo laimėta pirmoji vieta. Atrodo, kad tose žaidynėse ir sužibėjo maža vokiečių žvaigždutė, nes, kaip F. Tepferis prisipažįsta, "KSK-Kultus" nepasiekė Lietuvos futbolo lygos. Autorius kaltina Hitlerį ir Klaipėdos nacių teismą, nes anksčiau Reicho skirti pinigai vokiečių sportui Lietuvoje nuėjo kitiems tikslams. Savo gyvavimą "KSK-Kultus" užbaigė 1936 m., pasivadinęs "Olympia" klubu. Deja, "Olympia" niekuomet nepasiekė ankstyvesnių vokiškų klubų lygio.

Lietuvos vokietis truputį perdaug išaugština vokiečių klubų reikšmę ir jų augštą lygį, įrašydamas net tokią nesąmonę, kad Paryžiaus olimpinėse žaidynėse daugumą Lietuvos futbolo rinktinės žaidėjų sudarė vokiečiai. Jono Narbuto knygoje "Sportas nepriklausomoje Lietuvoje 1919-1936" 159 psl. randame tos futbolo rinktinės nuotrauką ir žaidėjų pavardes. Štai jos: Goetz, St. Sabaliauskas, Razma, J. Žebrauskas, Mikučiauskas, V. Balčiūnas, Juozapaitis, S. Garbačiauskas, Hardigsohn, Bartuška, Janušauskas. Taigi iš vienuolikos žaidėjų tik du vokiečiai — Goetz ir Hardigsohn!

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

doleriais daugiau už statinę naftos negu jai buvo siūloma. Vėliau per eilę metų albertiškos naftos kaina turėjo pasiekti 75 % pasaulinės kainos. Kanados energijos išteklių min. M. Lalonde pasirinko kitą taktiką. Albertos sulaikytos statinės naftos bus įsivežamos iš užsienio. Dienraščio pateiktais duomenimis, už statinę naftos kanadiškais doleriais Albertai mokama tik $17.75, o užsieniui — $43. Susidariusį kainos skirtumą turės padengti kainų pakėlimu naftos gaminių vartotojai. Vien tik 1981 m. šiam skirtumui padengti reikės $140 milijonų. Tai yra priedas prie ligšiolinės metinės $3,2 bilijono sumos šiam reikalui. Tiek kainuoja užsienio naftos kainų sulyginimas su kanadiška nafta. Bilijonai dolerių iškeliauja užsienin, o jų kažkodėl atkakliai gailima Albertai, kurios galutinis tikslas tėra gauti 75% pasaulinės naftos kainos.

Tokiame naftos sankirtyje min. pirmininko P. E. Trudeau vyriausybė staiga paskelbė aštuonerius metus trukusį tyrinėjimą. Jame teigiama, kad 1958-73 m., t.y. penkiolikos metų laikotarpyje, keturios tarptautinės didžiosios bendrovės sutartu kainų kėlimu iš naftos gaminių vartotojų Kanadoje ištraukė $12 bilijonų. Čia kalbama apie tų keturių bendrovių kanadiškus skyrius. Slapta sutartą bendradarbiavimą kainų kėlime visoms bendrovėms draudžia įstatymai. Šiuo atveju apkaltintom bendrovėm byla nekeliama, bet žadamas tik viešas jų nusikaltimų tyrimas, kuris bus pradėtas už poros mėnesių. Opozicinės partijos reikalauja teismo, jeigu iš tikrųjų yra įstatymų pažeidimo įrodymai. Apkaltintų bendrovių vadovybės tuos kaltinimus paneigė kaip nepagrįstus. Esą bendrovės jokių prasižengimų nėra padariusios.

- **Laisvos spaudos siekis — laisva Lietuva**

Ateitininkų žinios

Metinė Toronto ateitininkų šventė — gegužės 22-24 d.d. Penktadienį — laužas su programa (būrelių pasirodymai) bei vyno ir sūro vaišės. Šeštadienio rytą — paskaitos, po pietų — paskaitos globėjam, vadovam, tėvam, vakare — šokiai. Sekmadienį — Mišios ir agapė. Kaina visai programai — $5 (iš anksto įsigijus) arba $2 paskaitom, $4 šokiam.

Užgavėnių karnavale, kuris įvyko vasario 28 d. Lietuvių Namuose, studentai ateitininkai pardavinėjo pyragus. Jie yra dėkingi visiem, kurie parūpino pyragus ir padėjo išparduoti. Be to, buvo renkamos aukos ateitininkų laikraštėlio "Pirmyn Jaunime" studentų skyriui. Padėka aukotojams: Algirdui K. V., R. L. Underiams, Petrai Jankaitienei, A. Lapinskui, Nelei Strazdas.

Studentų ateitininkų susirinkimas — kovo 15, sekmadienį, 11.30 v.r., Prisikėlimo Parodų salėje. Kalbės anglų kalba krikščionių vienybės temaD. Posterski.

Studentų ateitininkų kandidatų kursai bus gegužės 8-19 d.d. (ne gegužės 1-3 d.d.). Penktadienį bus kandidatų susipažinimo vakaras, šeštadienį — paskaitos ir diskusijos, sekmadienį — pokalbis tik su kandidatais. Siemet į kandidatų iškilmes kviečiami ne tik studentai ateitininkai, besiruošiantys įžodžiui, bet ir visuomenė, kuri domisi ateitininkų veikla.

Studentų ateitininkų susirinkime kovo 1 d. dalyvavo 10 narių. Buvo aptarta metinės šventės ir kandidatų kursų programa, laiškų rašymas sovietų kaliniams lietuviams, išklausyta V. Kolyčiaus paskaita apie tikėjimą. **R.**

Jaunučių ateitininkų susirinkimas — kovo 14, šeštadienį, 1 v.p.p., ateitininkų kambaryje Prisikėlimo parapijoje.

Moksleiviai ateitininkai pardavinės pyragus kovo 15 d. didžiojoje Prisikėlimo salėje po 10 v. Mišių. Surinkti pinigai — Lietuvos kalinių šalpai.

Jaunesniųjų ateitininkų susirinkimas — kovo 21 d., 1 v.p.p. pas seseles, 57 Sylvan Ave.

Skautų veikla

• Šv. Kazimiero šventė kovo 1 d. Prisikėlimo šventovėje pradėta iškilmingomis pamaldomis, kuriose organizuotai dalyvavo "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai su vėliavomis. Pamaldų metu "Rambyno" tunto dvasios vadovui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, rajono vadeivos — s. L. Gvildienė ir v.s. L. Kalinauskas įteikė tautiniais ir skautiškais ornamentais išaustą stulą kaip padėką už visokeriopą paramą jaunimui. Po Mišių jau užė visos salės, pilnos Kaziuko mugės lankytojų, kurių šiais metais buvo labai daug. Per keturias valandas buvo viskas išpirkta, visos loterijos išbandytos, visi valgiai išragauti. Draugovės papildė savo iždus ir dėkoja visiems už malonų dėmesį skautų-čių reikalams.

• Premijuoti trys gražausi Kaziuko mugės paviljonai: I v. Gedimino dr-vė, II v. "Dainos" dr-vė, III v. "Rūtos" dr-vė. Pasipuošimų tema buvo — stovykla.

• Draugininkių kursai — kovo 14-15 d.d. Registracija šeštadienį, 9 v. r. Kursams vadovaus v.s. L. Milukienė iš Nujorko, buv. LSS tarybos pirmijos pirmininkė.

• Kovo 29 d., 11 v.r., skautų būkle šaukiamas svarbus vadovų-vių pasitarimas šios vasaros rajono stovyklos reikalais. Dalyvaus Montrealio, Hamiltono, Londono vadovai-vės. Sueigą šaukia Kanados rajono vadas.

• Toronto skautininkių sueiga — kovo 17 d., 7.30 v.v., skautų būkle. Bus svarbūs pranešimai.

• Toronto skautininkai į savo metinę sueigą renkasi kovo 22 d., 3 v. p.p., pas jūr. s. Alg. Empakerį, 35 Alaumead Cres., Islington; tel. 622-5142.

• Gautas "Kvieslys" į 1981 m. LSS suvažiavimą. Jame gali dalyvauti visi LSS nariai-rės, sulaukę registravimosi dieną 18 m. amžiaus, užsimokėję nario mokesčius už 1979-80-81 m. ir išbuvę nariais-rėmis bent 2 metus. Registracijos mokestis $4 siunčiamas suvažiavimo prezidiumo pirmininkės adresu:

S. fil. Liuda Rugienienė, 30717 Lund Dr., Warren, Mich. 48093 Tel. (313) 573-9448.

Tuntininkai-kės iki kovo 15 d. pristato sąrašus. Dalyvių registracija pradedama balandžio 30 d. Visų vadovų-vių pareiga dalyvauti šiame suvažiavime, pasisakyti rūpimais klausimais ir išrinkti naują vadovybę.

Č. S.

A. E. LePAGE
Daiva T. Dalinda, B. A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
• Nemokamas namo įkainojimas •
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1576 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 537-3431
Namų 494-0605

TRADE WINDS MOTEL
10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA
Tel. (813) 360-0490
Savininkė RŪTA KRIAUČIŪNAITĖ,
Kanados lietuvaitė, kviečia tautiečius atsilankyti. Motelis gražiai įrengtas, vėsinami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

AL GARBENS
REAL ESTATE LTD.
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 489-1543.
Alfonsas Garbenis jums sąžiningai patarnaus parduodant ar perkant nekilnojamą turtą, tvarkant mortgičių reikalus, įkainojant namus ir t.t.

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:
14 % už 90 dienų term. indėl.
13¼% už 6 mėn. term. indėlius
12½% už 1 m. term. indėlius
12 % už 3 m. term. indėlius
13 % už pensijų ir namų planą
13 % specialią taup. sąsk.
10¼% už taupymo s-tas
6 % už čekių -s-tas (dep.)

IMA:
15% už asm. paskolas
14% už mortgičius

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartamentai • Kondominiumai • Nuomojimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813)360-2448 • Vakare (813)367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

AUTOMOTIVE FIBERS
visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Islington, Ont. M8W 3R3
Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Priimame siuntinių užsakymus.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu); šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
Telefonas 531-3098
Savininkai S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5
FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

WINNIPEG, MANITOBA

NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO SUKAKTIS. Šiai šventei ne tik oras buvo labai gražus ir šiltas, bet ir Vasario 16-tos minėjimas buvo gerai paruoštas ir puikus.

Šventė pradėta pamaldomis mūsų jaunučių chorui giedant "Pulkim ant kelių". Kun. J. Bertašiaus pamokslas buvo pritaikintas šiai dienai, o Mišių metu giedojo viešnia iš Čikagos sol. Roma Mastienė. Jai vargonais akompanavo D. Januškaitė. Viena giesmė "Paklydėlis" yra sukurta, rodos, 1952 m. winnipegiečių: žodžiai — K. Strikaičio, muz. P. Šopagos.

Po pamaldų visi rinkosi į šventovės salę. Vėl susirinko daug žmonių, jų tarpe nemažai jaunimo. Apylinkės valdybos pirm. J. Grabys pradėjo minėjimą žuvusių už Lietuvos laisvę ir dar gyvų, čia esančių savanorių, pagerbimu. E. Sarauskienė, pradėdama paskaitą dar kartą pakvietė visus susirinkusius ypatingą pagarbą atiduoti visiems neišvardintiems kovotojams už mūsų tėvynės laisvę. Ji papasakojo, kaip dabar Lietuvoje ši šventė švenčiama. Trumpai palietė dabartinę padėtį Lenkijoje, kuri vis dar yra šovinistiška kaimyninių valstybių atžvilgiu.

Meninėje dalyje pasirodė R. Mastienė, operos solistė — mezzo sopranas. Ji yra koncertavusi daugelyje kraštų, atlikusi Vandos vaidmenį neseniai pastatytoje "Čičinsko" muzikinėje dramoje.

Gana ilgoje pirmoje dalyje solistė padainavo lietuvių kompozitorių kūrinius. Dainos skambėjo gražiai, bet, kaip dauguma lietuvių dainų, liūdnokai. Solistė parodė gilų įsijautimą ir nuoširdumą kiekvienoje dainoje. Labiausiai publika plojo už jos, kaip pati solistė sakė, profesijos motto daina "Dainos gimimas" (muz. Budriūno).

Koncerto pertraukos metu mūsų jaunimas, vadovaujamas J. Valaičio, pašoko tris tautinius šokius. Ypatingai patrauklus buvo naujai išmoktas šokis "Landytinis".

Antroje programos dalyje solistė dainavo svetimų muzikų sukurtas dainas. Čia R. Mastienė pasirodė su savo stipriu, gražiai valdomu balsu. Publika jai atsidėkojo ilgu plojimu. Pagaliau solistė, pati vadovaudama, įjungė visus dalyvaujančius dainai "Lietuva brangi". Šio koncerto metu jai akompanavo Moreen Sloker.

Po programos buvo jaukūs užkandžiai ir pašnekesiai.

PRIE ĮĖJIMO buvo renkamos aukos Tautos Fondui ir šio minėjimo išlaidoms padengti. Aukojo $50: M. Januška; $20: V. Januška, P. Liaukevičius, M. Šarauskas; $10: J. Demereckas, A. Balčiūnas, E. Fedaras, J. Mikalauskas, E. K. Kalasauskas, Pestrak, J. Timmerman, M. Timmerman, J. Grabys, kun. J. Bertašius, Grigo, V. Liaukevičius, V. Jančiukas, D. Januškaitė, J. Liaukevičius, A. Kuncaitis. $5: O. Demereckienė, V. Zavadskienė, P. Ziminskas, L. Stanius, J. Driaunevičius, V. Giedraitis, Malaškevičius, J. Mališkauskas, S. Romančiauskas, V. Kriščiūnas, V. Stankevičius, Samulaitis, H. Blažys, Jasiulionis, V. Dargužas, K. Strikaitis, V. Rutkauskas, K. Blažys; $4: V. Morozas; $3: P. Jurgelevičius, E. Pranevičienė, R. Stankevičius, M. Januška; $2: Novik, Vidrikas, Samulaitis, V. Šerkšnys, E. Urniežienė, J. Rimkus, S. Bartininkas, L. Bartininkas, P. Bagdonas, J. Bėžys, Juška, D. Skolny, M. Januška; $1: P. Grining, K. Beniušis, Beniušienė, K. Steponavičius, Radzevičius, Novogrodskis, vienas nežinomas.

Visiems aukojusiems KLB Winnipego apylinkės valdyba dėkoja.

STAIGIAI IR NETIKĖTAI sausio 23 d. mirė tik 67 metų sulaukęs Juozas Butkevičius. Lietuvoje tarnavo policijoje. Po II D. karo su kitais emigrantais atvažiavęs į Kanadą, dirbo miškuose (ilgiausiai Valora, Ont.). Baigęs tą darbą, vedė ir išėjo ūkininkauti į Carberry, Man., čia vadinamam lietuviškam kaime, nes tose apylinkėse gyveno daug lietuvių ūkininkų. A.a. Juozas buvo darbštus ir nuoširdus padėjėjas savo kaimynams, talkos ar reikalo atveju. Taip pat visada jautėsi esąs lietuviu ir, nors nuo Winnipego miesto jį skyrė per 130 km, dažnai dalyvaudavo lietuviškuose parengimuose.

Jo laidotuvėse Carberry, Man., dalyvavo kun. J. Bertašius ir nemažai jo draugų bei tautiečių.

Tebūna jam lengva Kanados žemė, kurią jis taip mielai pureno savo ūkyje. **Ev. f.**

Edmonton, Alberta

NAUJA APYLINKĖS VALDYBA. Išrinkta tokios sudėties KLB Edmontono apylinkės valdyba: pirm. inž. Algis Čepas, vicepirm. Linas Ciplijauskas, Lietuvių Namų vedėjas Algis Karosas, sekr. Nijolė Karosaitė, "Heritage Days" koordinatorė — Irena Balutytė, ižd. Hanna Kasperavičienė.

NUMATYTI RENGINIAI. Naujoji apylinkės valdyba šiais metais yra suplanavusi šiuos renginius: kovo 18 d. — vyno ir sūrio vakarą lietuvių jaunimui; balandžio 5, sekmadienį, lietuvių pamaldas, kurias laikys kunigas iš Toronto; gegužės 9 — Motinos Dienos minėjimą, rugpjūčio 2-3 d.d. "Heritage Days", rugpjūčio 16-22d.d. KLJS Vakarų Kanados stovyklą Pigeon Lake, Alberta.

ATVYKSTANTIEMS Į EDMONTONĄ. Naujai atvykstantys lietuviai į mūsų miestą kviečiami kreiptis į apylinkės valdybos pirmininką A. Čepą šiuo adresu: 309-10610-87 St., Edmonton, Alta T5H 1N8. **Inf.**

Šypsenos

Svarbu pagarsėti

Bernard Shaw ėmė girtis, kad jis rašo tik genialius kūrinius. Jo bičiulis pastebėjo:

— Gerai, bet juk vienas tamstos veikalas buvo nušvilptas Londone, Berlyne, Niujorke ir Romoje.

— Taip, — atsikirto rašytojas. — O kas kitas pasaulyje gali pasigirti tokiu pagarsėjimu?

Išsipagiriojimas

Baliui baigiantis, vienas šlitiniuojantis svečias kreipiasi į padavėją:

— Esu perdaug paėmęs, o čia reikia automobiliu namo važiuoti. Atnešk man ką nors tokio, nuo ko greit išsipagiriočiau!

— Su dideliu malonumu, ponas. Tuojau atnešiu sąskaitą!

Teisme

— Kaltinamasis, jūs tvirtinate, kad kaltintojui tik pomidorais trenkėte į galvą?

— Taip, pone teisėjau!

— Bet kaip tada išaiškinti tokį didelį guzą nukentėjusio galvoje?

— Matote, pomidorai buvo stiklinėje. . . Parinko **Pr. Alš.**

Išrinkime į Ontario parlamentą

advokatą Petrą ŠIMONĖLĮ,

LIBERALŲ PARTIJOS KANDIDATĄ

HIGH PARK - SWANSEA apylinkėje

Būstinė: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ontario

tel. 535 - 9031

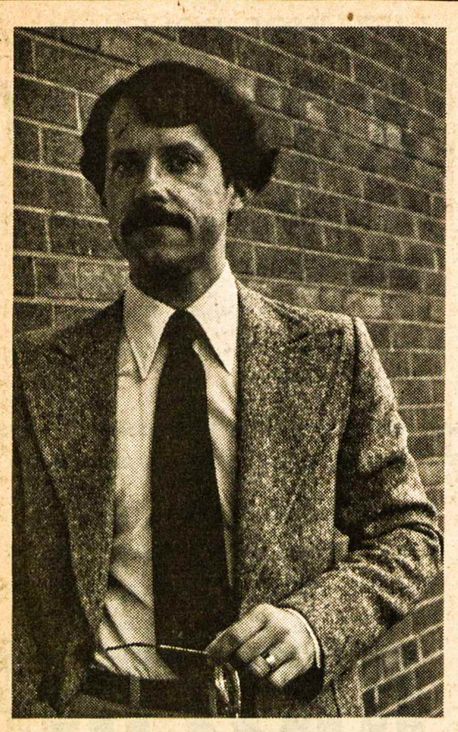

Bankelio susirinkimas

Metinis Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo susirinkimas įvyko š. m. kovo 8 d. parapijos salėje. Susirinkimą pradėjo pirm. S. Čepas, prisimindamas 20 narių, kurie mirė 1980 m., o kun. A. Simanavičius sukalbėjo maldą.

Pirm. S. Čepas pasidžiaugė, kad ir praėjusiais svyruojančios ekonomijos metais kredito kooperatyvas padidėjo $1.7 milijono. Dalis narių susidomėjo bendrovių skelbiamomis didelėmis palūkanomis. Kaikurie tėn prarado net ir indėlius, nes bendrovės apgaulingai bankrotavo. Paskolų nekilnojamam turtui sumažėjo, nes daugelis tokiom didelėm palūkanom prisibijo imti. Visos paskolos buvo mokamos tvarkingai ir nė vienos nereikėjo nurašyti. Per visą kooperatyvo veiklos laiką (18 metų) buvo nurašyta tik viena paskola $287, kuri buvo išieškota privačios bendrovės, bet ją visą paėmė atlyginimui už išjieškojimą.

Metai subalansuoti su mažu pelnu, nes buvo išmokėtos didelės palūkanos už indėlius, kai dalis nekilnojamo turto paskolų moka žymiai mažesnes palūkanas. Sumažėjus pelnui, valdyba skyrė mažesnes aukas kultūrinei lietuvių veiklai. $500 gavo 16 Vasario gimnazija, o kitos organizacijos — po $300-$100. Iš viso duota $3,800.

Ižd. J. Palys perskaitė metinį balansą, kuris buvo $19.372.132. Už indėlius išmokėta $1.728.-923, įvairūs atlyginimai siekė $120.000.

Paskolų komisijos pirm. R. Kuliavas pranešė, kad 1980 m. buvo patvirtinta $3.529.730 paskolų. Revizijos k-jos pirm. D. Keršienė pranešė, kad visi dokumentai ir knygos vedami tvarkingai. Ji išreiškė padėką valdybai, vedėjui ir tarnautojams. Samdomas revizorius paskaitė aktą, kuriame pagyrė kooperatyvo sąskaitybą.

Diskusijų metu buvo iškelta keletas nereikšmingų klausimų. Susirinkimas patvirtino balansą ir tą patį revizorių šiems metams. Taip pat patvirtino siūlomus dividendus už šėrus $1553 paskirti šeštadienio lietuvių mokyklai. Tai jau daroma kelinti metai.

Valdybos ir komisijų narius, kurių buvo pasibaigusi kadencija, susirinkimas vėl perrinko trejiem metam, tik atsisakiusio kandidatuoti valdybos nario K. Čepaičio vieton išrinktas Vidas Vaičiūnas.

1980 m. buvo 3141 narys, kuriems patarnavo kooperatyvo vedėjas R. Underys, penki nuolatiniai ir keturi nenuolatiniai tarnautojai.

Kaikurie nariai laimėjo loterijos būdu premijas už dalyvavimą susirinkime. Iš viso dalyvavo 297 nariai. Susirinkimas baigėsi rekordiškai per vieną valandą ir penkias minutes. Po to sekė vaišės.

V. Matulaitis

PRANEŠIMAS

LIETUVIŲ NAMŲ NARIAMS

Pranešame, kad TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ ir "LABDARA FOUNDATION" NARIŲ METINIS-VISUOTINIS SUSIRINKIMAS yra šaukiamas 1981 m. **kovo 22, sekmadienį, 3 val. po pietų,** Lietuvių Namuose, Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario.

SUSIRINKIMO DARBOTVARKĖ

1. Susirinkimo atidarymas
2. Prezidiumo sudarymas —
   a. susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus,
   b. mandatų, nominacijų ir balsų skaičiavimo komisijų
3. Praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas
4. Valdybos pranešimai: a. pirmininko, b. iždininko, c. visuomeninės veiklos komisijos, d. statybos komisijos
5. Revizijos komisijos pranešimas
6. Revizoriaus (auditor) pranešimas
7. Diskusijos dėl pranešimų
8. 1980 metų apyskaitų tvirtinimas
9. 1981 metų sąmatos tvirtinimas
10. Revizoriaus (auditor) tvirtinimas
11. Valdomųjų organų rinkimai: a. valdybos (penki nariai), b. revizijos komisijos (vienas narys).
12. Einamieji reikalai — sumanymai ir rezoliucijos
13. Susirinkimo uždarymas

Šiais metais į Lietuvių Namų valdybą bus prirenkami penki nariai. Iš valdybos išeina: V. Dauginis, S. Kuzmas, H. Lapas, A. Pacevičius ir J. Slivinskas. Į Lietuvių Namų revizijos komisiją bus renkamas vienas narys. Iš revizijos komisijos šiais metais išeina B. Saplys.

Lietuvių Namų valdyba siūlo, kad nariai gautų iš nominuoto kandidato-ės raštišką sutikimą. Tam yra paruoštas specialus blankas, kurį nariai gali gauti Lietuvių Namų raštinėje arba sekmadienio popietės metu. Be to, valdyba siūlo, kad kandidatų-čių siūlytojai (nemažiau kaip du nariai) pasirašytų nominacijos blanką ir įteiktų metinio susirinkimo metu nominacijų komisijai.

Lietuvių Namų valdyba

1981 metų ekskursijos į Vilnių ir kitus Europos miestus

1.	Gegužės	12
2.	Gegužės	26
3.	Birželio	17
4.	Liepos	15
5.	Rugpjūčio	12
6.	Rugsėjo	2
7.	Rugsėjo	16
8.	Rugsėjo	30

Ekskursijas galima pasirinkti 8 dienų arba dviejų savaičių. Grįžimą galima sutvarkyti individualiai nuo 7 iki 30 dienų. Aštuonių dienų ekskursija kainuoja $1,365.00

Smulkesnių žinių teirautis žemiau nurodytu V. BAČĖNO adresu ir telefonu

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO ONT

Metinį savo koncertą "Gintaro" ansamblis surengė kovo 8 d. Toronto Lietuvių Namų salėje, kuri buvo pilnutėlė žiūrovų. Jie, patogiai sėdėdami prie stalų, gėrėjosi visų pirma labai punktualia programos pradžia ir sklandžiai sudėta įvairių šokių pyne, trukusia tik vieną valandą. Programoje dalyvavo visa spalvingoji gintariečių armija, pradedant jaunučiais ir baigiant vyriausiais šokėjais. Viena grupė pasirodė ir su humoristiniu šokiu Gaidys, prajuokinusiu žiūrovus. Programą papuošė įvairino gausus dainininkių vienetas, vadovaujamas G. Paulionienės. Jis atliko net keletą lietuviškų dainų, lydimas gitaros ir protarpiais akordeonų. Koncertui daug padėjo gintariečių orkestrėlis, davęs labai aiškų taktą šokėjams. Kaip pradžioje, taip ir koncerto pabaigoje bendrame šokyje pasirodė visi šokėjai, vos tilpę scenoje ir salėje. Programos pranešėja buvo B. Nakrošiūtė.

Koncerto pabaigos žodį rengėjų vardu tarė p. Radzevičius, pakvietęs scenon "Gintaro" mokytojas: L. Kaminskienę, G. Visockytę, R. Grigaliūnaitę, I. Grabošaitę-Ross, G. Paulionienę, vyr. vadovę R. Karasiejienę. Jos buvo pagerbtos ne tik gėlėmis, bet ir kitomis dovanomis. Taip pat buvo iškviesti scenon orkestro nariai: Ž. Šilininkaitė, J. Balaišis, R. Punkrys, A. Kaminskas, C. Gaudy, A. Kairys. Jie irgi buvo apdovanoti gėlėmis.

"Atžalyno" vardu gintariečius pasveikino jo atstovas E. Pamataitis.

Po meninės programos gausūs koncerto dalyviai vaišinosi kava, pyragaičiais ir dalyvavo loterijoje.

Per "Gintaro" koncertą kovo 8 d. L. Namuose laimėję "Bay Travel" kelionių įstaigos kuponus prašomi kreiptis į Hildą Simanavičienę tel. 231-5706.

Vasario 16 proga iš Jeruzalės buvo gauta telegrama, skirta Kanados Lietuvių Bendruomenei (žiūr. "TŽ" 1981 m. 8 nr.). Paaiškėjo, kad jos autoriai yra žurnalistas Z. Česna, gyvenantis Izraelyje, ir adv. A. Epsteinas, gyvenantis Toronte. Pastarasis tuo metu lankėsi Jeruzalėje. Jis palaiko glaudžius ryšius su lietuviais, ukrainiečiais ir kitomis tautybėmis.

Patikslinimas. "TŽ" š.m. 9 nr. žinutėje "Atšventus Vasario 16" vieton praleistos eilutės yra patekusi kitos žinutės eilutė ir iškreipusi prasmę. Turėjo būti: "Atšventus Vasario 16, gautas VLIKo pirm. dr. K. Bobelio atsišaukimas . . ."

Aleksandras Žaliauskas, 9 m. amžiaus, vasario 28 d. dalyvavo Amerikos prieauglio klasės lengvosios atletikos pirmenybėse Ann Arbor Michigan State universitete. Jis rungtyniavo iki 10 m. klasėje ir laimėjo dvi pirmas vietas — šuolyje 4.12 metrų ir į augštį 1.12 metrų. Antrą vietą laimėjo 60 jardų bėgime per 8.28 sek. ir trečią vietą 220 jardų per 32.19 sek. Dalyvavo 400 vaikų iš įvairių Amerikos klubų. Paskelbus laimėtojų pasekmes, paaiškėjo, kad Aleksandras buvo vienintelis laimėtojas iš Kanados ir vienintelis lietuvis.

Ottawa, Ontario

GAVĖNIOS SUSIKAUPIMAS bus kovo 22, sekmadienį, 1 v.p.p., lenkų katalikų šventovėje. Išpažinčių bus klausoma pusvalandį prieš Mišias. Pamokslas ir Komunija — Mišių metu. Susikaupimui vadovaus kun. Pr. Gaida iš Toronto. Vietos lietuvių kapelionas kun. dr. V. Skilandžiūnas kviečia visus lietuvius katalikus šiame susikaupime dalyvauti. **Kr.**

Tillsonburg - Delhi, Ontario

PAMINĖTA LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖ 63-ČIOJI SUKAKTIS. 1981 m. vasario 22, sekmadienį, dalyvaujant šauliams su vėliavomis, minėjimas pradėtas Šv. Kazimiero šventovėje pamaldomis, kurias atnašavo kun. klebonas L. Kemešis. Pamokslą pasakė kun. dr. J. Gutauskas. Choras ir pamaldose dalyvavę žmonės sugiedojo Marijos giesmę.

Po pamaldų žemutinėje parapijos patalpoje oficialų minėjimą pradėjo ir supažindio su paskaitininke KLB apylinkės pirm. Stasys Beržinis. Paskaitininkė — jaunosios kartos KLB krašto valdybos pirmininkė teisininkė Joana Kuraitė, apžvelgusi dabartinę Lietuvos okupaciją, kreipėsi į jaunimą, kviesdama jungtis į lietuviškas organizacijas, palaipsniui pakeičiant vyresniosios kartos veikėjus, ir dirbti Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymui.

Minutės susikaupimu pagerbti žuvę dėl Lietuvos laisvės ir sugiedotas Lietuvos himnas. Nijolė Vytaitė, Ramunė Jauneikaitė ir Rita Amilott padeklamavo patriotinių eilėraščių. Buvo renkamos aukos Tautos Fondui — VLIKo veiklai ir Bendruomenės reikalams.

Vasario 21, šeštadienį, Emos ir Broniaus Gudinskų rezidencijoje R. R. 1. Simcoe, Ont., daulyvaujant per 70 kviestinių svečių, kurių daugumą sudarė giminės, atšvęstas Gudinskų sūnaus Jono gimtadienis, įteikta dovanų ir sugiedota "Ilgiausių metų". Ta proga buvusi Kauno ir Šiaulių teatro aktorė Elena Vilimaitienė padeklamavo keleta patriotinių eilėraščių, skirtų Lietuvos nepriklausomybės sukakčiai. Tai buvo lyg ir išvakarės Lietuvos nepriklausomybės minėjimo.

Stepas Jakubickas

MAE-LAINE BRIDALS

Yra pasiruošusi jums patarnauti gražiausiais pavasario bei vasaros vestuviniais drabužiais — nuotakų, pamergių ir kasdienine apranga.

Krautuvė atidaryta: nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 9 v.v., šeštadieniais 9 v.r. — 6 v.v.

1603 Clarkson Rd. N.
Mississauga, Ontario
(Clarkson Rd. Plaza)

Telefonas 823-5960
Kreipkitės: Mrs. Ona Stončius

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
• NAMAI • ŪKIAI • ŽEMĖ
TONY GENYS 231-2839
VACYS ŽIŽYS 232-1990
Įstaigos (416) 233-3323

DRAUDA
BALIO MASKELIŪNO INSURANCE AGENCY LTD.
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Advokatas PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B.
3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5
Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 249-2637

Advokatas Algis S. Pacevičius,
B.Sc.,LL.B.
2299 Dundas St. W.,
suite 303
Toronto, Ontario
M6R 1X7
(Kampas Bloor ir Dundas St.)
Telefonai:
įstaigos (416) 537-2643
namų 233-0303

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR
DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p,
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Pelenų Dieną pamaldas laikė ir pamokslą apie Tikinčiąją Lietuvą pasakė kun. K. Pugevičius, religinės šalpos reikalų vedėjas iš Niujorko.

— Pirmoji religinio būrelio rengta paskaita Šv. Rašto tema Pelenų Dienos vakarą susilaukė gausių klausytojų. Sekanti paskaita — kovo 11, trečiadienį, 7 v.v., parapijos salėje.

— A.a. Juozas-Petras Belickas Bellis mirė kovo 3 d. Palaidotas kovo 6 d. iš Lietuvos Kankinių šventovės lietuvių kapinėse.

— Sutvirtinimo sakramentas bus teikiamas š.m. balandžio 26, sekmadienį, 11 v. Mišių metu. Pakviestas vysk. V. Brizgys.

— Kapinių aptvėrimui aukojo $100: Ričardas Dirvelis, T. A. Bilda iš Hamiltono; $10: P. Abartis iš Hamiltono.

— Salių prižiūrėtoju pakviestas Juozas Grybas, kuriam talkina ir p. Irena Grybienė.

— Mišios kovo 15, sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Florentiną Prechtienę, 11 v.r. už a.a. Liudą Stadį.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Antradienį, 8 v.v., tarybos posėdis.

— Trečiadienį, apie 5 v.p.p., konfirmandų pamoka Mississaugoje.

— Ketvirtadienį — krikšto pamoka.

— Pirmadienį, 7.30, choro repeticija.

— Prisiminimas: Karienė, Kazakevičienė ir Beržanskienė su šeimomis — jų mylima mamyte a.a. Johanna Kerejeviene, kuri mirė kovo 8 d., būdama 90 metų.

— Mississaugoje mirė a.a. Jonas Petersonas, būdamas 77 m. amžiaus, po ilgos ligos. Paliko liūdinčius gimines: seseris I. Žalpienę, M. Stankienę, Oną Klibingienę, M. Ilmonienę; brolius Gustavą, Ričardą, Juozą; kitą plačią giminę, jų tarpe M. Marcienę, R. Dirvelį. Po gedulingų pamaldų velionis palaidotas lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Lietuvių Namų žinios

— Tradicinis Užgavėnių karnavalas buvo surengtas vasario 28, šeštadienį, Mindaugo ir Mortos menėse. Užgavėnių popietėje dalyvavo per 300 jaunimo ir senimo. Veikė 7 organizacijų įrengti paviljonai ir vaikų darželio paišybos darbų parodėlė. Popietės meninę programą atliko vaikų darželio auklėtiniai ir jauniausieji "Atžalyno" šokėjai. Kaukių vakaras buvo skirtas suaugusiems, kuriame dalyvavo per 300 svečių. Meninę programą atliko vyresnieji "Atžalyno" šokėjai, po kurios vyko šokiai, dalyvaujant jaunimui su maskaradine apranga. Premijas už kaukes ir drabužius laimėjo: "Liūtas" — J. Lukoševičiūtė $100, "Juokdarys" — Kaknevičius $75, "Drakula" — Dreišeris $50 ir "Peteliškė — Siminkevičienė $25.

— LN visuomeninės veiklos komitetas kovo 5 d. posėdyje nutarė rengti Velykų stalą balandžio 26, Atvelykio sekmadienį, Mindaugo menėje.

— LN Moterų Būrelis rengia Irenos Mickūnienės meno darbų parodą balandžio 25-26 d.d. LN Gedimino pilies menėje.

— LN Moterų Būrelio narių susirinkimas — kovo 29, sekmadienį, 2 v.p.p., posėdžių kambaryje apsvarstyti Velykų švenčių renginių.

— LN Vyrų Būrelio tradicinis pobūvis įvyks kovo 14, šeštadienį, 7 v.v., Gedimino pilies menėje. Vakarienė ir gėrimai — $10. Kviečami nariai ir svečiai.

— "Speakup" laikraščio rėmėjai pakvietė dr. A. Štromą iš Anglijos į rengiamą spaudos vakarą kovo 28, šeštadienį, 7 v.v. LN Vytauto D. menėje, kuriame jis skaitys paskaitą apie spaudos reikšmę kovoje dėl Lietuvos laisvės.

— Kovo 1, sekmadienį, Mortos menėje adv. A. Puteris skaitė paskaitą apie palikimus ir testamentus. Dalyvavo per 80 vyresnio amžiaus klausytojų, kurie diskusijose domėjosi apie palikimų pervedimą giminėms Lietuvoje.

— Kovo 15, sekmadienį, 3 v.p.p., posėdžių kambaryje šaukiamas Toronto lietuvių filatelistų susirinkimas rengiamos parodos reikalams aptarti.

— Metinis LN narių susirinkimas — kovo 22, sekmadienį, 3 v.p.p., Mindaugo menėje. 1980 m. LN turėjo pajamų $458.729, išlaidų — 383,-221, pelno — $75,508.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Gavėnios metu Kryžiaus Keliai penktadieniais 7 v.v. ir Mišios; kiekvieną dieną Mišios 9.30 ryto; paskaitos Šv. Rašto temomis bus kovo 10, 17, 24 ir balandžio 7 d.d. Parodų salėje 7 v.v. Rekolekcijos prasidės kovo 29 d.

— Metinis parapijos susirinkimas — balandžio 5, sekmadienį. Nominacijų komisija, į kurią įeina E. Čižikienė, A. Bumbulis ir L. Baziliauskas, renka kandidatus į parapijos tarybą. Bus renkama 10 naujų tarybos narių. Norintieji kandidatuoti ar siūlyti kitus prašomi pranešti nominacijų komsijai. Sąrašas bus atviras ir susirinkimo metu.

— Bilietai į parapijos vakarienę kovo 29 d. platinami sekmadieniais po 10 ir 11.30 v. Mišių salėje, šiokiadieniais — parapijos raštinėje. Kaina — $15 asmeniui, pensininkams ir studentams $13.

— Ekskursijos į Šv. Žemę, Romą ir Asyžių planas sudarytas ir atspausdintas. Jį galima gauti klebonijos raštinėje. Ekskursija įvyks rugsėjo 13-26 d.d. Norintieji vykti malonėkite nedelsdami užsirašyti, kad galėtume padaryti visas rezervacijas ir gauti geresnes vietas. Dviejų savaičių kelionė su maistu, viešbučiais ir visais patarnavimais — $2,229.

— Parapijai ir skoloms mokėti aukojo: J. A. Peseckai $100, J. M. Astrauskai $80, V. D. Šaltmirai $50, J. B. Stalioraičiai $50, E. A. Zubriai $50, V. Rupkalvienė $50, P. K. Šukevičiai $50, J. B. Jonynai $30, E. Mačionienė $30, V. K. Naruševičiai $30, J. K. Janulaičiai $30, S. Martinaitienė $25, V. O. Skukauskai $25, K. S. Pivorai $25 ir kiti — po mažiau.

— Lietuvos religinei šalpai aukos mūsų parapijoje pakilo iki $6,158.64. Jei kas dar neprisidėjo, gali prisidėti betkada.

— Jei kas turi neblogų dėvėtų drabužių, prašom atvežti į klebonįją. Labdaros sekcija mielai priims ir nusiųs lietuviams Lenkijoj.

— Spaudos kioske galima gauti naujai išleistą katekizmą ir maldaknygę, be to, saleziečių išleistą 1981 m. almanachą.

— Mišios sekmadienį 8 v. už Vytautą, Mariją ir Adomą Kiaupus, užpr. A. A. Kuolai, 9 v. už Stasį Vaitiekūną, užpr. J. Smolskienė, 10 v. už Mykolą Dervinį, užpr. S. Dervinienė, 11.30 už parapiją, 7 v.v. už Justiną Ūsą, užpr. Z. O. Girdauskai.

Politinių kalinių šeimoms Lietuvoje remti trijų Toronto lietuvių parapijų moterų draugijos rengia koncertą kovo 15, sekmadienį, 4 v.p.p., L. Namuose. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti ir paremti šias kilnias pastangas.

Toronto studentai ateitininkai ruošia visuomenei paskaitą tema "Kas yra krikščionis?" kovo 15, sekmadienį, 11.30 v.r., Prisikėlimo Parodų salėje. Kalbės angliškai akademinis veikėjas D. Posterski. Visi kviečiami dalymauti, ypač jaunimas. Įėjimas — laisva auka. Po paskaitos — vaišės.

Vilniečių susirinkimas — kovo 15, sekmadienį, 2.15 v. p. p., Toronto Lietuvių Namuose.

KLK Moterų Draugijos Prisikėlimo parapijos narių susirinkimas vasario 22 d. buvo gausus narėmis ir viešniomis. Ir. Kairienės pokalbis apie madas ir apie stilingą aprangą domino visas. Sekantis susirinkimas — kovo 22 d., po 11.30 v. r. pamaldų, Parodų salėje. Paskaitą skaitys dr. O. Gustainienė tema "kas naujo medicinoje?" Visos narės ir viešnios kviečiamos dalyvauti.

Toronto Lietuvių Šachmatų Klubo visuotinis narių susirinkimas — kovo 22, sekmadienį, 2 v. p. p., L. Namuose.

Vl. Šakalys, neseniai atvykęs iš okupuotos Lietuvos laisvės kovotojas, kovo 7 d. kalbėjo ukrainiečiams jų Kultūros Centre Christie gatvėje, kovo 8 d. — lietuviams Prisikėlimo Parodų salėje, kovo 9 d. — latviams Toronto Latvių Centre.

Kun. V. Stankūnas, duosnus "TŽ" rėmėjas, gyvenantis Montrealyje, atsiuntė "TŽ" $50 auką ir nupirko spaudos loterijos bilietų už $33.

Baltiečių vakaras Kanados parlamento rūmuose įvyko kovo 4 d. Dalyvavo apie 200 asmenų, jų tarpe 3 ambasadoriai, Vatikano atstovas, daug parlamentarų bei senatorių. Iš Toronto buvo nuvykusi grupė lietuvių su konsulu dr. J. Žmuidzinu ir p. H. Žmuidziniene priešakyje. Išvakarėse Baltijos valstybių konsulams opozicijos vado J. Clarko dešinioji ranka W. Baker suruošė priėmimą. Be to, konsulai buvo pagerbti ir senato posėdyje. Meninę dalį baltiečių vakare atliko sol. Vyt. Paulionis ir latvių smuikininkė. Platesnis aprašymas — vėliau.

Gen. Lietuvos konsulas dr. Jonas Žmuidzinas ir Ponia vasario 25 d. dalyvavo Venecuelos gen. konsulės Rita M. de Arismendi (konsulinio korpuso Toronte dekanė) priėmime jos perkėlime į kitą postą Portugalijoje proga; vasario 27 d. dalyvavo Toronto konsulinio korpuso suruoštuose pietuose, kuriais buvo pagerbta išvykstanti Venecuelos generalinė konsulė. Jinai ir šiemet atsilankė drauge su Kolumbijos ir Portugalijos konsulais į KLB krašto valdybos suruoštą jaukų priėmimą vasario 15 d. Prisikėlimo Parodų salėje.

Susižiedavo: Raimundas Stulgys su Liuda Rusinaite, Marius Rusinas su Rūta Urbonaite.

Kun. K. Pugevičius, Religinės Lietuvių Katalikų Šalpos reikalų vedėjas, vasario 28 d. dalyvavo ateitininkų sendraugių surengtose svarstybose, kovo 1, sekmadienį, sakė pamokslus Prisikėlimo šventovėje, kovo 4 d. laikė pamaldas Lietuvos Kankinių šventovėje, kovo 7 d. — Delhi, Ont., kovo 8 d. — Londono, Ont., lietuvių šventovėje.

"T. Žiburių" spaudos baliaus loterijai dail. Rimas Paulionis paaukojo savo paveikslą — akmens litografiją ir akvarelę. Mūsų rėmėja Sofija Rakštienė pažadėjo iškepti tradicinį baliaus tortą — napoleoną. Metinis "TŽ" spaudos balius rengiamas balandžio 25, Atvelykio šeštadienį, Anapilio salėje. Numatyta naujoviška meninė programa, pritaikyta spaudos vakarui.

"Kaleidoscope Canada", imigracijos ir etninių reikalų žurnalas, š.m. 1-2-3 nr. išspausdino trumpą žinią apie Toronto "Gintarą", kuris buvo išrinktas Kanados Etninio Meno Tarybos atstovauti Kanadai tarptautiniame folkloro festivalyje Prancūzijoje 1980 m. Pažymėta, kad pirmoji vieta teko Bulgarijai, antroji — Kanadai, trečioji — Jugoslavijai. Be to, "Gintaras" laimėjęs draugiškumo premiją. Minėtasis žurnalas išspausdintų ir daugiau informacijų apie lietuvius, jeigu jų kas pateiktų anglų arba prancūzų kalba. Adresas: Kaleidoscope, P.O. Box 826, Station B, Ottawa, Ont. K1P 5P9.

Anapilio Moterų Būrelis skelbia dėvėtų drabužių vajų. Drabužius prašoma pristatyti po pamaldų sekmadieniais į kilimo audimo kambarį Anapilyje. Iš surinktų drabužių bus sudaryti siuntiniai Suvalkų trikampio lietuviams.

Rūpinantis informacija apie Vasario 16 iškilmę Toronte KLB krašto valdybos vicepirmininkei I. Šernaitei-Meiklejohn uoliai talkino Rita Rudaitytė, Ona Jurėnaitė, Tundra Ehlers kaip KLJ Sąjungos atstovės. Jos visos kartu lankė didžiosios spaudos, televizijos bei radijo įstaigas.

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ ŠEIMOMS REMTI

KONCERTAS

PROGRAMOJE: solistai PRAURIMĖ RAGIENĖ ir RIMAS STRIMAITIS (akompaniatorius muz. J. Govėdas), dailusis žodis — "AITVARO"

įvyks kovo 15, sekmadienį, 4 val. po pietų, Toronto Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje

Po koncerto — vaišės. Bilietus prašome įsigyti iš anksto lietuvių parapijose ir prie įėjimo Lietuvių Namuose.

Visus dalyvauti maloniai kviečia — **trijų lietuvių parapijų moterų draugijos**

Kovo 21, šeštadienį, 7 val. vakaro, Toronto Lietuvių Namuose, Gedimino pilies menėje, rengiamas nuotaikingas

pobūvis-

JUOZINĖS

Gražią muzikinę programą atliks iš Sudburio "Keturios sesutės" — Joana, Vida, Teresė ir Diana Stankutės.

• *Be to, bus Juozų pagerbimas, vaišės, gera muzika, gėrimų baras, loterija.* •

Įėjimas, įskaitant užkandžius ir kavą, $6 asmeniui.

Visus, o ypač JUOZUS ir JUOZES, atsilankyti maloniai kviečia — **Vl. Pūtvio šaulių kuopa Toronte**

Lietuvio Giliaro Urbono anglų kalba leidžiamo laikraščio Speakup supažindinimo sukaktuvinis

spaudos vakaras

Vakaro rengėjai maloniai kviečia tautiečius atsilankyti į šį renginį, kuris įvyks š. m. **kovo 28, šeštadienį, 6 valandą vakaro, Lietuvių Namuose,** Vytauto Didžiojo menėje, 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario, M6P 1A6

Pagrindinė vakaro programa: Paskaita — dr. Aleksandras ŠTROMAS iš Anglijos.

Meninė dalis. Šilta vakarienė su vynu, kava ir pyragaičiais. Veiks "Bacho" kampelis su stipriais ir švelniais gėrimais.

Dalyvaukime ir paremkime šį už pavergtųjų laisvę kovojantį laikraštį. Bilietai gaunami: Lietuvių Namuose darbo valandomis — 532-3311, V. Kulnys — 769-1266, T. Stanulis — 231-4937 ir S. Varanka — 534-9127. Įėjimas — $12.50.

Vakaro "Speakup" rengėjai

Dailininkų Anastazijos ir Antano TAMOŠAIČIŲ MENO PARODA

Dailininko Antano Tamošaičio suprojektuoto kilimo

"ANAPILIS" SUTIKTUVĖS

Smuikininkės Danutės Pomerancaitės-Mazurkevičienės **KONCERTAS**

(akompanuoja Jonas Govėdas)

VAKARIENĖ su vynu

balandžio 12, sekmadienį, 4 v.p.p., ANAPILIO salėje

Įėjimas — $10.00. Kvietimai gaunami pas Reginą Celejevską vakarais tel. 231-8832 ir sekmadieniais po Mišių Anapilio parapijos salėje.

Anapilio Moterų Būrelis

MONTREALQUE

A.a. Augustinas Ališauskas, "Tėviškės Žiburių" bendradarbis Montrealyje, staigiai mirė kovo 3 d. Dalyvavo pensininkų klubo "Rūta" suruoštame Užgavėnių vakare seselių namuose, paskaitė humoristinę savo kūrybą ir sukrito. Pašaukta pirmoji pagalba nebegalėjo atgaivinti — mirė būdamas 73 m. amžiaus. Palaidotas kovo 6 d. iš AV par. šventovės Cote des Neiges kapinėse. Laidotuvių apeigas atliko kun. J. Aranauskas ir kun. St. Kulbis. Dalyvavo labai daug tautiečių.

Velionis paliko liūdinčią šeimą — žmoną mokytoją Stasę, sūnus — prof. Arūną ir magistro laipsnio siekiantį Rimantą, daugelį kitų giminių bei artimųjų.

A.a. A. Ališauskas Lietuvoje buvo pradinių mokyklų mokytoju, vėliau — inspektoriumi. Išeivijoje taip pat dirbo lietuvių visuomenėje, daugiausia kaip mokytojas. Atvykęs Montrealin, rūpinosi lietuviškos mokyklos steigimu 1949 m. Jis buvo pirmuoju Aušros Vartų mokyklos vedėju nuo 1949 iki 1953 m. Be to, jis gyvai reiškėsi ir visuomeniniame lietuvių gyvenime, buvo labai socialaus būdo, domėjosi lietuviška spauda, joje bendradarbiavo. Pastaraisiais metais dažnai rašydavo "T. Žiburiuose" apie Montrealio lietuvių gyvenimą ir buvo nuolatiniu jų korespondentu. Uoliai talkino Aušros Vartų parapijai įvairiuose darbuose, ypač jau būdamas pensininku. Jo talkos pasiges ir "Rūtos" klubas, kurio veikloje jis taip pat rodė gražios iniciatyvos. Sveikata nesiskundė. Neseniai su ekskursine grupe buvo nuvykęs į Europą, kur aplankė keletą kraštų. Pagaliau iškeliavo į Viešpaties kraštą, iš kurio niekas negrįžta. **K.**

PAGERBTUVĖS. Vasario 22 d. Šv. Kazimiero par. svetainėje choristai po 11 v. pamaldų pagerbė savo ilgametę choristę I. Ambrasienę ir jos vyrą C. Ambrasą (irgi buvusį choristą) jų 50 metų vedybinės sukakties proga. Jiedu jau daugiau kaip 45 metai dalyvauja Šv. Kazimiero par. chore. S. Ambrasas prieš keletą metų paliko choristų eiles dėl sušlubavusios sveikatos, bet jo širdis dar ir šiandien priklauso chorui, nes jis visuomet remia par. chorą! Izabelė dar ir šiandien praturtina chorą savo gražiu balsu.

Pagerbime dalyvavo per 60 choristų, specialiai kviesti svečiai ir artimi giminės. Sukaktuvininkus sveikino klebonas kun. dr. F. Jucevičius, choro vedėjas kun. M. Milox. Klebono sveikinimas pasižymėjo rimtumu ir pagarba sukaktuvininkams, o choro vedėjo — komplimentais ir humoru. Buvo gautas sveikinimas — telegrama iš Lietuvos nuo Ambrasų šeimos. Aušros Vartų par. choro vardu sveikino sol. Keblys ir kiti. Sukaktuvininkai gavo daug gražių ir vertingų dovanų. Šv. Onos Dr-ja ir Izabelė Ambrasaitė-Marcotte — jų krikšto duktė atsiuntė po puokštę raudonų rožių.

Sukaktuvininkai dėkojo visiems, o Izabelė — neapsiėjo neišliejus iš džiaugsmo ašarų.

Pobūvio metu buvo padainuota ir keletas dainų, į kurias įsijungė stipriu balsu ir sol. Keblys.

Mirė V. Paleckas, 59 m. amžiaus, palaidotas vasario 23 d.

Šv. Kazimiero šventovėje 11 v. pamaldų metu lekcijas skaito 4 jaunuoliai — A. Dasys, K. Čičinskaitė, Jonas ir Valytė Valiuliai. Mišiomis tarnauja K. Skučas ir A. Valinskas.

Pakrikštyta Michel Lyzotte ir Irenos Mališauskaitės duktė Carinos-Louise vardais, Šv. Kazimiero šventovėje. **K. A.**

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6%	Asmenines nuo	15.75%
Taupomąsias s-tas	11%	Nekiln. turto nuo	15.5%
Pensijų planą	13.5%	Čekių kredito	18%
Term. ind. 1 m.	12.5%	Investacines nuo	16.25%

Duoda nemokamą gyvybės draudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemokama gyvybės drauda iki $10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

MODERNI MAŽA SOFA ir fotelis dviejų mėnesių senumo, aksomo medžiagos pigiai parduodami dėl persikraustymo. Skambinti tel. 638-3171 (dirbtuvės) arba 663-9096 (namų).

IŠNUOMOJAMAS keturių kambarių butas su atskira prausykla. Galima užimti betkada. Tel. 537-4329 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDYMO įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iškaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praeivių. Tel. 533-8008.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

NORITE TAPTI KUNIGU? Vienuole? Esate virš 30 metų? Desire priesthood? Sisterhood? Over 30? Kreipkitės: Father Nigro, Gonzaga U. Spokane, 99259, USA.

DŽIAUKITĖS GYVENIMU naudodamiesi šilta, patogia antklode. Užsisakykite arba atnaujinkite pūkines bei plunksnines antklodes (kaldras), pagalves, miegmaišius ir pūkinius švarkus. Telefonai 787-9021, 368-1017 Toronte

"PARAMOS" Kredito Kooperatyvas jieško TARNAUTOJO "management trainee",
turinčio patyrimo buhalterijoje ar kompiuterio operacijose.
Skambinti vedėjui **tel. 532-1149**

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

iškirpkite

HOME J.&L. SULIMIERSKI INCOME TAX

Didžiausia etninė mokesčių paruošimo firma

žemiausios kainos į vakarus nuo Runnymede **2290 Bloor W.**

10% nuolaidos "T. Žiburių" skaitytojams

garantuotas patarnavimas per ištisus metus **769-4558**

iškirpkite